

ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ
ІНСПЕКЦІЇ ЯДЕРНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ
ЗА 2018 РІК

Київ 2019

**Структура Звіту про діяльність
Державної інспекції ядерного регулювання України за 2018 рік**

№ з/п	Розділ	Стор.
	Вступ. Основні завдання Держатомрегулювання	3
1.	Структура Держатомрегулювання (зміни)	5
2.	Використання державного бюджету	5
3.	Нормативне регулювання, включаючи оптимізацію державного регулювання	6
4.	Міжнародна діяльність, включаючи процеси євроінтеграції	10
5.	Дотримання антикорупційного законодавства Внутрішній аудит	15
6.	Взаємодія з громадськістю, робота зі ЗМІ	17
7.	Управління діяльністю: - Система управління якістю - Робота з персоналом - Впровадження електронного урядування, документальне забезпечення та контроль виконання	20
8.	Регулювання безпеки ядерних установок. Інспекційна діяльність. Штрафні санкції та їх дієвість. Аварійна готовність та реагування.	24
9.	Регулювання у сфері поводження з радіоактивними відходами, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.	37
10.	Регулювання безпеки поводження з ДІВ та діяльності з переробки уранових руд та її припинення	45
11.	Регулювання безпеки перевезень радіоактивних матеріалів	45
12.	Регулювання ядерної захищеності	46
13.	Гарантії нерозповсюдження ядерної зброї	47
14.	Звітна інформація про підсумки роботи державних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління): Західна інспекція Південна інспекція Південно-Східна інспекція Північна інспекція Північно-Західна інспекція Східна інспекція Центральна інспекція	49
15.	Звітна інформація про підсумки роботи підприємств, що належать до сфери управління Держатомрегулювання: Державне підприємство «Державний науково технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» Державне підприємство «Державний центр регулювання якості та поставок»	66 66 77
16.	Висновки	79

Схвалено
рішенням Колегії
Держатомрегулювання
від 14.02.2019 №

ЗВІТ
про діяльність Державної інспекції ядерного регулювання України
за 2018 рік

Вступ. Основні завдання Держатомрегулювання

У звіті представлено інформацію щодо основних результатів та досягнень, Державної інспекції ядерного регулювання України (далі – Держатомрегулювання) у рамках забезпечення виконання завдань та пріоритетних напрямів діяльності у 2018 році.

Звіт підготовлено структурними підрозділами центрального апарату, територіальними органами з ядерної та радіаційної безпеки та майданчиках АЕС, підприємствами, що належать до сфери управління Держатомрегулювання.

Держатомрегулювання є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпеки використання ядерної енергії. Основні завдання, функції та повноваження органу визначені у Положенні про Держатомрегулювання, що затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 363.

Основними завданнями Держатомрегулювання є:

- забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії;
- здійснення державного регулювання безпеки використання ядерної енергії;
- здійснення повноважень компетентного органу з фізичного захисту ядерного матеріалу та ядерних установок відповідно до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок; з питань безпечного перевезення радіоактивних матеріалів відповідно до правил ядерної та радіаційної безпеки при перевезенні радіоактивних матеріалів; з питань аварійного оповіщення та інформування згідно з Конвенцією про оперативне оповіщення про ядерні аварії.

Також Держатомрегулюванням забезпечено виконання пріоритетних завдань, визначених актами і дорученнями Президента України, Уряду України, рішеннями Ради національної безпеки та оборони України, що спрямовані на забезпечення ядерної, радіаційної безпеки та захищеності, у тому числі у рамках реалізації положень Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони на 2014 – 2018 роки, Плану заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки, середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік.

Протягом 2018 року діяльність Держатомрегулювання спрямовувалась на забезпечення виконання визначених пріоритетних завдань, а саме:

- Реалізації планів гармонізації національних норм і правил з безпеки з референтними рівнями WENRA та Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами-членами з іншої сторони; міжнародними стандартами безпеки; виконання зобов'язань, які випливають з Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ).

- Забезпечення реалізації діючих проектів співробітництва із регулюючими органами Швеції, Норвегії, Сполучених Штатів Америки та іншими країнами-партнерами, включаючи проекти співробітництва з Європейською Комісією в рамках Інструменту співробітництва в сфері ядерної безпеки (INSC), проекти Програми Технічного Співробітництва МАГАТЕ та інших програм під егідою організації. Забезпечено підписання двосторонніх та багатосторонніх домовленостей, меморандуму.

- Висвітлення та інформаційний супровід подій, у тому числі таких, що не мають безпосереднього впливу на стан безпеки ядерних установок та діяльності у сфері використання ядерної енергії, однак викликають підвищену увагу ЗМІ та стурбованість громадськості.

- Забезпечення функціонування державної системи фізичного захисту (у межах компетенції Держатомрегулювання) в умовах підвищеної готовності.

- Супроводження у Верховній Раді України:

- законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» (реєстраційний номер 5550 від 16.12.2016).

- законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо безпеки використання ядерної енергії» (реєстраційний номер 7471 від 29.12.2017).

- Оцінка безпеки та ліцензування:

- у рамках будівництва та введення в експлуатацію I-го пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття» (ПК-1 НБК);

- об'єктів, призначених для поводження з РАВ, у складі II черги комплексу «Вектор», у тому числі: експлуатації Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих ДІВ (ЦСВДІВ), будівництва сховища для довгострокового зберігання осклованих високоактивних відходів (ВВВ), проектування Технологічної будівлі для переробки РАВ;

- оцінка безпеки експлуатації сховищ для захоронення РАВ I черги комплексу «Вектор» та СОПСТРВ.

- Приведення рівня радіаційного захисту при медичному опроміненні у відповідність до міжнародної системи радіаційного захисту шляхом імплементації в національне законодавство Міжнародного стандарту безпеки «Радіаційний захист та безпека радіаційних джерел» (Radiation Protection and Safety of Radiation Sources: International Basic Safety Standards, GSR Part 3, 2014) та Директиви Ради 2013/59/ЄВРАТОМ від 5 грудня 2013 року.

- Впровадження ризик-орієнтованих підходів у регулюючій діяльності.

- Забезпечення регулюючого супроводу:

- реалізації Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС та переоцінки безпеки діючих енергоблоків та ядерних установок, включаючи продовження термінів експлуатації АЕС;

- проектів нових ядерних установок (ЦСВЯП, СВЯП-2 ЧАЕС, «Джерела нейтронів»);

- проектів диверсифікації постачання ядерного палива в Україну в цілях забезпечення енергетичної безпеки держави.

1. Структура Держатомрегулювання (зміни)

Загальна структура Держатомрегулювання складається з центрального апарату та територіальних органів. До сфери управління Держатомрегулювання належать Державне підприємство «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» та Державне підприємство «Державний центр регулювання якості поставок та послуг» відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 354.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 січня 2017 р. № 39 «Деякі питання оптимізації діяльності територіальних органів Державної інспекції ядерного регулювання» була ліквідована Інспекція з ядерної безпеки на Чорнобильській АЕС (на правах самостійного відділу) та утворена Інспекція з ядерної та радіаційної безпеки в зоні відчуження (на правах самостійного відділу), структура введена в дію з 01 вересня 2018 року.

Повноваження Держатомрегулювання розповсюджується на всю територію України, регулювання здійснюється безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи.

Державні інспектори Держатомрегулювання здійснюють державний нагляд за додержанням законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм, правил і стандартів з питань ядерної та радіаційної безпеки, вимог фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів та інших джерел іонізуючого випромінювання, які мають право відвідувати безперешкодно в будь-який час підприємства, установи та організації незалежно від форми власності для проведення в межах повноважень, передбачених законом, відповідних перевірок, а також мають інші права, передбачені законом.

2. Використання державного бюджету

Держатомрегулювання є головним розпорядником бюджетних коштів. Фінансування Держатомрегулювання здійснюється за загальним фондом державного бюджету, спеціального фонду Держатомрегулювання не має.

Держатомрегулювання є неприбутковою організацією.

Діяльність Держатомрегулювання здійснюється на основі стратегічних планів діяльності на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди. Плани діяльності розміщуються на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання.

У 2018 р. провадження діяльності здійснювалось на основі Плану діяльності Державної інспекції ядерного регулювання України на 2018 бюджетний рік та два бюджетні періоди, що настають за плановим (2019 – 2020 рр.).

Держатомрегулювання отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України. У 2018 році фінансування Держатомрегулювання здійснювалось за двома бюджетними програмами:

5271010 «Керівництво та управління у сфері ядерного регулювання» (видатки споживання);

5271020 «Забезпечення ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання» (видатки розвитку).

Щодо КПКВК 5271010 «Керівництво та управління у сфері ядерного регулювання».

Затверджений Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» обсяг бюджетних призначень за КПКВК 5271010 за загальним фондом державного бюджету становив 77 777,6 тис. грн. в.т.ч. на капітальні видатки 2 253,2 тис. грн.

Фактичний обсяг фінансування із державного бюджету у 2018 р. склав 76 897,0 тис. грн. в.т.ч. на капітальні видатки 2 251,2 тис. грн. (закуплено комп'ютери, сервери, сканери, МФУ). Повернуто до бюджету 31 грудня 2018 р. залишок асигнувань в розмірі 880,6 тис. грн. Фінансування програми складає 100%. Фактичне виконання бюджетної програми складає 98,9 %.

Станом на 01 січня 2019 р. дебіторська та кредиторська заборгованості відсутні.

Протягом звітного періоду заробітна плата в Держатомрегулюванні та її територіальних органах виплачувалась своєчасно та в повному обсязі. Заборгованість з виплати заробітної плати відсутня.

У 2018 році за рахунок бюджетних коштів закуплено програмне забезпечення АСКОД та створено систему електронного документообігу Держатомрегулювання, яку впроваджено в промислову експлуатацію з 01 січня 2019 р.

Щодо КПКВК 5271020 «Забезпечення ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання»

Ведення Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання здійснюється одержувачем бюджетних коштів за бюджетною програмою 5271020 – УДВП «Ізотоп».

Затверджений Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» обсяг бюджетних призначень за КПКВК 5271020 за загальним фондом державного бюджету становив 549,5 тис. грн.

Фактичний обсяг фінансування із державного бюджету у 2018 р. склав 549,5 тис. грн. Освоєно за бюджетною програмою 549,5 тис. грн. Фактичне виконання бюджетної програми складає 100 %.

3. Нормативне регулювання

Робота з розробки нормативно-правових актів протягом 2018 року проводилась відповідно до Плану нормативного регулювання (ПНР), плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106, окремих завдань.

ПНР на 2018 рік передбачалось виконання 33 заходів з перегляду та розроблення законів та інших нормативно-правових актів за напрямками діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Із запланованих у ПНР 11 актів з терміном виконання 2018 рік виконано 5, а саме прийнято такі акти:

- Правила улаштування та безпечної експлуатації локалізуючих систем безпеки, затверджені наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 03

квітня 2018 р. № 140, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 27 квітня 2018 р. № 534/31986;

- Зміни до Вимог до сейсмостійкого проектування та оцінки сейсмічної безпеки енергоблоків атомних станцій, затверджені наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 25 червня 2018 р. № 265, зареєстровані в Міністерстві юстиції України від 12 липня 2018 р. № 813/32265;

- Загальні положення безпеки при захороненні радіоактивних відходів, затверджені наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 13 серпня 2018 р. № 331, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2018 р. № 1008/32460;

- Вимоги до щорічного звіту з радіаційної безпеки провадження діяльності з переробки уранових руд, затверджені наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 01 жовтня 2018 р. № 391, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 р. № 1461/32913.

- Рекомендації щодо обліку малих кількостей ядерного матеріалу, затверджені Головою Державної інспекції ядерного регулювання України 29 жовтня 2018 р.

Розробка 1 акту на даний час втратила актуальність. Крім того, на підставі наданих структурними підрозділами обґрунтованих пропозицій, за рішенням Комісії з нормативного регулювання термін виконання ще 5 заходів перенесено на 2019 рік.

Для забезпечення виконання плану розробки нормативних актів, Комісією з нормативного регулювання у 2018 році було проведено 4 засідання.

У 2018 році продовжувала роботу Аналітична група з удосконалення нормативно-правової бази з ядерної та радіаційної безпеки ядерних установок, яка утворена наказом Держатомрегулювання від 05 серпня 2016 р. № 119, з метою аналізу існуючих переліків чинних нормативно-правових актів, підготовки пропозицій стосовно розробки нових або коригування нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки.

Крім того:

- на виконання статті 20 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», відповідно до якої технічні регламенти переглядаються кожні п'ять років, постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2018 р. № 884 затверджено нову редакцію Технічного регламенту щодо пакувальних комплектів для зберігання та захоронення радіоактивних відходів;

- на виконання статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 903 були внесені зміни до Порядку здійснення державного нагляду за дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки з метою перегляду критеріїв оцінки ступеня ризику від провадження діяльності у сфері безпеки використання ядерної енергії з урахуванням вимог «Методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342;

- постановою Кабінету Міністрів від 28 листопада 2018 р. № 995 були внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2001 р. № 313 та визнано такими, що втратили чинність, деякі постанови Кабінету Міністрів України з метою приведення системи оплати праці державних інспекторів, що здійснюють державний нагляд з ядерної та радіаційної безпеки, у тому числі державних інспекторів із нагляду за ядерною та радіаційною безпекою безпосередньо на ядерних установках у

відповідність до єдиних принципів формування заробітної плати та посадових окладів на посадах державної служби, передбачених законодавством про державну службу;

- з метою приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства України, було розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1997 р. № 1471 і від 26 квітня 2003 р. № 625 та направлено на правову експертизу у Міністерство юстиції України.

Нормотворча діяльність відповідно до планів імплементації деяких актів законодавства ЄС.

З метою реалізації оновленого плану імплементації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 (розпочав дію з березня 2018 року), які закріплені Урядом за Держатомрегулюванням, актуалізувано внутрішні плани імплементації директив та продовжується робота по їх виконанню, а саме:

1) З метою імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання, та припиняє дію Директив 89/618/Євратом, 90/641/Євратом, 96/29/Євратом, 97/43/Євратом та 2003/122/Євратом Держатомрегулювання був розроблений проект Закону «Про внесення змін до деяких Законів України у сфері використання ядерної енергії». Законопроект підтриманий Урядом та внесений до Верховної Ради України (реєстраційний № 5550 від 16 грудня 2016 р.). На сьогодні триває робота Держатомрегулювання по супроводу у Верховній Раді України законопроекту № 5550-д, зареєстрованого 21 травня 2018 р., який є результатом доопрацювання законопроекту № 5550. Рішення про доопрацювання було прийнято Верховною Радою України за результатами розгляду законопроекту на пленарному засіданні 17 квітня 2018 р. Законопроект неодноразово був включений до розгляду на пленарних засіданнях, але не розглядався;

- ведеться робота по розробці законопроекту щодо внесення змін до Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» в частині запровадження практики консультування експертами з радіаційного захисту в сфері використання, виробництва ДІВ та переробки уранових руд;

- розпочата робота з розробки положення про експерта з радіаційного захисту;

- ведеться робота по оновленню раніше розробленого англо-українського глосарія термінології в сфері використання ядерної енергії з метою усунення розбіжностей в термінології між законодавством України та вимогами Директиви;

- ведеться робота по розробленню проекту постанови Кабінету Міністрів України про створення єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення персоналу. Проведено консультації з експертами Національної академії медичних наук України з пріоритетних питань функціонування цієї системи.

Також Держатомрегулювання співпрацює з Міністерством охорони здоров'я по виконанню спільних заходів щодо імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом.

Забезпечено розроблення та прийняття нормативно-правового акту «Вимоги до щорічного звіту з радіаційної безпеки провадження діяльності з переробки уранових руд», затверджено наказом Держатомрегулювання від 01 жовтня 2018 р. № 391, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 р. № 1461/32913.

Слід також зазначити, що положення Директиви Ради 2013/59/Євратом також враховуються в поточній роботі по розробці норм та правил з радіаційної безпеки.

2) З метою імплементації Директиви Ради 2006/117/Євратом про нагляд та контроль за перевезенням радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива:

- розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку видачі дозволу на здійснення міжнародних перевезень радіоактивних матеріалів» метою якого є визначення порядку узгодження перевезення радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива між Україною та державами-членами ЄС. Проект узгоджено з необхідними органами влади та готується для подання до Кабінету Міністрів України.

3) Також Держатомрегулювання здійснює роботу по імплементації Директиви Ради 2014/87/Євратом від 8 липня 2014 року, яка змінює встановлені для Співтовариства основи з ядерної безпеки ядерних установок.

Зазначена Директива не відображена в Угоді, як така, що потребує імплементації Україною, однак Держатомрегулювання враховує її положення при розробці норм, правил з ядерної безпеки, тим більш, що європейськими експертами ініціюється робота по включенню її до Угоди.

Результатами такої роботи протягом 2018 року можна назвати прийняття:

- Правил улаштування та безпечної експлуатації локалізуючи систем безпеки (затверджені Наказом Держатомрегулювання від 03.04.2018 № 140, зареєстровані в Мін'юсті України 27.04.2018 за № 534/31986);

Змін до Вимог до сейсмостійкого проектування та оцінки сейсмічної безпеки енергоблоків атомних станцій» (затверджені Наказом Держатомрегулювання від 25.06.2018 № 265, зареєстровані в Мін'юсті України 12.07.2018 за № 813/32265).

Одним із елементів нормотворчої діяльності Держатомрегулювання є розгляд та погодження проектів законів та інших нормативно-правових актів, які розроблені іншими центральними органами виконавчої влади, та перевірка їх на відповідність вимогам ядерної та радіаційної безпеки.

За звітний період було розглянуто 7 проектів законів, 1 проект Указу Президента України та 27 актів Уряду, а також 3 проекти нормативно-правових актів з охорони праці.

У 2018 році продовжувалась робота щодо внесення зміни до законодавчих актів України з метою удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру на здійснення діяльності у сфері використання ядерної енергії та приведення дозвільної системи у цій сфері у відповідність до Закону України «Про адміністративні послуги», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про стандартизацію». Підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії», 14 травня 2018 р. № 8348 законопроект зареєстровано у Верховній Раді України.

На виконання доручень Прем'єр-міністра України відповідно до звернення послів країн G7 в Україні та за результатами зустрічі з ними Держатомрегулюванням був розроблений, погоджений із заінтересованими органами, схвалений Кабінетом Міністрів України та внесений до Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо безпеки використання ядерної енергії».

Цей законопроект спрямовується на уникнення послаблення державного регулювання безпеки використання ядерної енергії відповідно до мети такого регулювання - забезпечення ядерної та радіаційної безпеки в країні.

Доопрацьований профільним комітетом за участю Держатомрегулювання законопроект зареєстровано у Верховній Раді України 21 травня 2018 р. № 7471-д.

З метою забезпечення реалізації Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» велась робота з розробки регуляторних актів відповідно до Плану розробки регуляторних актів Держатомрегулювання на 2018 рік. Також, за звітний період було підготовлено 9 звітів про відстеження результативності регуляторних актів, з них 1 базовий, 8 періодичних. Для забезпечення прозорості та відкритості на всіх етапах регуляторної діяльності Держатомрегулювання всі звіти були оприлюднені на офіційній веб-сторінці Держатомрегулювання.

У 2018 році у Держатомрегулюванні продовжувалася робота з питань обліку та систематизації законодавства. Ведеться електронний реєстр нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки, прийнятих Держатомрегулювання, який підтримується в актуальному стані. Забезпечується зберігання оригіналів цих актів та здійснюється їх оприлюднення на сайті Держатомрегулювання.

З метою додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів в Держатомрегулювання щомісяця проводились перевірки Мін'юстом. За звітний період порушень законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів (стаття 18841 Кодексу України про адміністративні правопорушення) з боку Держатомрегулювання не виявлено.

4. Міжнародна діяльність, включаючи процеси євроінтеграції

У 2018 році міжнародне співробітництво Держатомрегулювання було насиченим та відзначилось рядом подій, що мають особливе значення для розвитку незалежної системи регулювання ядерної та радіаційної безпеки в Україні та її інтеграції в європейський простір. Протягом року активно розвивалось співробітництво як у двосторонньому так і в багатосторонньому форматах, зокрема шляхом взаємодії із міжнародними організаціями та асоціаціями, а також виконання зобов'язань за міжнародними договорами, стороною яких є Україна.

З підписанням у 2014 році Угоди про асоціацію, співробітництво з ЄС та її органами і інституціями посіло пріоритетний напрям у міжнародній діяльності Держатомрегулювання. Протягом 2018 р. продовжувалась реалізація 2 проектів Європейської Комісії в рамках Програми INSC (Інструмент співробітництва з ядерної безпеки):

- «Безпечне поводження з радіоактивними відходами на промисловому комплексі «Вектор» у Чорнобильській зоні відчуження, надання підтримки щодо ліцензування нової ядерної підкритичної установки – джерела нейтронів на основі підкритичної збірки, що керується лінійним прискорювачем електронів, та здійснення нагляду та оцінки ядерної та радіаційної безпеки з точки зору системи організації ліцензіатів і людського фактору» (U3.01/12 (UK/TS/48-50);

- «Посилення можливостей Державної інспекції ядерного регулювання України з регулювання ядерної діяльності, ліцензування та аналізу важких аварій для ядерних установок» (U3.01/14-15 (UK/TS/51-57).

Фахівці Держатомрегулювання та експерти ДП «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» в 2018 році брали активну участь у реалізації проекту Європейської Комісії для Республіки Білорусь стосовно надання підтримки

та допомоги у зміцненні можливостей органу ядерного регулювання Білорусі у сфері ліцензування та нагляду при спорудженні атомної електростанції.

У 2018 році Держатомрегулювання продовжувала активне співробітництво із Західноєвропейською асоціацією регулюючих органів (WENRA), повноправним членом якої вона є з 26 березня 2015 р. Тривала робота в трьох робочих групах WENRA: Робоча група з гармонізації реакторів (RHWG), Робоча група з питань поводження з радіоактивними відходами та зняття з експлуатації (WGWD), Робоча група з розробки референтних рівнів для дослідницьких реакторів (WGRR).

Держатомрегулювання виступило організатором проведення чергового засідання Робочої групи з гармонізації реакторів (RHWG), яке відбулось 05 – 08 червня 2018 р. в м. Київ та засідання Робочої групи з розробки референтних рівнів для дослідницьких реакторів (WGRR), яке відбулось 18 – 19 квітня 2018 р. у м. Києві.

У 2018 році Держатомрегулювання продовжувала активну взаємодію з Європейською групою регуляторів у сфері ядерної енергетики (ENSREG) в контексті участі в Першій тематичній перевірці за напрямом «управління старінням» на виконання вимог Директиви ЄС 2014/87EURATOM. Українська делегація у складі представників Держатомрегулювання, ДП «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» та ДП НАЕК «Енергоатом» 14 – 18 травня 2018 р. (м. Люксембург, Велике Герцогство Люксембург) взяла участь у семінарі з обговорення результатів першої тематичної перевірки Національних звітів з управління старінням країн ЄС, Норвегії, Швейцарії та України. Наприкінці вересня 2018 р. Рада ENSREG затвердила загальний фінальний звіт за результатами партнерської перевірки та направила країнам-учасникам на розгляд та подальшого впровадження рекомендацій з покращення.

Протягом року забезпечувалась реалізація двох грантових Угод з Європейським банком Реконструкції та Розвитку (ЄБРР): Угода про грант (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку (як Розпорядником коштів Гранту з Рахунку ядерної безпеки), Кабінетом Міністрів України та Державною інспекцією ядерного регулювання України (як Одержувачем), яку було підписано 8 липня 2009 року та ратифіковано Законом України від 20 січня 2010 р. № 1813-VI та Грантової Угоди «Чорнобильський Фонд «Укриття»: Ліцензійний консультант», яка була укладена 11 травня 1998 року між ЄБРР як Адміністратором грантових фондів, що забезпечуються з Чорнобильського Фонду «Укриття» та Адміністрацією ядерного регулювання Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України.

З 21 травня по 1 червня 2018 р. у штаб-квартирі МАГАТЕ в м. Відень відбулася Шоста нарада сторін з розгляду виконання зобов'язань за Об'єднаною конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами, у роботі якої взяла участь делегація України.

23 травня 2018 р. відповідно до порядку денного відбулася презентація Шостої національної доповіді України про виконання зобов'язань за Об'єднаною конвенцією. Шоста Національна Доповідь була підготовлена у повній відповідності до вимог Об'єднаної конвенції та Керівних принципів відносно форми і структури національних доповідей INFCIRC/604/Rev.3 з доповненнями, а також з урахуванням рекомендацій Підсумкового Звіту П'ятої наради Сторін. У ході оглядового процесу до національної доповіді України надійшло 82 письмових запитання від 19

договірних Сторін Конвенції, що свідчить про високий інтерес Сторін до України. На усі письмові запитання Сторін були надані вичерпні відповіді.

У 2018 році відбувалась реалізація 4-х національних проектів Програми Технічного Співробітництва МАГАТЕ на період 2018 – 2019 рр.

14 – 17 травня 2018 р. Держатомрегулювання виступила організатором проведення регіонального семінару МАГАТЕ «Комунікація з метою забезпечення безпеки».

Протягом року Держатомрегулювання здійснювала імплементацію Комплексного плану підтримки ядерної безпеки (Integrated Nuclear Security Support Plan – INSSP) для України.

У 2018 році українські фахівці зробили значний внесок у процес вдосконалення стандартів МАГАТЕ з безпеки шляхом активної роботи в Комітеті з норм ядерної безпеки (NUSSC), Комітеті з норм радіаційної безпеки (RASSC), Комітеті з норм безпеки відходів (WASSC) та Комітеті з розробки Керівництва з ядерної захищеності (NSGC).

Протягом року Держатомрегулювання забезпечено:

- активну взаємодію та обмін інформацією з Базою даних МАГАТЕ про незаконне переміщення ядерних та радіоактивних матеріалів і джерел (Illicit Trafficking Database (ITDB));

- системне оновлення українського профілю електронних систем МАГАТЕ в сфері радіаційної безпеки RASIMS та Національної платформи знань з ядерної безпеки (NNSRG).

Представник Держатомрегулювання брав активну участь у роботі Постійної консультативної групи при Генеральному Директорі МАГАТЕ з імплементації гарантій (SAGSI).

З 19 по 20 червня 2018 р. в м. Островець (Республіка Білорусь) відбувся 25-ий щорічний Форум органів регулювання країн, що експлуатують АЕС з реакторами типу ВВЕР (Форум ВВЕР). У ході засідання керівники регулюючих органів представили національні доповіді щодо розвитку регуляторної інфраструктури та актуальних питань з ядерної та радіаційної безпеки за період від минулого засідання Форуму ВВЕР (02 – 04 травня 2017 року, м. Ісфахан, Ісламська Республіка Іран). Робочі групи Форуму ВВЕР прозвітували про діяльність у 2017 – 2018 рр.

19 вересня 2018 р. у м. Відень (Республіка Австрія) під час 62-ї сесії Генеральної конференції МАГАТЕ спільно з німецькою стороною було підписано Меморандум про науково-технічне співробітництво в галузі ядерної безпеки між Державною інспекцією ядерного регулювання України та її організацією технічної підтримки – Державним підприємством «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» та Федеральним міністерством довкілля, охорони природи та безпеки реакторів Федеративної Республіки Німеччина та його організацією технічної підтримки – Товариством з безпеки установок та реакторів (GRS). В рамках проекту (GRS) «Науково-технічний обмін досвідом у галузі ядерної безпеки з регулюючими органами Центральної та Східної Європи, а також Центральної Азії» представники Держатомрегулювання взяли участь у робочій зустрічі А 28 «Радіаційна безпека та фізичний захист ДІВ» (24 – 28 вересня 2018р., Республіка Молдова, м. Кишиневу).

18 вересня 2018 р. Голова Держатомрегулювання Г. Плачков та Директор Бюро Австралії з гарантій та нерозповсюдження пан Роберт Флорйд підписали

Адміністративну Домовленість між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Бюро Австралії з гарантій та нерозповсюдження згідно з Угодою між Урядом України та Урядом Австралії про співробітництво в галузі використання ядерної енергії в мирних цілях. Домовленість встановлює процедури надання звітної документації щодо передач ядерних матеріалів, а з її підписанням відкривається правове поле для укладання контрактів на постачання концентрату урану до України.

У 2018 році забезпечено виконання робіт у рамках проекту «Покращення збереженості джерел іонізуючого випромінювання» здійснювалась модернізація інженерно-технічних засобів систем фізичного захисту онкологічних диспансерів, об'єктів з використанням високоактивних ДІВ, ПЗРВ в Україні, та з усунення недоліків функціонування комунікаційних систем (ліній передачі даних) та здійснювалась їх експлуатація в тестовому режимі.

У лютому 2018 р. за участю фахівців Держатомрегулювання відбулась робоча зустріч спеціалістів Управління радіаційної безпеки Департаменту енергетики США з представниками керівного складу Департаменту поліції охорони МВС України. Під час зустрічі:

- обговорено шляхи підвищення ефективності реагування сил допомоги ззовні на сигнали тривоги, які поступають від систем фізичного захисту джерел іонізуючого випромінювання I категорії;

- програма навчання особового складу у навчальних закладах поліції охорони.

Відбулась робоча зустріч спеціалістів Управління радіаційної безпеки Департаменту енергетики США та фахівців Держатомрегулювання з обговорення:

- подальші кроки імплементації програми з покращення збереженості радіоактивних матеріалів;

- програма підвищення ефективності фізичного захисту РАВ, ДІВ на УДВП «Ізотоп»;

- обговорено проблему оперативних чергових Центральної станції моніторингу в Держатомрегулювання.

Проведено «Курс підготовки сил реагування на тривоги несанкціонованого втручання до ДІВ, що використовуються в Україні».

Навчальний курс включає проведення тактико-спеціального навчання учасників «Плану взаємодії у разі вчинення диверсії», яке відбулось на базі Подільського регіонального центру онкології м. Вінниці.

У рамках навчанням проведено семінар на базі Вінницького вищого професійного училища Департаменту поліції охорони із залучення представників ДПО, професійного училища, сил реагування та відповідного медичного персоналу.

Забезпечено функціонування групи оперативних чергових як підрозділ Держатомрегулювання з метою чергування та підтримки безперервної роботи Центральної станції моніторингу.

У рамках проекту «Проект комплексних навчань та тренувань з забезпечення готовності сил реагування» за логістичної підтримки АЗЗ Міноборони США:

- 15 – 16 березня 2018 р. на ВП «ЮУАЕС» проведено спільне командно-штабне навчання антитерористичної спрямованості за логістичної підтримки АЗЗ Міноборони США.

- 17 – 18 квітня 2018 р. – проведено спільні тактичні навчання антитерористичної спрямованості з перевірки ефективності об'єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії та антитерористичної захищеності на ВП «ЗАЕС».

- 23 – 26 квітня 2018 р. – спільні тактичні навчання антитерористичної спрямованості з перевірки ефективності об'єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії та антитерористичної захищеності на ВП «РАЕС» та ВП «ХАЕС».

Агенством зменшення загрози Міністерства оборони США розробляється проект співробітництва на наступні 5 років (2019 – 2023 рр.).

Протягом 2018 року Держатомрегулювання спільно з ДНТЦ ЯРБ та Норвезьким агентством з радіаційного захисту (NRPA) здійснювали реалізацію 7 проектів співробітництва. У 2018 році розпочалась реалізація нових трьох проектів співробітництва. 23 жовтня 2018 р. був підписаний «Протокол про внесення змін до Угоди між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Норвезьким агентством радіаційного захисту про співробітництво в сфері ядерної та радіаційної безпеки» з метою оновлення договірно-правових засад двостороннього співробітництва у сфері ядерної та радіаційної безпеки.

Протягом 2018 року Держатомрегулювання здійснювала активне співробітництво в сфері ядерної та радіаційної безпеки із Шведським агентством з радіаційної безпеки (SSM) в рамках Угоди між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Шведським органом з радіаційної безпеки про співробітництво в галузі ядерної та радіаційної безпеки.

Забезпечувалась реалізація наступних проектів:

- Інформаційна підтримка Державної інспекції ядерного регулювання України, розвиток та наповнення незалежного веб-ресурсу з питань ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї – www.Uatom.org.

- Модернізація прикладного програмного забезпечення інформаційної системи Державного Регістру ДІВ.

- Технічна підтримка Держатомрегулювання з ведення бази даних з обліку ядерного матеріалу (STAR).

У 2018 році здійснювалось активне співробітництво із Сполученими Штатами Америки. 13 березня 2018 р. у м. Роквіль (США) підписано Домовленість між Державною інспекцією ядерного регулювання України та Комісією ядерного регулювання США про обмін технічною інформацією та співробітництво у сфері ядерної безпеки.

2 – 5 жовтня 2018 р. Державна інспекція ядерного регулювання України приймала з візитом делегацію Комісії ядерного регулювання США (КЯР США) на чолі з Комісіонером Стівеном Бернсом. Візит відбувся на запрошення Голови Держатомрегулювання Г. Плачкова, яке було озвучене під час візиту до США 12 – 16 березня 2018 р. Метою візиту став обмін досвідом регулювання ядерної та радіаційної безпеки, обговорення стану та перспектив двостороннього співробітництва.

29 – 30 жовтня 2018 р. делегація США у складі представників Комісії ядерного регулювання США та Брукхевенської Національної лабораторії (BNL) відвідала Держатомрегулювання та ДП «ДНТЦ ЯРБ» з робочим візитом з метою обговорення статусу виконання Меморандуму зустрічі між Держатомрегулювання та Комісією ядерного регулювання США на 2016 – 2017 рр. та пропозицій щодо його оновлення.

У рамках взаємодії з Комісією ядерного регулювання США забезпечувалась реалізація положень угод про розрахункові коди CAMP та CSARP.

У відповідь на подані Держатомрегулювання, в рамках Ініціативи «Глобальне Партнерство», проектні пропозиції у 2018 році продовжилась реалізація двох проектів за Програмою зменшення загрози Міністерства оборони США з проведення міжвідомчих штабних навчань з реагування на аварійну ситуацію та акти ядерного тероризму та модернізації Інформаційного-кризового центру Держатомрегулювання.

У 2018 р. перейшли у фазу початку виконання проекти співробітництва з Державним департаментом США: «Посилення інформаційної захищеності Держатомрегулювання та радіоактивних джерел» та «Оцінка стану радіоактивних джерел».

У 2018 р. тривало співробітництво з Департаментом енергетики США на підставі Виконавчої домовленості між Державним комітетом ядерного регулювання України та Міністерством енергетики Сполучених Штатів Америки про співробітництво стосовно покращення збереженості джерел іонізуючого випромінювання, які використовуються в Україні від 23 червня 2006 р. Забезпечувалась реалізація проекту «Покращення збереженості джерел іонізуючого випромінювання, які використовуються в Україні» метою якого є підвищення можливостей України для запобігання несанкціонованому використанню джерел іонізуючого випромінювання, які можуть становити загрозу для населення у разі їх використання із злочинним наміром. За цим проектом Держатомрегулювання виступає бенефіціаром та одним з реципієнтів допомоги.

5. Дотримання антикорупційного законодавства

Діяльність Держатомрегулювання щодо запобігання та протидії корупції у 2018 році здійснювалась відповідно до вимог антикорупційного законодавства.

На виконання ст.19 Закону України «Про запобігання корупції» з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розробки антикорупційних програм органів влади, затверджених рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 19 січня 2017 р. № 31 була розроблена Антикорупційна програма Державної інспекції ядерного регулювання України на 2018 рік (далі-Програма).

Для підготовки Програми було проведено 3 відкритих робочих засідань Комісії з оцінки корупційних ризиків. Комісією проведено ідентифікацію, визначення корупційних ризиків, оцінку корупційних ризиків та розроблено заходи щодо їх усунення. По результатам оцінки корупційних ризиків було складено звіт, який є складовою Антикорупційної програми. Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 14.12.2018 р. № 3031 Програма була погоджена.

Звітну інформацію щодо реалізації заходів визначених у Програмі за встановленою формою було направлено до Національного агентства з питань запобігання корупції, всі заплановані заходи виконані в повному обсязі.

На виконання визначених у Програмі заходів протягом січня – березня 2018 р. було проведено низку навчань на тему «Дотримання вимог фінансового контролю» для співробітників Держатомрегулювання, також надавались консультації та допомога при заповненні декларації претендентам на вакантні посади Держатомрегулювання.

Надавались консультації, роз'яснення щодо вирішення особистих питань співробітників Держатомрегулювання на виконання вимог антикорупційного законодавства.

У встановлені законодавством терміни перевірялись факти неподання або несвоєчасного подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування про що направлялись до Національного агентства з питань запобігання корупції відповідні повідомлення.

Забезпечено постійний контроль за виконанням наказу Держатомрегулювання щодо визначення виконавця державної експертизи (оцінки) з ядерної та радіаційної безпеки та визначення необхідності проведення зазначеної експертизи.

На виконання вищезазначеного наказу Держатомрегулювання всі рішення оформлювались протоколами. У 2018 році було оформлено 436 протокольних рішень. Відповідно до цих рішень експертизу 382 документів виконано фахівцями ДНТЦ ЯРБ, 7 експертиз фахівцями Держцентракості, 47 документа відповідно до протокольних рішень не потребували експертизи і було виконано оцінку фахівцями Департаменту з питань безпеки ядерних установок Держатомрегулювання.

Забезпечено для співробітників Держатомрегулювання:

- проведення навчань за професійною програмою підвищення кваліфікації з питань запобігання корупції в Національній академії внутрішніх справ України;
- підвищення кваліфікації з питань запобігання корупції у Всеукраїнському центрі підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування Нацдержслужби в м. Києві;
- участь у тренінгах Національного агентства з питань запобігання корупції.

У Держатомрегулюванні немає осіб, щодо яких складено протоколи про вчинення адміністративних правопорушень пов'язаних з корупцією, осіб, звільнених з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційні правопорушення, а також виявлених конфліктів інтересів.

Враховуючи все вищевикладене можна вважати, що у Держатомрегулювання дотримуються всіх встановлених вимог антикорупційного законодавства.

Внутрішній аудит

Виконання планів з аудиторської діяльності у 2018 році забезпечено у повному обсязі, проведено 3 внутрішні аудити. У періоді з січня по грудень 2018 р. охоплені контролем одне державне підприємство, одна бюджетна програма та один структурний підрозділ апарату Держатомрегулювання. Порушення і недоліки виявлені на двох досліджених об'єктах.

Проведеним аудитом відповідності виявлено фінансових порушень, усього 125,95 тис. грн. в тому числі:

- проведено витрат з порушенням законодавства, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму 2,39 тис. грн., а саме:

порушення законодавства при відшкодуванні витрат у службових відрядженнях на загальну суму 2,39 тис. грн. ДП «УДВП ІЗОТОП» на загальну суму 2 385,00 грн. (відшкодування витрат за проживання в готелі без надання відповідних документів – 2 385,00 грн.);

- проведено витрат з порушенням законодавства, що не призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму 123,56 тис. грн., а саме:

недотримання вимог законодавства щодо оплати праці на загальну суму 123,56 тис. грн. ДП «УДВП ІЗОТОП» на загальну суму 123 564,00 грн. (нарахування та виплата премій працівникам Головного реєстраційного центру без визначення

порядку, розмірів та критеріїв преміювання у відповідних положеннях Колективного договору УДВП «Ізотоп» – 123 564,00 грн.).

Протягом 2018 року всі виявлені фінансові порушення були усунені в повному обсязі.

У рамках проведеного аудиту ефективності у Відділі роботи з персоналом (самостійний) перевірено рівень ефективності виконання запланованих заходів відповідно до проведених розрахунків за 2015 – 2017 рр. Також, здійснено перевірку первинних документів на предмет правильності їх оформлення, повноти обґрунтованості та відповідності законодавству України (накази, службові записки, інструкції, рекомендації та інші), обліку та ведення внутрішньої документації та інших питань, пов'язаних з роботою щодо управління персоналом, встановлені окремі порушення та недоліки.

За наслідками проведених аудитів дослідженим суб'єктам надано 14 рекомендацій щодо покращення ситуації та усунення встановлених порушень та недоліків.

6. Взаємодія з громадськістю, робота зі ЗМІ

Протягом 2018 року Державною інспекцією ядерного регулювання України проводився активний діалог з громадськістю у відповідності з Планом консультацій з громадськістю Держатомрегулювання на 2018 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 736, та з урахуванням зовнішніх викликів суспільству щодо стану ядерної та радіаційної безпеки.

Актуальна інформація про стан ядерної та радіаційної безпеки у 2018 році оперативно оприлюднювалась (укр. та англ. мовами) на **офіційному веб-сайті Держатомрегулювання** www.snrc.gov.ua, сторінці Держатомрегулювання у соціальній мережі Facebook та на допоміжному веб-сайті <https://uatom.org/>.

Держатомрегулюванням підготовлено та 02 квітня 2018 р. оприлюднено на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання та представлено членам Громадської ради щорічну Доповідь про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні у 2017 році. 30 липня 2018 р. було оприлюднено англійську версію Доповіді. Доповідь надіслано до Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України та профільних комітетів Верховної Ради України.

З метою реалізації права громадянського суспільства у підготовці та прийнятті рішень з питань ядерної та радіаційної безпеки на веб-сайті Держатомрегулювання було представлено на розгляд громадськості та зацікавлених сторін 6 питань у форматі електронних консультацій, за участі громадськості було розглянуто 12 питань у форматі відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання, зокрема:

- § Про підсумки діяльності з регулювання ядерної та радіаційної безпеки у 2017 році та пріоритетні напрями роботи на 2018 рік;
- § Про продовження експлуатації енергоблоку № 4 Запорізької АЕС у понадпроектний термін за результатами періодичної переоцінки безпеки;
- § Про ефективність використання досвіду експлуатації (результати розслідування порушень та відхилень на АЕС та розрахунку показників безпеки за 2017 р.;
- § Про відзначення відомчими заохочувальними відзнаками працівників Державної інспекції ядерного регулювання України;

- § Про продовження експлуатації енергоблока № 3 РАЕС у понадпроектний термін за результатами періодичної переоцінки безпеки;
- § Про виконання рішень та постанов Колегій Держатомрегулювання з питань ядерної безпеки;
- § Контроль та облік індивідуальних доз державних інспекторів – професійне опромінення осіб, віднесених до персоналу категорії А;
- § Про результати роботи державних підприємств, що належать до сфери управління Держатомрегулювання за 2017 рік та I півріччя 2018 р.;
- § Про продовження експлуатації енергоблока № 4 ЗАЕС у понадпроектний термін за результатами періодичної переоцінки безпеки;
- § Про стан виконання робіт з продовження строку експлуатації енергоблока № 1 ХАЕС;
- § «Про відзначення відомчими заохочувальними відзнаками Держатомрегулювання у 2018 році»;
- § Про виконання умов ліцензії на право провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів».

Протягом звітного періоду Держатомрегулювання було отримано 42 звернень громадян України.

Усі звернення були розглянуті у встановлені терміни, згідно із Законом України «Про звернення громадян».

Постійно забезпечується виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації». Протягом 2018 року Держатомрегулювання отримано 38 запитів на публічну інформацію, переважна більшість яких надійшла на електронну пошту (34 запити) та поштову адресу (4 запити), 94 % запитів було задоволено, 2 % - направлено належному розпоряднику інформації.

Держатомрегулюванням здійснювалась системна робота щодо обліку публічної інформації, а також оприлюднення звітів та наборів відкритих даних на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання. У 2018 році Інспекцією оприлюднено 11 наборів відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних (data.gov.ua).

З метою впорядкування роботи з громадськістю в Держатомрегулювання наказом від 18 грудня 2006 р. № 194, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 січня 2007 р. № 8/13275 (зі змінами наказом Держатомрегулювання від 27 жовтня 2008 р. № 177, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13 листопада 2008 р. № 1106/15797) затверджено Порядок особистого прийому громадян та участі у «гарячих» телефонних лініях Голови, першого заступника та заступників Голови Держатомрегулювання. Інформація про проведення особистого прийому громадян та «гарячих» телефонних ліній керівництвом Держатомрегулювання щомісячно оновлюється на офіційному веб-сайті та розміщується на дошці оголошень у приміщенні Держатомрегулювання. Протягом 2018 році керівництвом Держатомрегулювання було проведено 12 особистих прийомів громадян України та 12 «гарячих» телефонних ліній.

Протягом звітного періоду Держатомрегулюванням здійснювалась системна робота із Громадською радою. Загалом було проведено 5 засідань Громадської ради, в ході яких обговорювалися актуальні питання ядерної та радіаційної безпеки, зокрема:

- § Про статус Державної інспекції ядерного регулювання України як незалежного регулятора, заходи з забезпечення рішення рахункової палати;

- § Про стан реалізації заходів по продовженню/ремонту енергоблоків АЕС та реалізації КзППрБ, зокрема по заходам з продовження терміну експлуатації енергоблоку № 4 ЗАЕС;
- § Про стратегію розвитку атомної енергетики, зокрема ХАЕС-3,4;
- § Про надання повноважень голові громадської ради при Держатомрегулювання на представництво громадської ради при Держатомрегулюванні в Координаційному комітеті громадських рад України і на підписання «Угоди про співпрацю між громадськими радами при міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, обласних адміністраціях та інших».
- § Про стан видачі ліцензій на ПХЗ, ПЗРВ «Буряківка»;
- § Про план заходів щодо усунення виявлених порушень та недоліків у Держатомрегулюванні Рахунковою палатою України від 24 квітня 2018 р. та поточний стан виконання цих заходів;
- § Про рівень штатного наповнення, кваліфікації та заробітної плати та надбавок в Інспекції з ядерної та радіаційної безпеки в зоні відчуження (на правах самостійного відділу).
- § Звіт про діяльність Громадської ради Держатомрегулювання за 2018 рік.

З метою залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, надання можливості вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади Держатомрегулювання з 12 червня по 12 липня 2018 р. проведено публічне громадське обговорення можливості продовження терміну експлуатації енергоблоку № 3 Рівненської АЕС. У рамках обговорення 3 липня 2018 р. в місті-супутнику Рівненської АЕС були проведені громадські слухання, у яких взяли участь 191 особа.

Результати громадського обговорення були розглянуті 16 липня 2018 р. під час відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання стосовно прийняття рішення із забезпечення довгострокової експлуатації енергоблоку № 3 Рівненської АЕС, а матеріали, підготовлені за результатами публічного громадського обговорення, оприлюднені на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання за посиланням: <http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/397586>.

Також з 7 вересня по 7 жовтня 2018 р. було проведено публічне громадське обговорення можливості продовження терміну експлуатації енергоблоку № 4 Запорізької АЕС. У рамках обговорення 25 вересня 2018 р. в місті-супутнику Запорізької АЕС проведено громадські слухання, у яких взяли участь 237 осіб.

Результати громадського обговорення були розглянуті 11 жовтня 2018 року під час відкритого засідання Колегії Держатомрегулювання стосовно прийняття рішення із забезпечення довгострокової експлуатації енергоблоку № 4 Запорізької АЕС, а матеріали, підготовлені за результатами публічного громадського обговорення, оприлюднені на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання за посиланням: <http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/406634>.

7. Управління діяльністю

Система управління якістю

У 2018 році Держатомрегулювання продовжувала вдосконалювати функціонування Системи управління якістю (СУЯ), що була запроваджена та діє з 2008 р.

З 12 березня по 25 квітня 2018 р. було проведено 13 внутрішніх аудитів центрального апарату Держатомрегулювання відповідно до Програми, затвердженої наказом Держатомрегулювання від 12 лютого 2018 р. № 60. За результатами аудитів виявлено 1 невідповідність, зроблено 1 зауваження та відмічено 3 позитивні спостереження.

11 липня 2018 р. відбувся щорічний наглядний аудит Держатомрегулювання, який був проведений органом сертифікації International Management Systems – бізнес партнером TUV NORD CERT (всесвітньо відомого органу сертифікації – німецького концерну TUV NORD Group, який працює в Україні з 1992 р. і пропонує послуги із проведення сертифікації, випробувань, тестів та експертиз, навчання) на відповідність СУЯ новій версії стандарту ISO 9001:2015.

У ході аудиту були розглянуті питання політики Держатомрегулювання у сфері якості, планування системи управління якістю, орієнтації на замовника, внутрішнього інформування та аналізування з боку керівництва.

Також були перевірені основні процеси Держатомрегулювання: нормотворча, наглядова та дозвільна діяльність, внутрішній аудит, інформування і вивчення очікувань та рівня задоволеності споживачів, управління персоналом, виконання доручень вищих органів державної влади та розгляд звернень споживачів, управління невідповідностями та ризиками, аналіз діяльності з боку керівництва тощо.

За висновками експертів система управління якістю Держатомрегулювання повністю відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015 (відсутні критичні невідповідності та невідповідності).

За результатами наглядового аудиту Держатомрегулювання органом сертифікації TUV NORD CERT було подовжено термін дії сертифікату відповідності системи управління якістю вимогам ISO 9001:2015 стосовно надання регуляторних послуг в сфері безпеки використання ядерної енергії.

Сертифікат відповідності зареєстровано 21.09.2017 р. за № 44 100 17 32 0197, дійсний до 20.09.2020 р.

На виконання Плану заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління на 2016 – 2020 рр., затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 (у редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2017 р. № 726) здійснено аналіз щодо ризиків та можливостей системи управління якістю Держатомрегулювання. За результатами проведеного аналізу підготовлено пропозиції щодо подальшого розвитку та дій з мінімізації ризиків Держатомрегулювання.

Робота з персоналом

Станом на 31 грудня 2018 р. штатна чисельність працівників апарату Держатомрегулювання становила 254 особи, з них: 143 – центральний апарат (4

посади не відносяться до посад державної служби), 20 – інспекції з ядерної безпеки на АЕС (на правах самостійного відділу), 91 – інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) (1 посада не відноситься до посад державної служби). При цьому загальна фактична чисельність становила 209 осіб, з них: 132 – центральний апарат, 18 – інспекції з ядерної безпеки на АЕС (на правах самостійного відділу), 59 – інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління). Вакантних посад всього 47, з них: центральний апарат – 13, інспекції з ядерної безпеки на АЕС (на правах самостійного відділу) – 2, інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) – 32.

Протягом 2018 року проведено 5 конкурсів на зайняття вакантних посад. До структурних підрозділів апарату Держатомрегулювання призначено 21 особу, а саме: за результатами конкурсів на зайняття вакантних посад 17 осіб, в порядку переведення з інших державних органів 4 особи.

Стосовно державних службовців, прийнятих за результатами конкурсу, здійснювались заходи щодо проведення по 24 особам перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади» та по 2 особам спеціальної перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком.

У апараті Держатомрегулюванні велика увага приділяється питанню професійної підготовки своїх працівників, які постійно підвищують кваліфікацію за різними навчальними програмами, у тому числі за рахунок міжнародної технічної допомоги.

У 2018 році 228 працівників апарату Держатомрегулювання підвищили кваліфікацію, з видачею відповідних документів про освіту (свідоцтва, сертифікати, тощо).

З загальної кількості осіб, що підвищили кваліфікацію, 109 державних інспекторів, з них 32 державних інспектори інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління).

За рахунок бюджетного фінансування Держатомрегулювання підвищили кваліфікацію 13 працівників, за рахунок міжнародної технічної допомоги – 83 працівника.

Крім вищезазначеного, 8 державних службовців Держатомрегулювання підвищили рівень професійної компетентності, приймаючи участь у навчальних семінарах, організатором яких є державне підприємство «Державний науково – технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» та 185 працівників – у технічному навчанні, яке запроваджено для працівників апарату Держатомрегулювання, як додатковий інструмент підвищення кваліфікації на робочому місці.

У Держатомрегулюванні, як одна із складових професійної підготовки персоналу, діє кваліфікаційна атестація, яка включає в себе механізм наставництва щодо передачі знань та навиків молодим працівникам, які обіймають посади державних інспекторів.

Для працівника, який вперше зарахований на посаду державного інспектора керівником підготовки, після визначення рівня теоретичних та практичних навичок, складається індивідуальна програма спеціального навчання з відміткою про виконання, в якій передбачається, окрім отримання спеціальних знань, набуття практичного досвіду, участь в інспекційних перевірках, участь в навчальних курсах

та семінарах. Робота по індивідуальній програмі спеціального навчання займає 80 % від загального обсягу виконуваної роботи.

За 2018 рік проведено 4 засідання Кваліфікаційної комісії для організації та проведення первинної кваліфікаційної атестації державних інспекторів, за результатами 9 працівників визнані такими, що відповідають вимогам, що ставляться до державних інспекторів та їм наданий допуск до самостійного виконання службових обов'язків державних інспекторів.

З метою удосконалення процедури проведення кваліфікаційної атестації в 2018 році. переглянута Методика процесу МП 33 «Управління персоналом», здійснена робота щодо розробки підпроцесу «Кваліфікаційна атестація персоналу» з відповідними блок-схемою та додатками, як можливий шлях вирішення питання перевірки знань у рамках кваліфікаційної атестації кандидатів на посаду або призначених державних інспекторів та затверджена в новій редакції наказом Держатомрегулювання від 10 жовтня 2018 р. № 403 «Про вдосконалення системи управління якістю Держатомрегулювання».

Відповідно до чинного законодавства здійснені заходи щодо проведення процедури оцінювання результатів службової діяльності державних службовців апарату Держатомрегулювання за 2018 рік та затвердження 166 висновків щодо результатів оцінювання службової діяльності державних службовців, які займають посаду державної служби категорії «Б» та «В» (категорія «Б» – 61 висновок та категорії «В» – 105 висновків).

За результатами оцінювання 52 державні службовця отримали відмінні оцінки, в тому числі: категорія «Б» – 19 працівників, категорія «В» – 33 працівника.

Застосовані заходи, щодо їх преміювання.

У апараті Держатомрегулювання обліковується 54 військовозобов'язаних, протягом року здійснено переоформлення (оформлення) 8 військовозобов'язаним відстрочок від призиву на військову службу на період мобілізації та на воєнний час. Підготовлені пропозиції до Мінекономрозвитку, з урахуванням яких затверджено Перелік посад і професій військовозобов'язаних, які підлягають бронюванню на період мобілізації та на воєнний час в апараті Держатомрегулювання (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2018 р. № 966).

У 2018 році здійснювались заходи щодо відзначення працівників апарату Держатомрегулювання та державного підприємства «Державний науково – технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки». Відзначені відомчими заохочувальними відзнаками 71 особа, а саме:

- Подякою – 39 осіб;
- Грамотою – 22 особи;
- Почесною грамотою – 6 осіб;
- нагрудним знаком «За сумлінну працю» – 4 особи.

Протягом 2018 року здійснювались ряд перевірок щодо законності, своєчасності та повноти прийняття управлінських рішень, пов'язаних із діяльністю Держатомрегулювання, а також Печерським районним у м. Києві військовим комісаріатом щодо ведення стану військового обліку призовників і військовозобов'язаних та бронювання військовозобов'язаних в апараті Держатомрегулювання, зауважень до роботи не встановлено.

Впровадження електронного урядування, документальне забезпечення та контроль виконання

Розвиток електронного урядування визначено одним з першочергових пріоритетів реформування системи державного управління. Реалізація Концепції розвитку електронного урядування в Україні передбачена на період до 2020 р. та покликана підтримати координацію та співпрацю органів державної влади та органів місцевого самоврядування для досягнення необхідного рівня ефективності та результативності розвитку електронного урядування.

З метою виконання Закону України «Про національну програму інформатизації», відповідно до Указу Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 «Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” та середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року Держатомрегулюванням у 2018 р. реалізовано заходи з розробки та підготовки до впровадження системи електронного документообігу Держатомрегулювання.

При розробці системи враховано встановлені вимоги, в частині наступних можливостей:

- підключення та інтеграції внутрішньої системи електронного документообігу Держатомрегулювання з системою електронної взаємодії для органів виконавчої влади;
- інтеграції з системою електронної взаємодії для органів виконавчої влади з обміну електронними документами;
- використання електронного підпису та печатки у внутрішній системі електронного документообігу;
- забезпечення доступності віддаленого та мобільного виконання завдань;
- функціональність архівування електронних документів.

Відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» проведено закупівлю обладнання та програмного забезпечення та в грудні 2018 р. впроваджено у дослідну експлуатацію систему електронного документообігу Держатомрегулювання.

На виконання вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», постанови Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55 «Деякі питання документування управлінської діяльності» розроблено та затверджено Інструкцію з діловодства у Державній інспекції ядерного регулювання України.

Підготовлено та затверджено номенклатуру справ Держатомрегулювання на 2019 рік.

Протягом 2018 року забезпечено аналіз стану виконавської дисципліни в Держатомрегулювання (щотижня, щокварталу та щороку) та перевірку стану виконавської дисципліни в самостійних структурних.

У рамках реалізації Держатомрегулювання державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії проводиться попередній, оперативний та заключний контроль за станом виконання визначених завдань, а також вживаються превентивні заходи щодо недопущення порушення термінів.

Відповідно до законів «Про звернення громадян» та «Про доступ до публічної інформації» забезпечується контроль за дотриманням вимог щодо надання інформації за зверненнями громадян та запитам на публічну інформацію.

Протягом 2018 року Держатомрегулюванням отримано 11 358 вхідних документів, у тому числі:

листів від ЦОВВ і підприємств та організацій – 10 600,
 контрольних доручень – 486,
 запитів на публічну інформацію – 38,
 звернень громадян України – 42,
 документи з грифом «ДСК» – 192.

Одночасно, територіальними органами Держатомрегулювання отримано 9 747 вхідних документів.

За звітний період структурними підрозділами Держатомрегулювання підготовлено 8 446 листів щодо роз'яснень та надання запитуваної інформації та 74 документи з грифом «ДСК». Одночасно, територіальними органами Держатомрегулювання підготовлено 8 474.

Крім цього на постійному звітуванні перебувають майже 150 періодичних (щотижневе, щомісячне, щоквартальне та щорічне) контрольних доручень вищих органів влади, що надійшли до Держатомрегулювання за період 2001 – 2018 рр.

На обліку знаходиться 544 накази керівництва з основної діяльності та 43 – з адміністративно-господарської діяльності. Аналіз виконання наказів з основної діяльності виявив, що більшість завдань виконані. На даний час на виконанні залишаються ряд завдань, термін виконання яких 2019 рік. З березня 2018 р. забезпечено підготовку наказів для розміщення на сайті Держатомрегулювання в рамках оприлюднення наборів відкритих даних.

В цілому протягом року забезпечено своєчасне та якісне виконання завдань, визначених законодавством, дорученнями Президента України та Кабінету Міністрів України.

8. Регулювання безпеки ядерних установок

В Україні знаходиться в експлуатації 15 енергоблоків – 13 з них типу ВВЕР-1000 та 2 типу ВВЕР-440. Україна займає 10 місце в світі за кількістю енергоблоків та 7 за встановленою потужністю, яка становить 13 835 МВт.

Єдиним оператором усіх діючих атомних електростанцій в Україні є Державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (ДП «НАЕК «Енергоатом»). До складу ДП «НАЕК «Енергоатом» входять 4 атомні електростанції (АЕС).

Відповідно до вимог Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та положень Конвенції про ядерну безпеку експлуатуюча організація забезпечує сталий та безпечний режим роботи АЕС. На системній основі впроваджуються заходи з підвищення рівня безпеки діючих АЕС відповідно до вимог національних норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, рекомендацій Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) та з урахуванням багаторічного досвіду експлуатації та міжнародної практики.

Діяльність Держатомрегулювання з регулювання безпеки ядерних установок у 2018 році була спрямована на забезпечення ядерної та радіаційної безпеки (ЯРБ) на усіх етапах життєвого циклу ядерних установок (ЯУ), захисту персоналу, населення та навколишнього природного середовища.

Основна увага приділялася питанням підвищення безпеки діючих українських АЕС.

Підвищення безпеки діючих АЕС

У 2018 році забезпечено контроль за реалізацією заходів Комплексної (зведеної) програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС (КзППрБ) шляхом:

- розгляду та погодження щорічних план-графіків виконання зведених заходів КзППрБ із встановленням термінів їх виконання;
- розгляду квартальних звітів з виконання заходів КзППрБ та контролю за дотриманням термінів виконання;
- контролю обсягів запланованих до виконання заходів КзППрБ перед виведенням енергоблоків АЕС України у планово-попереджувальні ремонти (далі – ППР);
- контролю виконання запланованих заходів КзППрБ під час пускових нарад перед пуском енергоблоків АЕС України після ППР з перевантаженням активної зони;
- контролю фактичних обсягів та якості виконання заходів КзППрБ під час проведення інспекційних перевірок інспекторами Держатомрегулювання.

У рамках регулюючого супроводу КзППрБ Держатомрегулювання погоджено 82 звітів про виконання заходів з 152 запланованих до виконання у 2018 р.

У 2018 році експлуатуючій організації ДП «НАЕК «Енергоатом» (ЕО) було видано:

15 окремих письмових дозволів на пуск енергоблоків після ППР з перевантаженням активної зони;

2 ліцензії на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки» енергоблоків № 4 ВП «Запорізька АЕС», № 3 ВП «Рівненська АЕС» після продовження терміну їх експлуатації та внесено 12 змін до ліцензій ЕО.

Видано (продовжено, продовжено у новій посаді) 22 ліцензії на право провадження діяльності посадовими особами ЕО, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ЯРБ.

Видано (продовжена, продовжена у новій посаді) 159 ліцензій на право безпосереднього управління реакторною установкою.

Гармонізація нормативно-правової бази з ядерної та радіаційної безпеки з референтними рівнями WENRA з реакторної безпеки та вдосконалення нормативно-правової бази з урахуванням уроків аварії на АЕС «Фукусіма-Даїчі».

З метою гармонізації національних регулюючих вимог з безпеки АЕС з відповідними референтними рівнями WENRA Держатомрегулювання в попередні роки виконано самооцінку відповідності вимог норм, правил та стандартів з ЯРБ референтним рівням WENRA з реакторної безпеки. На основі виконаної самооцінки були визначені напрями подальшого удосконалення нормативно-правової бази Держатомрегулювання, а також розроблені відповідні заходи з гармонізації. Зазначені заходи були включені до щорічних планів нормативного регулювання Держатомрегулювання.

Протягом 2018 року з метою гармонізації національних регулюючих вимог з безпеки АЕС з відповідними референтними рівнями WENRA Держатомрегулюванням:

- затверджено Правила улаштування та безпечної експлуатації локалізуючих систем безпеки, а також зміни до Вимог до сейсмостійкого проектування та оцінки сейсмічної безпеки енергоблоків атомних станцій;
- продовжено роботу з розробки вимог до:
 - впровадження модифікацій ЯУ;
 - аварійної готовності на АЕС;
 - оцінки зовнішніх екстремальних впливів;
 - управління аваріями;
 - урахування досвіду експлуатації.
- розпочаті роботи з розробки змін до Загальних положень безпеки атомних станцій.

Виконання Національного плану дій за результатами «стрес-тестів»

Україна у червні 2011 р. приєдналася до європейської ініціативи щодо проведення «стрес-тестів» для АЕС у країнах-членах Європейського Союзу та сусідніх країнах (Декларація щодо проведення «стрес-тестів»). «Стрес-тести» для АЕС України проводились відповідно до узгодженої Європейською Комісією та ENSREG методології проведення «стрес-тестів» для європейських АЕС (13 травня 2011 р., Declaration of ENSREG, Annex 1 «EU “Stress-test” specifications»). Національні плани дій (НПД) містять заходи з підвищення безпеки, що були визначені за результатами «стрес-тестів» та графіки їх впровадження на АЕС.

У 2018 році робота у цьому напрямку була зосереджена на імplementації заходів для енергоблоків, термін експлуатації яких продовжується у понадпроектний строк (енергоблок № 4 Запорізької АЕС, № 3 Рівненської АЕС та № 1 Хмельницької АЕС).

Продовження термінів експлуатації енергоблоків № 3, № 4 ЗАЕС, № 3 РАЕС, № 1 ХАЕС та № 3 ЮУАЕС

Енергоблок № 4 Запорізької АЕС

Проектний термін експлуатації енергоблоку № 4 Запорізької АЕС завершився 04 квітня 2018 р.

Роботи, які визначені «Программой подготовки энергоблока № 4 ОП ЗАЭС к долгосрочной эксплуатации. 04.MP.00.ПМ.22-16», погодженої з Держатомрегулювання, виконані в повному обсязі.

11 жовтня 2018 р. постановою колегії Держатомрегулювання № 9 було ухвалене рішення про:

- схвалення висновку державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 4 ЗАЕС;
- визнання обґрунтованою можливість безпечної експлуатації енергоблока № 4 ЗАЕС на визначених в проекті рівнях потужності;
- встановлення дати наступної періодичної переоцінки безпеки енергоблока № 4 ЗАЕС – 04 квітня 2028 р.

Енергоблок № 5 Запорізької АЕС

Проектний термін експлуатації енергоблоку № 5 Запорізької АЕС завершується 27 травня 2020 р.

Роботи з продовження строку експлуатації виконуються у відповідності до «Програми підготовки енергоблока № 5 ВП ЗАЭС до довгострокової експлуатації. 05.MP.00.ПМ.23-17/Н».

Енергоблок № 3 Рівненської АЕС

Проектний термін експлуатації енергоблоку № 3 Рівненської АЕС завершився 11 грудня 2017 р.

Роботи, які визначені «Програмою підготовки енергоблоку № 3 ОП «Рівненская АЭС» к продлению срока эксплуатации. 191-19-ПР-ПСЭ-13» та «Планом лицензирования энергоблока № 3 ОП «Рівненская АЭС» для продления эксплуатации в сверхпроектный срок. 191-01-ПЛ-ПСЭ-14», погоджені з Держатомрегулювання, виконані в повному обсязі.

16 липня 2018 р. постановою Колегії Держатомрегулювання № 5 було ухвалене рішення про:

- схвалення висновку державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки звіту з періодичної переоцінки безпеки енергоблоку № 3 РАЕС;
- визнання обґрунтованою можливість безпечної експлуатації енергоблоку № 3 РАЕС на визначених в проекті рівнях потужності до 11 грудня 2037 р.

Енергоблок № 1 Хмельницької АЕС

Проектний термін експлуатації енергоблоку № 1 Хмельницької АЕС завершився 13 грудня 2018 р.

Роботи з продовження строку експлуатації виконуються у відповідності до «Програми підготовки енергоблоку № 1 ВП «Хмельницька АЕС» до експлуатації у понадпроектний строк. №1.НР.7947.ПМ-17» та «Плана лицензирования энергоблока № 1 ОП «Хмельницкая АЭ» для продления эксплуатации в сверхпроектный срок. НР.0700.ПН-16», погоджених з Держатомрегулювання.

Для забезпечення безпечної експлуатації РУ енергоблоку № 1 після 29 паливної кампанії ДП «НАЕК «Енергоатом» розроблено та погоджено з Держатомрегулювання технічне рішення «Про безпечну експлуатацію реакторної установки енергоблоку № 1 Хмельницької АЕС після закінчення 29 паливної кампанії та з вивантаженням ядерним паливом з реактора» №1.НР.1939.ТР-17/OZ.

22 листопада 2018 р. постановою Колегії Держатомрегулювання № 10 було ухвалене рішення про:

- експлуатацію енергоблоку № 1 Хмельницької АЕС у зупиненому стані з повним вивантаженням палива з активної зони реактора до приреакторного басейна витримки на період виконання експлуатуючою організацією необхідних організаційно-технічних заходів для забезпечення можливості його довгострокової експлуатації;
- встановлення умов щодо можливості поновлення експлуатації енергоблоку № 1 ХАЕС на енергетичних рівнях потужності.

28 листопада 2018 р. наказом Держатомрегулювання № 486 внесено зміни до ліцензії серія ЕО № 000220 на право здійснення діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки «Хмельницька АЕС» щодо експлуатації енергоблоку № 1 Хмельницької АЕС у зупиненому стані з повним вивантаженням палива з активної зони реактора до приреакторного басейна витримки на період виконання експлуатуючою організацією необхідних організаційно-технічних заходів для забезпечення можливості його довгострокової експлуатації.

Енергоблок № 3 Южно-Української АЕС

Проектний термін експлуатації енергоблоку № 3 Южно-Української АЕС завершується 10 лютого 2020 р.

Роботи з продовження строку експлуатації виконуються у відповідності до «Програми підготовки енергоблоку № 3 ВП ЮУАЕС до експлуатації в понадпроектний термін. ПМ.3.3812.0240» та «Плана ліцензування енергоблоку № 3 ОП ЮУАЭС. ПН.3.3812.0221», погоджених з Держатомрегулювання.

Спорудження енергоблоків № 3, № 4 Хмельницької АЕС

26 липня 2018 року розпорядженням Кабінету Міністрів України № 579-р було схвалене відкориговане техніко-економічне обґрунтування будівництва енергоблоків №3, №4 Хмельницької АЕС, проект якого був погоджений Держатомрегулювання у листопаді 2017 року.

Інші документи щодо будівництва енергоблоків № 3, № 4 Хмельницької АЕС протягом 2018 р. до Держатомрегулювання не надходили.

Спорудження заводу з виробництва ядерного палива

У червні 2018 р. Держатомрегулювання погоджено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу України на період до 2020 року». Одним із пунктів цієї Державної цільової економічної програми передбачено створення в Україні потужностей з виробництва тепловидільних збірок.

25 жовтня 2018 р. забезпечено участь у нараді Міністерства енергетики та вугільної промисловості України стосовно питань подальшої організації виробництва ядерного палива для реакторів типу ВВЕР-1000.

07 листопада 2018 р. Голова Держатомрегулювання та Директор ДП «ДНТЦ ЯРБ» увійшли (у якості спостерігачів) до складу робочої групи Міністерства енергетики та вугільної промисловості з питань створення потужностей власного виробництва ядерного палива.

Спорудження ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів, засноване на підкритичній збірці, що керується лінійним прискорювачем електронів» (ЯПУ «Джерело нейтронів»)

Спорудження цієї ядерної установки здійснюється у відповідності до умов ліцензії серії ЕО № 001018 на право провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ЯПУ «Джерело нейтронів», виданою Держатомрегулювання експлуатуючій організації 10 жовтня 2013 р.

Відповідно до умов вищезазначеної ліцензії, ННЦ ХФТІ, як експлуатуюча організація, протягом 2013 – 2018 рр. здійснювала будівельно-монтажні роботи, а також роботи з розробки та погодження з Держатомрегулювання технічних умов та технічних специфікацій на обладнання, важливе для безпеки, а також експлуатаційної документації ЯПУ «Джерело нейтронів».

Окрім цього, в рамках цієї ліцензії експлуатуюча організація повинна отримати три окремих дозволи на:

- перше завезення ядерного палива для ЯПУ «Джерело нейтронів» на територію промислового майданчика ННЦ «ХФТІ»;
- фізичний пуск ЯПУ «Джерело нейтронів»;
- дослідно-промислому експлуатацію ЯПУ «Джерело нейтронів».

17 вересня 2018 р. Держатомрегулюванням отримана Заява ННЦ «ХФТІ» на отримання першого із передбачених окремого дозволу на завезення ядерного палива для ЯПУ «Джерело нейтронів» на територію промислового майданчика ННЦ «ХФТІ».

05 листопада 2018 р. зазначена Заява була повернута Держатомрегулювання на доопрацювання через неготовність експлуатуючої організації («ННЦ ХФТІ») до впровадження заявленого виду діяльності, що було виявлено за результатами державної експертизи комплекту заявних документів та інспекційного обстеження.

29 листопада 2018 р. постановою Колегії Держатомрегулювання № 12 було ухвалене рішення стосовно продовження терміну дії ліцензії серії ЕО № 001018 на провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ЯПУ «Джерело нейтронів» до 01 грудня 2020 року.

Окрім цього, протягом 2018 року Держатомрегулюванням:

- погоджено 17 експлуатаційно-технічних документів ЯПУ «Джерело нейтронів»;

- розглянуто та повернуто на доопрацювання 6 експлуатаційно-технічних документів ННЦ ХФТІ;

- взято участь у індивідуальних та функціональних випробувань 7 систем, важливих для безпеки ЯПУ «Джерело нейтронів», а також комплексних випробуваннях цієї установки.

Спорудження централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП)

Роботи за проектом завершення будівництва ЦСВЯП у 2018 році забезпечено відповідно до умов ліцензії серії ЕО № 001060 на право провадження діяльності «будівництво та введення в експлуатацію ядерної установки – сховище відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП)», виданої Держатомрегулюванням 29 червня 2017 року.

Протягом 2018 року ДП «НАЕК «Енергоатом» продовжувалось виконання робіт з розробки та погодження у встановленому порядку комплектів технічних специфікацій (ТС) та конструкторської документації на системи та обладнання, важливе для безпеки.

Станом на 31 грудня 2018 р. Держатомрегулюванням відповідно до Плану ліцензування ЦСВЯП:

1. Попередньо погоджено 15 ТС на обладнання важливе для безпеки із 16 розроблених згідно проекту (із яких 8 у 2018 р.).

2. Погоджені 14 програми випробувань обладнання, важливого для безпеки, із 16 розроблених згідно проекту (із яких 14 у 2018 р.).

3. Остаточного погоджені 5 ТС на обладнання важливе для безпеки із 16 розроблених згідно проекту (із яких 5 у 2018 р.).

Спорудження сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу Чорнобильської АЕС (СВЯП-2)

22 грудня 2017 року Держатомрегулюванням забезпечено внесення змін до Ліцензії № ЕО 001002 на право провадження діяльності з будівництва та введення в експлуатацію ядерної установки (сховище відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2)). Відповідно до внесених змін термін дії цієї ліцензії продовжено до видачі ліцензії на право провадження діяльності з експлуатації ядерної установки.

Протягом 2018 року ДСП «Чорнобильська АЕС» продовжувалось виконання робіт з розробки та погодження у встановленому порядку комплектів технічних специфікації (ТС) та конструкторської документації на системи та обладнання, важливе для безпеки.

Станом на 31 грудня 2018 р. Держатомрегулюванням відповідно до Плану ліцензування СВЯП-2:

1. Попередньо погоджено:
 - 7 ТС на системи важливі для безпеки із 7 розроблених згідно проекту;
 - 41 ТС на обладнання важливе для безпеки із 41 розроблених згідно проекту, а також 1 ТС на обладнання, вплив на безпеку якого не визначений (стіл для поводження з пошкодженим ядерним паливом).
2. Погоджені 33 програми випробувань обладнання, важливого для безпеки, із 33 запланованих (для 8 одиниць обладнання заводські приймальні випробування не передбачені і замість них будуть проводитись індивідуальні приймальні випробування на майданчику СВЯП-2);
3. Забезпечена участь представників Держатомрегулювання у 33 заводських приймальних випробуваннях обладнання, важливого для безпеки, із 33 запланованих.
4. Остаточного погоджені 21 ТС на обладнання, важливе для безпеки із 41 розроблених згідно проекту (із яких 19 у 2018 р.).
5. Погоджені 12 програм на проведення комплексних випробувань систем, важливих для безпеки, та технологічних систем із 12 передбачених за проектом (із яких 3 у 2018 р.).

Також, Держатомрегулювання у 2018 р. погоджені:

- 2 регламента ДСП «Чорнобильська АЕС» (із 4-х необхідних для етапа «введення в експлуатацію» СВЯП-2;
- технічне рішення «О проведеніи монтажа крановой тележки с лебедкой и захватами (КТЛЗ) в помещении 603 здания УПОТХ ХОЯТ-2» (зазначене технічне рішення направлене на усунення виявлених 07 жовтня 2017 р. під час випробувань крану приміщення 501 «Гаряча камера» так званих «мертвих зон», що було головною причиною затримки введення в експлуатацію СВЯП-2).

У рамках диверсифікації постачальників палива для АЕС України

Протягом 2018 року Держатомрегулюванням розглядалися документи експлуатуючої організації щодо обґрунтування безпеки використання палива виробництва компанії Westinghouse та модифікації інших пов'язаних із цим систем, важливих для безпеки.

Також, забезпечено участь представників Держатомрегулювання у роботі Оперативного штабу із впровадження модернізованого ядерного палива виробництва компанії «Westinghouse».

На поточний час ядерне паливо виробництва компанії Westinghouse експлуатується на енергоблоках № 2, № 3 Южно-Української АЕС та № 1, № 3, № 4, № 5 Запорізької АЕС.

Порушення в роботі АЕС

У 2018 році на АЕС України сталося 21 порушення. Оскільки на ДСП «ЧАЕС» з 2007 року було зафіксовано лише 1 порушення (03 липня 2013 р.), надалі в звіті наводяться статистичні дані щодо АЕС, які знаходяться в промисловій експлуатації.

Розподіл порушень у роботі АЕС, що відбулись протягом 2018 року, за майданчиками АЕС виглядає наступним чином:

- на ВП «Запорізька АЕС» (6 енергоблоків) – 7 порушень;
- на ВП «Хмельницька АЕС» (2 енергоблоки) – 7 порушень;
- на ВП «Южно-Українська АЕС» (3 енергоблоки) – 4 порушення;
- на ВП «Рівненська АЕС» (4 енергоблоки) – 3 порушення.

У порівнянні з попереднім роком, кількість порушень у 2018 р.:

- на ВП «Запорізька АЕС» збільшилася на 16 %;
- на ХАЕС збільшилась у 3,5 рази;
- на ЮУАЕС збільшилась на 33%;
- на РАЕС зменшилась на 40 %.

У 2014 – 2018 рр. за шкалою ІНЕС, всі порушення класифіковані рівнем «нижче шкали/рівень “0” (не суттєво для безпеки)».

У залежності від ознак і наслідків порушення в роботі АЕС класифікується однією з категорій.

У 2018 році не відбулося порушень, що призвели до переопромінення персоналу чи викидів радіоактивних речовин у навколишнє природне середовище. АЕС експлуатувалися без порушень меж або умов безпечної експлуатації. Також не було порушень, що призвели б до падіння та/або пошкодження тепловиділяючих збірок (ТВЗ).

21 порушення, які сталися протягом 2018 року, було класифіковано категоріями:

- П05/1 (зупинення реакторної установки (РУ) дією аварійного захисту (АЗ), попереджувального захисту (ПЗ), розвантаження й обмеження потужності реактора (РОП)) – 4 порушення – 19 % від загальної кількості порушень 2018 р.;
- П05/2 (відключення блока від мережі дією протиаварійної автоматики) – 4 порушення – 19 %;
- П07/1 (відмови важливого для безпеки АЕС обладнання та трубопроводів, що належать до груп А і В, елементів 1-го та 2-го класів безпеки, органу (органів) регулювання системи управління та захисту (ОР СУЗ) з приводним механізмом) – 1 порушення – 5 %;
- П08 (розвантаження енергоблока АС на 25 % $N_{\text{ЕЛЕКТР}}$) – 8 порушень – 38 %;
- П09 (спрацювання будь-якої системи безпеки або каналу системи безпеки) – 2 порушення – 9,5 %;
- П10 (непрацездатність каналу системи безпеки (СБ) протягом терміну, що не перевищує дозволеного ТРБЕ) – 2 порушення – 9,5 %.

Переважна більшість (76%) від усіх порушень у роботі АЕС, що сталися протягом року, призвели до зупинення РУ, розвантаження або відключення енергоблока від мережі (категорії П05, П08), що призводить до зменшення залишкового проектного ресурсу обладнання систем, важливих для безпеки (СВБ), та зниження регламентованої кількості циклів навантаження елементів РУ. У 2018 році 10% складають порушення, пов'язані з непрацездатністю каналів СБ.

Аномальні події

Аномальна подія – відхилення від нормального режиму експлуатації, яке може бути викликане відмовою обладнання, зовнішнім впливом, помилкою персоналу або недоліками процедури. Відповідно до, під час порушення може бути виявлено декілька аномальних подій. Комісія з розслідування порушення визначає

безпосередню та корінну причину кожної аномальної події.

Під час 20 порушень у роботі АЕС України, які сталися протягом 2018 року, було зафіксовано 24 аномальні події.

У 2018 році показник кількості аномальних подій є дещо нижче минулорічного та перевищує середнє значення (20 аномальних подій).

Аномальні події розподіляються за характером на три групи:

1. Аномальні події, що виникли через відмову обладнання.
2. Аномальні події, що виникли через недоліки процедур.
3. Аномальні події, що виникли через помилки персоналу.

З 24 аномальних подій, що сталися у 2018 році – 18 було віднесено до відмов обладнання (75 %), 1 – до недоліків процедур (4 %) та 5 – до помилок персоналу (21 %).

Введення в експлуатацію комплексів з переробки радіоактивних відходів (КП РАВ) на ВП АЕС

Забезпечено розгляд та проведення експертизи ЯРБ документів з обґрунтування безпеки промислових комплексів з переробки твердих радіоактивних відходів на ВП «Рівненська АЕС» та ВП «Запорізька АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом», нагляд за дотриманням вимог радіаційної безпеки під час введення цих комплексів в експлуатацію.

1 червня 2018 р. видано окремий дозвіл на введення в експлуатацію КП РАВ РАЕС як об'єкту інфраструктури.

20 грудня 2018 р. розпочато другий етап випробувань КП РАВ ЗАЕС.

Інспекційна діяльність

У 2018 році Держатомрегулювання (у т. ч. територіальними органами) було проведено 351 інспекційну перевірку та 351 інспекційне обстеження.

За результатами перевірок видано 254 обов'язкових до виконання приписів щодо усунення виявлених порушень законодавства у сфері використання ядерної енергії.

Результати інспекційної діяльності дозволяють переконатись, що вимоги безпеки, встановлені нормами, правилами та дозвільними документами, є достатніми, застосовуються правильно і виконуються у повному обсязі або потребують відповідного коригування чи застосування заходів примусу для їх належного виконання.

Кількісні показники інспекційних заходів:

Підрозділи	Планові інспекційні перевірки план/факт	Інспекційні обстеження	Позапланові інспекційні перевірки
Департамент з питань безпеки ядерних установок, Управління з питань ядерної захищеності та гарантій, Управління радіаційної безпеки, Управління безпеки поводження з РАВ	18/17	13	6
Інспекції на ЗАЕС, РАЕС, ХАЕС, ПУАЕС, ЧАЕС	33/32	0	1
Інспекції з ядерної та радіаційної безпеки у	299/289	338	6

регіонах України			
Разом:	350/338	351	13

Штрафні санкції

У разі виявлення порушень норм, правил з ядерної та радіаційної безпеки, неусунення або невиконання інших законних вимог державних інспекторів Держатомрегулювання, до осіб, винних у скоєнні таких правопорушень, застосовуються ст. 95 та 188-18 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення».

Протягом 2018 року державними інспекторами притягнуто до адміністративної відповідальності 69 фізичних осіб та стягнуто штрафів до державного бюджету України на суму 29 580 грн.

Аварійна готовність та реагування

Виконання заходів з підтримки діяльності функціональної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДС ЦЗ) «Безпека об'єктів ядерної енергетики» за 2018 рік

Держатомрегулювання визначено центральним органом виконавчої влади, який в межах Єдиної державної системи цивільного захисту створює функціональну підсистему ядерної та радіаційної безпеки.

Протягом 2018 року забезпечувалось здійснення заходів із забезпечення функціонування підсистеми ЄДС ЦЗ ядерної та радіаційної безпеки, удосконалення власної системи аварійної готовності та реагування, нагляд за станом аварійної готовності суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії шляхом погодження аварійних планів, розгляду звітів з оцінки безпеки, інспекційних перевірок та обстежень, спостережень та регулюючої оцінки тренувань ліцензіатів різного рівня тощо.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 908 «Про переведення єдиної державної системи цивільного захисту в режим функціонування в умовах особливого періоду», протоколу № 10 від 30 листопада 2018 р. позачергового засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій та з урахуванням пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 р. № 779 «Деякі питання запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру» функціональна підсистема ядерної та радіаційної безпеки ЄДС ЦЗ функціонувала в режимі підвищеної готовності на період запровадження режиму воєнного стану у Вінницькій, Луганській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Чернігівській, а також Донецькій, Запорізькій, Херсонській областях та внутрішніх водах України Азово-Керченської акваторії.

Здійснювались заходи щодо посилення державного нагляду за дотриманням законодавства, умовами виданих документів дозвільного характеру, вимогами фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліком та контролем ядерних матеріалів та джерел іонізуючого випромінювання.

Забезпечувалось реагування на події, у тому числі такі, що не мали безпосереднього впливу на стан безпеки ядерних установок та діяльності у сфері

використання ядерної енергії, однак викликали підвищену увагу ЗМІ та стурбованість громадськості і потребували відповідного інформаційного супроводу.

На виконання Конвенції про оперативне оповіщення про ядерну аварію, Конвенції про допомогу в разі ядерної аварії або радіаційної ситуації та відповідних міжурядових двосторонніх договорів з іншими країнами:

а) взято участь у протиаварійних тренуваннях МАГАТЕ;

б) забезпечено аналіз інформаційних повідомлень про інциденти, які сталися в інших країнах, що надходять у рамках міжнародної інформаційної системи IINES-NEWS та у системі з обміну інформацією про інциденти та аварійні ситуації USIE.

На виконання міжурядових договорів з іншими країнами про оперативне оповіщення про ядерні аварії, обмін інформацією та співробітництво в галузі ядерної безпеки і радіаційного захисту, проведено тестування зв'язку з компетентними органами та/або пунктами зв'язку Австрії, Білорусі, Болгарії, Латвії, Німеччини, Норвегії, Польщі, Румунії, Словаччини, Туреччини, Угорщини, Фінляндії та Швеції.

27 листопада 2018 р. забезпечено участь України у міжнародному тренуванні МАГАТЕ формату ConvEx-2c за сценарієм умовної події з радіаційними наслідками у м. Дублін (Ірландія) з повною активізацією ІКЦ та залученням процедур взаємодії і обміну інформацією з ДСНС та УкрГМЦ.

Тренування дозволили перевірити:

- здатність та спроможність здійснювати оповіщення міжнародного співтовариства про виникнення та розвиток транснаціональної радіологічної аварійної ситуації;
- оперативність опрацювання вхідної інформації про розвиток події та її застосування для оцінки, прогнозування та підготовки узгоджених пропозицій для прийняття рішень із реагування та захисту;
- здатність активізації національних систем та заходів з аварійного реагування;
- здатність здійснювати обмін відповідною та актуальною інформацією з міжнародним співтовариством та громадськістю щодо проведених заходів з аварійного реагування.

У 2018 році представники Держатомрегулювання брали участь у протиаварійних тренуваннях територіальних підсистем, територія або частина території яких знаходяться у зонах спостережень АЕС та інших ядерних установок, зокрема ВП «Рівненська АЕС», ВП «Хмельницька АЕС», ВП «Запорізька АЕС», ВП «Южно-Українська АЕС», ІЯД НАНУ (спеціальне об'єктове тренування).

Крім того, у 2018 році Держатомрегулюванням взято участь у командно-штабних та тактико-спеціальних тренуваннях за логістичної підтримки Агенства зменшення загрози Міністерства оборони США:

- 15 – 16 березня 2018 р. на ВП «Южно-Українська АЕС» у спільному командно-штабнеому навчанні антитерористичної спрямованості;

- 17 – 18 квітня 2018 р. у спільному тактичному навчанні антитерористичної спрямованості, що організовано в рамках «Проекту комплексних навчань та тренувань з забезпечення готовності сил реагування» з перевірки ефективності об'єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії та антитерористичної захищеності на ВП «Запорізька АЕС»;

- з 23 – 26 квітня 2018 р. у спільних тактичних навчаннях антитерористичної спрямованості, що організовані в рамках «Проекту комплексних навчань та тренувань з забезпечення готовності сил реагування» з перевірки ефективності об'єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії та антитерористичної захищеності на ВП «Рівненська АЕС» та ВП «Хмельницька АЕС».

У 2018 р. забезпечено участь у двох спільних загальностанційних протиаварійних тренуваннях з повною активізацією ІКЦ, що проходилили у ВП «Запорізька АЕС» та ВП «Южно-Українська АЕС».

У ході тренувань перевірялись і відпрацьовувались процедури взаємодії персоналу АЕС, підрозділів ДП «НАЕК «Енергоатом», Держатомрегулювання, територіальних та місцевих органів влади з мінімізації наслідків умовної аварії, здійснення заходів із переведення ядерних установок АЕС у безпечний контрольований стан, оцінки і прогнозу розвитку ситуації з метою захисту персоналу і населення.

Протягом тренувань здійснювалось відпрацювання та забезпечення процедур взаємодії з іншими центральними органами виконавчої влади та відомствами, що беруть участь у заходах з аварійного реагування на ядерні та радіологічні інциденти відповідно до їх обов'язків, повноважень та інструкцій (угод) про взаємодію з Держатомрегулювання, зокрема ДСНС, СБУ, УкрГідрометцентром, МОЗ, Держпродспоживлужбою тощо. Забезпечено інформаційний обмін з Центром з інцидентів та аварійних ситуацій МАГАТЕ, підготовлено звітні матеріали.

На час проведення тренувань у Держатомрегулюванні було активізовано Інформаційно-кризовий центр із залученням представників центрального апарату, інспекції з ядерної безпеки на ЗАЕС, інспекції з ядерної безпеки на ЮУАЕС, Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки, Південно-східної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки та Південної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки.

Експертами ІКЦ проводився аналіз оперативних даних щодо стану ядерних установок та моделювання процесів і розвитку подій на майданчику умовно аварійної АЕС, зокрема прогнозування напрямів і відстаней переносу радіоактивного забруднення та дозових характеристик із застосуванням системи JRODOS на основі даних реальних погодних умов, що надходили від Українського гідрометеорологічного центру.

17 жовтня 2018 р. Держатомрегулювання взято участь у спеціальному об'єктовому тренуванні в Інституті ядерних досліджень НАН України за темою «Приведення в готовність до дій за призначенням органів управління аварійної організаційної структури (цивільного захисту) Інституту при загрозі виникнення аварії на дослідницькому реакторі ВВР-М». Метою тренування було опрацювання оповіщення, збору та уточнення функціональних обов'язків особового складу штабів КАР, КАРР, комісій з питань надзвичайних ситуацій та з питань евакуації, командирів об'єктових формувань цивільного захисту під час загрози аварії на ядерному реакторі.

Держатомрегулюванням у 2018 році було продовжено роботи з підготовки та розміщення інформації про Систему аварійної готовності та реагування України в Інформаційній системі МАГАТЕ з готовності та реагування на надзвичайні ситуації (EPRIMS). Зокрема, було створено «Профіль країни» який містить загальну інформації про об'єкти України за категоріями аварійної готовності, прийняття рішень щодо реагування на ядерні та радіаційні аварії на різних рівнях, відповідальність та обов'язки ліцензіатів, прийняття рішень про оповіщення та інформування, двосторонні угоди, документи у сфері аварійної готовності та реагування тощо.

EPRIMS призначена для реагування на ядерні та радіологічні надзвичайні ситуації на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівні та

дозволяє мінімізувати запити на обмін інформацією між учасниками реагування, зробити кращий прогноз та оцінку ситуації.

У рамках міжнародного співробітництва протягом 2018 року представниками Держатомрегулювання забезпечено участь:

01 – 05 жовтня 2018 р. у симпозіумі з інформування громадськості про ядерні та радіаційні аварійні ситуації, організованого МАГАТЕ. Метою міжнародного симпозіуму було сприяти ефективному громадському спілкуванню під час ядерної або радіологічної надзвичайної ситуації та забезпечити достатній простір для обміну саме такою інформацією. Учасники симпозіуму обговорили останні події, що стосуються спілкування з громадськістю під час виникнення ядерної або радіологічної ситуації, а також поділилися своїм досвідом та практикою з метою подальшого зміцнення готовності держав та міжнародної спільноти до спілкування з громадськістю;

18 – 22 червня 2018 р. у 9-тій зустрічі представників компетентних національних органів з виконання Конвенції про оперативне оповіщення про ядерну аварію та Конвенції про допомогу в разі ядерної аварії або радіаційної аварійної ситуації, організованої МАГАТЕ. Метою наради було налагодження більш продуктивного обміну інформацією та вдосконалення взаємодії між компетентними органами держав-членів МАГАТЕ з метою покращення національних систем аварійної готовності та реагування. Під час зустрічі Держатомрегулювання отримано відзнаку МАГАТЕ у зв'язку з реєстрацією України у міжнародній мережі реагування RANET;

12 – 16 листопада 2018 р. у регіональному навчальному курсі з розробки та використання діючих рівнів втручання (OILs) при важких аваріях на легководних реакторах, організованого МАГАТЕ. Метою курсу було сприяння та надання, з боку МАГАТЕ, підтримки держав-членів МАГАТЕ для створення та розширення заходів по захисту населення у випадку аварійної ситуації на легководних реакторах або в басейнах для відпрацьованого палива. Надано детальні роз'яснення з використання діючих рівнів втручання, що дозволяють оперативно виконувати захисні та інші заходи з реагування, базуючись на результатах моніторингу та методологій їх розрахунків та перегляду;

8 – 11 жовтня 2018 р. у м. Києві за підтримки Посольства Великої Британії в Україні за методологією країн НАТО у міжнародних командно-штабних навчаннях із забезпечення стійкості функціонування різних секторів держави (енергетичного, інформаційного) в кризових ситуаціях – COREX-2018, що проводились МВС.

Протягом року забезпечено підготовку щотижневих інформаційних зведень про стан енергоблоків АЕС, повідомлень про порушення у роботі АЕС, розміщення їх на веб-сайті Держатомрегулювання та направлення щомісячних статистичних звітів до Кабінету Міністрів України.

У ІКЦ Держатомрегулювання створені, діють і підтримуються у постійній готовності до реагування системи зв'язку, обміну інформацією та спостережень за ядерною та радіаційною безпекою і станом захищеності об'єктів державного нагляду.

9. Регулювання у сфері поводження з радіоактивними відходами, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему

9.1. Перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему

Упродовж 2018 року забезпечувалось виконання пріоритетного напрямку діяльності Держатомрегулювання, а саме: оцінка безпеки та ліцензування в рамках будівництва I-го пускового комплексу нового безпечного конфайнмента об'єкта «Укриття» (ПК1 НБК).

Підрядником з проектування, будівництва та введення в експлуатацію ПК-1 НБК є СП «Новарка».

У 2018 році ДСП ЧАЕС та СП «Новарка» виконували практичні роботи, передбачені раніше погодженими Держатомрегулюванням проектними рішеннями.

Довідково.

У 2018 р. будівельно-монтажні роботи по спорудженню НБК в основному були завершені. Продовжувалось виконання робіт по влаштуванню зовнішнього і внутрішнього простору НБК (прокладання та теплоізоляція трубопроводів, в тому числі зовнішніх інженерних мереж, влаштування електрообігріву трубопроводів, монтаж основних систем технологічної будівлі та допоміжних споруд); здійснювались роботи з герметизації простору між технологічною будівлею НБК та деаераторною етажеркою; виконувались роботи щодо влаштування гідроізоляції стін та днища в басейнах збору зливових вод; виконувались роботи із заливки, шпаклювання та фарбування підлог, стін та стель всередині технологічної будівлі та шлюзу доступу пожежних підрозділів, виконувались інші роботи.

У звітному році продовжувались пуско-налагоджувальні роботи, що стосувались систем вентиляції, пожежогашіння та пожежної сигналізації, сейсмічного та метеорологічного контролю, здійснювалось тестування додаткових елементів систем основних кранів НБК тощо.

Також ДСП ЧАЕС та СП «НОВАРКА» здійснювали приймальні випробування систем та обладнання НБК відповідно до встановлених процедур.

З метою оцінки безпеки документації у рамках регулюючого супроводу будівництва ПК-1 НБК Держатомрегулюванням розглянуто:

- Коригування частин проекту першого пускового комплексу нового безпечного конфайнменту (ПК-1 НБК) що стосуються:

- влаштування шляхів евакуації персоналу з гаража технічного обслуговування системи основних кранів (СОК) та верхніх відміток, що проходять всередині кільцевого простору арки НБК;
- вентиляції кільцевого простору нового безпечного конфайнменту;
- системи пожежної сигналізації та системи пінного пожежогашіння на покрівлі машинного залу об'єкта «Укриття»;
- Проект виконання робіт на монтаж системи пожежної сигналізації та пінного пожежогашіння покрівлі машинного залу об'єкта «Укриття»;
- Технічну специфікацію системи пожежної сигналізації;
- Проект виконання робіт «Монтаж пробовідбірної частини системи радіаційного контролю організованих викидів вентиляційної труби НБК»;
- Технічне рішення «Про організацію режиму вентиляції єдиного комплексу НБК-ОУ на період проведення випробувань систем вентиляції та пробної експлуатації ПК-1 НБК»;
- Технічну специфікацію дверей ITS-TEC-123-DR-047;
- Технічне завдання на розробку Інтегрованої автоматизованої системи управління;
- Технічне рішення ДСП ЧАЕС про створення майданчика будівництва НБК з особливими умовами доступу (МБ НБК ОУД);

- Рішення «Про продовження терміну тимчасового (буферного) зберігання демонтованих фрагментів ВТ-2, розміщених в машзалі блоку № 3 прим. Г-438, відмітка +12,00, осі 10-32, ряди А-Б»;
- Рішення «Про застосування сталі класифікації 1.4307/AISI 304L, 1.4301/AISI 304 замість сталі марки 08X18H10T для виготовлення баків рідких радіоактивних відходів при реалізації проекту SIP 08-1-001 «Проектування, будівництво, введення в експлуатацію НБК»;
- Робочу документацію ДСП ЧАЕС що стосується:
 - системи вентиляції основного об'єму та гаража техобслуговування СОК НБК;
 - підсистеми контролю викидів через вентиляційну трубу НБК;
 - протипожежного водопроводу системи пожежогасіння основного об'єму НБК;
 - характеристик обладнання системи пожежної сигналізації (пожежа на покрівлі машзалу об'єкта «Укриття») НБК.

У зв'язку із завершенням робіт зі створення огорожуючого контуру НБК (робочий проект «Реконструкція головного корпусу II черги ЧАЕС (енергоблоку № 3, № 4) з підсиленням та герметизацією будівельних конструкцій, що виконують функції огорожуючого контуру НБК») та відповідно до умов ліцензії серії ЕО № 000033 на експлуатацію об'єкта «Укриття», ДСП ЧАЕС у лютому 2018 р. надало заяву та пакет документів на отримання окремого дозволу на експлуатацію зазначених конструкцій, після їх підсилення та герметизації.

Наприкінці 2018 року Держатомрегулювання завершено експертизу ядерної та радіаційної безпеки доопрацьованого Звіту з оцінки безпеки зазначеного робочого проекту та погоджено документацію ДСП ЧАЕС, надану в рамках отримання окремого дозволу на експлуатацію будівельних конструкцій огорожуючого контуру НБК:

- технічне рішення «Про експлуатацію будівельних конструкцій II черги ЧАЕС, що виконують функції огорожуючого контуру НБК»;
- сповіщення про зміну «Технологічного регламента об'єкта «Укриття» реактора блока № 4 Чорнобильської АЕС» (1Р-ОУ).

У рамках підготовки до введення в експлуатацію НБК та відповідно до «Плану заходів поетапного виконання інтеграції аналізів безпеки об'єкта «Укриття» та НБК по мірі реалізації проекту ПК-1 НБК», протягом звітнього періоду Держатомрегулювання продовжувало розгляд попередньої редакції заключного звіту з аналізу безпеки проекту «Пусковий комплекс-1 (ПК-1). Захисна споруда з технологічними системами життєзабезпечення та необхідною інфраструктурою». За результатами розгляду Держатомрегулювання/ДНТЦ ЯРБ було підготовлено коментарі до окремих глав документу та направлено до ДСП ЧАЕС.

У звітньому періоді Держатомрегулюванням із залученням ДНТЦ ЯРБ було виконано аналіз наданих ДСП ЧАЕС пропозицій та роз'яснень щодо переліку програм приймальних випробувань Інтегрованої системи управління (ІСУ) НБК та визначено перелік/обсяг програм приймальних випробувань, які потребують розгляду та погодження Держатомрегулюванням. Розпочато розгляд наданих програм приймальних випробувань ІСУ.

У рамках поточної експлуатації об'єкта «Укриття» було здійснено аналіз 2-х звітів про стан безпеки об'єкта «Укриття» (за 2017 р. та за I півріччя 2018 р.), та аналіз щоквартальних звітів про виконання особливих умов окремих дозволів у рамках ліцензії на експлуатацію об'єкта.

У рамках наглядової діяльності у листопаді 2018 р. було проведено планову інспекційну перевірку ДСП ЧАЕС, за результатами якої підтверджено дотримання вимог безпеки експлуатуючою організацією при провадженні діяльності на майданчику, в тому числі під час реалізації проекту ПК-1 НБК.

У поточному році було продовжено термін дії Грантової Угоди 002, укладеної між Держатомрегулюванням та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) (Чорнобильський Фонд «Укриття»: Ліцензійний Консультант), до 31 грудня 2019 р. В рамках цієї угоди здійснюється підтримка Держатомрегулювання при реалізації проектів з перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, в тому числі проекту НБК.

У рамках Угоди ПЗЗ-02-3-001 «Про надання послуг Підрядником Клієнту» між Держатомрегулюванням та ДНТЦ ЯРБ (укладеної відповідно до умов Грантової Угоди 002) було підписано Поправку № 15, якою було збільшено кошторисну вартість послуг по Угоді. В рамках зазначеної угоди впродовж звітного року було розглянуто 12 рахунків-фактур ДНТЦ ЯРБ про проведену роботу та направлено на розгляд до ЄБРР.

У жовтні – листопаді 2018 р. відповідно до умов Грантової Угоди 002 було проведено фінансовий аудит діяльності Держатомрегулювання за 2017 рік. Звіт про фінансовий аудит було направлено до ЄБРР.

9.2. Зняття з експлуатації

9.2.1 Зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС

У 2018 р. здійснювався регулюючий супровід діяльності ДСП ЧАЕС з реалізації етапу зняття з експлуатації «остаточне закриття та консервація блоків № 1, № 2 та № 3 Чорнобильської АЕС» (ОЗіК), згідно з окремим дозволом серії ОД № 000040/8, виданим у рамках ліцензії серії ЕО № 000040 на зняття з експлуатації блоків № 1, № 2, № 3 ДСП ЧАЕС.

Наприкінці 2017 р. ДСП ЧАЕС подало до Держатомрегулювання заяву на переоформлення зазначеної ліцензії. Упродовж 2018 р. здійснювався розгляд документів ДСП ЧАЕС, доданих до заяви. За результатами розгляду Держатомрегулюванням було погоджено:

- «Програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС»;
- «Програму поводження з радіоактивними відходами на майданчику ДСП «Чорнобильська АЕС»;
- технологічні регламенти зняття з експлуатації блоків № 1, № 2 та № 3 ЧАЕС на етапі остаточного закриття та консервації.

У рамках контролю виконання особливих умов окремого дозволу на виконання робіт на етапі ОЗіК, Держатомрегулюванням було розглянуто та погоджено «Рішення щодо продовження терміну служби споруди № 4 (вентиляційна труба I-ої черги) ДСП ЧАЕС.

Також за запитом експлуатуючої організації були розглянуті та погоджені наступні рішення ДСП ЧАЕС:

- «Про встановлення режиму технологічного очікування для випарних апаратів і монжусів вузла випарних установок СВО-4 I-ої черги ЧАЕС»;
- «Про демонтаж технологічного каналу та каналу СУЗ реакторної установки блоку 1 ДСП ЧАЕС».

У ході реалізації етапу ОЗіК ДСП ЧАЕС виконуються демонтажні роботи, в результаті яких утворюються радіоактивно – забруднені матеріали (РЗОМ).

За запитом ДСП ЧАЕС та у рамках створення на ДСП ЧАЕС інфраструктури для поводження з радіоактивно забрудненим обладнанням та матеріалами Держатомрегулюванням було проведено державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки (ЯРБ) та погоджено «Концептуальне рішення про порядок поводження з демонтованим обладнанням на ДСП ЧАЕС» та технічні рішення, які розроблені відповідно до цього концептуального рішення, а саме:

- «Технічне рішення про створення ділянки компактування РЗОМ (групи Е) у приміщенні 190 блоку «Г» I-ої черги ДСП ЧАЕС»;
- «Технічне рішення «Про організацію ділянки зберігання малогабаритного демонтованого радіоактивно-забрудненого обладнання в боксах дизель-генераторної станції I черги (ДЕС-1)»;
- «Технічне рішення «Про організацію ділянки тимчасового (буферного) зберігання демонтованого радіоактивно-забрудненого обладнання та матеріалів (кольоровий метал) в машинному залі АКС-1»;
- «Технічне рішення про тимчасове розміщення демонтованого обладнання машинних залів блоків 1, 2, 3 (радіоактивно - забрудненого обладнання та матеріалів) в напірному басейні II-ої черги ЧАЕС та визначеній ділянці напірного басейну I-ої черги ЧАЕС».

У I кварталі звітного року Держатомрегулювання розглянуто наданий ДСП ЧАЕС «Звіт про стан виконання Програми реалізації етапу ОЗіК блоків 1, 2, 3 ЧАЕС за 2017 рік». Аналіз наданої у Звіті інформації засвідчив про несвоєчасне та не в повній мірі виконання заходів, передбачених «Програмою реалізації етапу остаточного закриття та консервації блоків 1, 2, 3 Чорнобильської АЕС». Держатомрегулюванням запропоновано ДСП ЧАЕС вжити дієвих заходів для виконання зазначеної програми, а також надано пропозиції щодо вдосконалення структури та змісту Звіту про стан виконання Програми етапу ОЗіК.

У зв'язку із набранням чинності у 2018 році змін до «Умов і вимог безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності у сфері поводження з радіоактивними відходами», затверджених наказом Держатомрегулювання від 22 жовтня 2002 р. № 110, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2002 р. № 874/7162, ДСП ЧАЕС подало до Держатомрегулювання заяву на отримання ліцензії на право провадження діяльності з переробки, зберігання радіоактивних відходів (РАВ), а саме:

- діяльності з переробки рідких РАВ, пов'язаної з експлуатацією Заводу з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ);
- діяльності з переробки твердих РАВ, пов'язаної з введенням в експлуатацію Установки з вилучення твердих радіоактивних відходів (УВТВ) та Заводу з переробки твердих радіоактивних відходів (ЗПТРВ) Промислового комплексу поводження з твердими радіоактивними відходами Чорнобильської АЕС (ПКПТРВ);
- діяльності зі зберігання РАВ, пов'язаної з експлуатацією Тимчасового сховища високоактивних та низько- та середньоактивних довгоіснуючих відходів (ТС ВАВ та НСА ДІВ) ПКПТРВ;
- діяльності зі зберігання РАВ, пов'язаної з експлуатацією Тимчасового сховища твердих високоактивних відходів (ТС ТВАВ).

Держатомрегулюванням було проведено державну експертизу ЯРБ документів доданих до заяви, а саме:

- «Звіту з аналізу безпеки тимчасового сховища твердих високоактивних відходів»;
- «Регламенту роботи тимчасового сховища твердих високоактивних відходів»;

- «Критерії приймання радіоактивних відходів для тимчасового зберігання у тимчасовому сховищі твердих високоактивних відходів Чорнобильської АЕС»;
- «Технологічного регламенту експлуатації Установки з вилучення твердих радіоактивних відходів та Заводу з переробки твердих радіоактивних відходів»;
- «Критерії приймання радіоактивних відходів для переробки на заводі з переробки твердих радіоактивних відходів Чорнобильської АЕС».

За результатами проведення державної експертизи ЯРБ визначено, що зазначена документація потребує доопрацювання. ДСП ЧАЕС звернулося з проханням призупинити розгляд заяви з метою доопрацювання наданих документів.

У рамках діяльності щодо експлуатації заводу з переробки рідких радіоактивних відходів (ЗПРРВ) Держатомрегулюванням за запитом ДСП ЧАЕС проведено державну експертизу ЯРБ та погоджено наступні документи:

- «Програма проведення «активних» випробувань ЗПРРВ з переробки РРВ (іонообмінні смоли та суміш іонообмінної смоли з кубовим залишком)»;
- «Рішення про проведення «активних» випробувань ЗПРРВ з відпрацьованими іонообмінними смолами і сумішшю іонообмінних смол та кубового залишку».
- «Технічне рішення про організацію майданчика тимчасового (буферного) зберігання упаковок РАВ, які випускаються на ЗПРРВ у прим. 101 будівлі БНС-4,5 промайданчика Чорнобильської АЕС».

Також Держатомрегулюванням була погоджена «Програма управління старінням заводу з переробки рідких РАВ».

У рамках введення в експлуатацію об'єктів Промислового комплексу поводження з твердими радіоактивними відходами Чорнобильської АЕС (ПКПТРВ) Держатомрегулювання було розглянуто та погоджено:

- технічне рішення «Про внесення змін в процедуру радіологічної характеристики ВАВ і НСА-ДІВ в рамках виконання робіт по другому етапу «гарячих» випробувань ПКПТРВ»;
- «Рішення щодо впровадження методу радіонуклідних векторів для характеристики радіонуклідного складу упаковок РАВ ЗПТРВ»;
- «Технологічний регламент експлуатації тимчасового сховища ВАВ НСА-ДІВ у будівлі СРТВ».

У рамках наглядової діяльності у листопаді 2018 р. була проведена планова інспекційна перевірка ДСП ЧАЕС на предмет дотримання вимог безпеки під час провадженні діяльності зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та поводження з радіоактивними відходами. За результатами перевірки в цілому було підтверджено дотримання ДСП ЧАЕС вимог безпеки при виконанні робіт по зняттю з експлуатації та поводженню з РАВ.

9.2.2. Планування зняття з експлуатації діючих АЕС України та сховищ відпрацьованого ядерного палива

У I кварталі 2018 року було розглянуто та погоджено:

- Концепцію зняття з експлуатації сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-1);
- Концепцію зняття з експлуатації централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП).

9.3. Проектування, будівництво та експлуатація об'єктів, призначених для поводження з РАВ, на майданчику комплексу «Вектор»

На етапі експлуатації спеціально обладнаного приповерхневого сховища для захоронення РАВ (СОПСТРВ), забезпечено розгляд та узгодження рішень експлуатуючої організації – Державного спеціалізованого підприємства «Централізоване підприємство з поводження з радіоактивними відходами» (ДСП «ЦППРВ») щодо обґрунтування можливості приймання на захоронення упаковок РАВ від інших, ніж Чорнобильська АЕС постачальників РАВ. Такі рішення надаються відповідно до особливих умов ліцензії на експлуатацію СОПСТРВ¹.

У 2018 році розглянуто та погоджено «Технічне рішення щодо захоронення радіоактивних відходів у відсіку Д-1 спеціально обладнаного приповерхневого сховища твердих радіоактивних відходів комплексу виробництв «Вектор» та «Технічне рішення щодо способу захоронення ТРВ на СОПСТРВ КВ «Вектор».

Протягом 2018 р. проводились роботи із завершення будівництва сховищ для захоронення РАВ Першої черги комплексу «Вектор» – ТРВ-1 і ТРВ-2.

У рамках взаємодії промислових та регуляторних проектів, які реалізуються за підтримки Інструменту співробітництва ЄК з питань ядерної та радіаційної безпеки (INSC) у секторі поводження з РАВ, із залученням європейських та українських експертів в рамках проектів INSC UK/TS/48 UK/TS/56 продовжується розгляд наданих ДСП «ЦППРВ» документів, а саме:

- Звіту з аналізу безпеки СОПСТРВ;
- Звіту з аналізу безпеки сховищ для захоронення радіоактивних відходів першої черги комплексу виробництв «Вектор» (сховища ТРВ-1, ТРВ-2);
- Звіту з обґрунтування та вибору критеріїв приймання радіоактивних відходів на захоронення у приповерхневих сховищах СОПСТРВ, ТРВ-1 та ТРВ-2 на комплексі виробництв «Вектор».

Продовжувалась експлуатація Централізованого сховища для довгострокового зберігання відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання² (ЦСВДІВ) в частині проведення комплексних («гарячих») випробувань об'єкта із застосуванням відпрацьованих ДІВ. Метою гарячих випробувань є перевірка можливостей приймання, ідентифікації, сортування, обробки, паспортизації, кондиціонування, контролю і обліку та розміщення на довгострокове зберігання ВДІВ на ЦСВДІВ.

У процесі проведення комплексних («гарячих») випробувань ЦСВДІВ Держатомрегулюванням виявлено ряд недоліків. З метою їх усунення ДСП «ЦППРВ» було вжито ряд коригуючих заходів щодо безпечного виконання робіт на ЦСВДІВ, викладених у технічних рішеннях. Держатомрегулюванням розглянуто та погоджено:

- Технічне рішення № 5 щодо забезпечення біологічного захисту в кабельних проходках під «гарячими» камерами ЦСВДІВ;
- Технічне рішення № 6 щодо додаткових обстежень радіаційно-захисних властивостей «гарячих» камер «В» та «С» на етапі «гарячих» випробувань ЦСВДІВ.

¹Всього, з початку експлуатації СОПСТРВ прийнято на захоронення 404 упаковок РАВ. загальний об'єм РАВ – 321,55 куб. м, загальна активність – 1,04E+12 Бк

² Всього, станом на кінець 2018 року на ЦСВДІВ прийнято на зберігання 1959 ВДІВ.

9.4. Поводження з РАВ у зоні відчуження

У травні 2018 р. ДСП «ЦППРВ» видано ліцензію № ЕО 001065 від 11.05.2018 на право провадження діяльності на етапі життєвого циклу «будівництво сховища для захоронення РАВ № 21А ПЗРВ «Буряківка».

У листопаді 2018 р. до ліцензії № ЕО 000953 від 20.04.2011 внесено зміну, якою дозволено провадження діяльності з експлуатації сховища для захоронення РАВ (експлуатація сховища № 21А ПЗРВ «Буряківка»).

У січні 2018 р. було внесено зміну до Окремого дозволу № 000953/003/24 від 24.11.2017 на здійснення робіт з консервації заповненого сховища (траншеї) для захоронення радіоактивних відходів № 21 ПЗРВ «Буряківка» щодо продовження терміну його дії. Відповідно до зазначеного дозволу у 2018 році проводились роботи з консервації заповненого сховища (траншеї).

9.5. Регулювання діяльності міжрегіональних спеціалізованих підприємств з поводження з РАВ ДК «УкрДО «Радон»

У липні 2018 року проведено планову інспекційну перевірку ДСП «Одеський ДМСК». За результатами розгляду заяви та ліцензійних документів ДСП «Одеський ДМСК» щодо внесення змін до ліцензії в частині продовження терміну дії цієї ліцензії в серпні 2018 року продовжено термін дії ліцензії № ОВ 000893 на право провадження діяльності з переробки та зберігання радіоактивних відходів на 5 років.

У 2018 році із залученням експертів Рискаудит і ДНТЦ ЯРБ за проектом INSC UK/TS/48 проведено експертний розгляд та оцінку документації для реалізації пілотного проекту «Пункт захоронення відходів дезактивації Піски – 1», наданої ДСП «Київський ДМСК». З урахуванням результатів розгляду Держатомрегулюванням погоджено надану документацію.

9.6. Звільнення радіоактивних матеріалів від регулюючого контролю

У січні 2018 року підготовлено рішення про звільнення від регулюючого контролю шляхом припинення партії радіоактивних матеріалів, що являють собою віддезактивовані ДСП «Харківський ДМСК» (в результаті проведення експериментальних робіт з відпрацювання технології дезактивації насосно-компресорних труб), фрагменти технологічного обладнання у вигляді елементів трубопроводу загальною масою 7 550 кг, які використовувались на підприємствах нафтогазовидобувного комплексу України і на момент проведення експериментальних робіт зберігались на майданчику ПЗРВ ДСП «Харківський ДМСК».

У рамках регуляторних проектів INSC UK/TS/48 та UK/TS/56, із залученням експертів Рискаудит і ДНТЦ ЯРБ:

- проведено розгляд та оцінку підготовленого ДСП «ЦППРВ» проекту Стандарту «Звільнення радіоактивних матеріалів у вигляді насосно-компресорних труб від регулюючого контролю шляхом припинення» СОУ 39.0-37197102-003-2018. За результатами розгляду підготовлено спільний звіт Рискаудит/ДНТЦ ЯРБ № 2335, який направлено до ДСП «ЦППРВ». Рекомендації і зауваження, викладені у спільному звіті пропонується врахувати при доопрацюванні зазначеного Стандарту;

- проведено розгляд та оцінку наданого ДСП «ЦППРВ» «Стандарту організації України. Радіоактивні речовини. Звільнення радіоактивних матеріалів у вигляді корпусів блоків біологічного захисту від регулюючого контролю шляхом

припинення. СОУ 39.0 – 37197102 – 001 – 2018». За результатами розгляду Держатомрегулюванням узгоджено цей Стандарт;

- продовжується розгляд проектної документації «Створення установки для звільнення матеріалів від регулюючого контролю на ЧАЕС».

9.7. Загальні показники та висновки щодо регулювання у сфері поводження з РАВ, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття»

Протягом 2018 року у сфері поводження з РАВ, зняття з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» продовжено термін дії та внесено зміни до 8 ліцензій, видано 1 ліцензію, продовжено термін дії 1 окремого дозволу на етапі експлуатації сховища для захоронення РАВ, залишено без розгляду 3 заяви, відмовлено у видачі 1 ліцензії.

Наглядова діяльність

Проведено 3 планові інспекційні перевірки та 1 інспекційне передліцензійне обстеження.

Здійснено аналіз 49 періодичних звітів (річних і щоквартальних звітів експлуатуючої організації та ліцензіатів).

Міжнародна діяльність у рамках сфери поводження з радіоактивними відходами

На виконання зобов'язань України за Об'єднаною Конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами (Об'єднана Конвенція) та на виконання наказу Держатомрегулювання від 09 червня 2017 р. № 210 протягом 2018 року забезпечено:

- організацію розгляду відповідними міністерствами та підприємствами національних доповідей країн-сторін Об'єднаної конвенції, які підлягали поглибленому вивченню, підготовки, відбору та затвердження запитань України;

- розміщення до 23 лютого 2018 р. на закритому веб-сайті Об'єднаної конвенції (МАГАТЕ) запитань України до національних доповідей країн-сторін Об'єднаної конвенції, які підлягають поглибленому вивченню;

- організацію розгляду запитань країн-сторін Об'єднаної конвенції до Національної доповіді України, підготовки та затвердження відповідей і коментарів України;

- розміщення до 23 квітня 2018 р. на закритому веб-сайті Об'єднаної конвенції (МАГАТЕ) відповідей та коментарів України на запитання сторін Об'єднаної конвенції до Національної доповіді України;

- участь у підготовці до участі делегації України у шостій нараді сторін з розгляду виконання зобов'язань за Об'єднаною конвенцією (м. Відень, Республіка Австрія);

- участь у складі делегації України у шостій нараді сторін Об'єднаної конвенції (21 травня – 01 червня 2018 р.) та представлення презентації Національної доповіді.

Виконано самооцінку вимог нормативно-правових актів України на відповідність референтним рівням безпеки WENRA з питань зберігання РАВ та направлено на розгляд робочій групі WENRA. Взято участь у засіданні робочої групи WENRA з питань поводження з РАВ та зняття з експлуатації (WGWD) та представлено самооцінку вимог НПА України на відповідність референтним рівням безпеки WENRA з питань зберігання РАВ. Самооцінку визнано успішною, отримано деякі коментарі та зауваження.

Організовано проведення експертних розглядів, оцінок документів та взято участь у технічних нарадах за проектами в рамках Інструменту співробітництва Європейської Комісії в сфері ядерної безпеки (INSC) UK/TS/48, UK/TS/56.

10. Регулювання безпеки поводження з джерелами іонізуючого випромінювання та діяльності з переробки уранових руд та її припинення

У рамках ліцензування діяльності з виробництва ДІВ розглянуто 1 ліцензійну справу, проведено 1 інспекційне обстеження, внесено зміну до 1 ліцензії на право провадження діяльності з виробництва ДІВ, у зв'язку із продовженням терміну дії ліцензії.

У рамках ліцензування діяльності з переробки уранових руд розглянуто 4 ліцензійні справи щодо провадження діяльності з переробки уранових руд. За результатами розгляду видано 1 ліцензію, внесено зміни до 1 ліцензії, переоформлена 1 ліцензія, зупенено дію 1 ліцензії.

Також розглянуто 4 проекти змін до технічних умов на виробництво ДІВ, 2 з яких погоджено, до 2 надано зауваження.

Забезпечено опрацювання та підготовку для розміщення на офіційному веб-сайті Держатомрегулювання інформації щодо результатів здійснення наглядової діяльності.

Спільним наказом Держатомрегулювання та МОЗ України затверджено склад та Положення про Міжвідомчу робочу групу експертів з питань радіаційного захисту у медицині, до складу якої ввійшли представники Держатомрегулювання, МОЗ, Національної Академії медичних наук України, державних наукових медичних інститутів, професійних медичних організацій та медичних закладів України. Організовно та проведено 3 робочих засідання Міжвідомчої групи.

Продовжувалась участь у реалізації проекту ІСЯБ U4.02/16 «Першочергові заходи з ліквідації аварійного стану Придніпровського хімічного заводу у м. Кам'янське (колишній Дніпродзержинськ) в Україні».

11. Регулювання безпеки перевезень радіоактивних матеріалів

У рамках дозвільної діяльності безпеки перевезення радіоактивних матеріалів Держатомрегулюванням у 2018 р. видано (внесено зміни, переоформлено) 17 ліцензій на право провадження діяльності з перевезення радіоактивних матеріалів. Діючих ліцензій на кінець 2018 р. – 42.

Відмовлено у видачі (внесенні змін, переоформленні) – 3 ліцензій.

Залишено без розгляду заяви на видачу – 4 ліцензій.

Видано сертифікатів про затвердження конструкцій пакувальних комплектів та спеціальних умов перевезення – 11.

Діючих сертифікатів – 36.

Видано (внесено зміни) дозволів на міжнародні перевезення радіоактивних матеріалів – 177.

У рамках наглядової діяльності проведено 3 інспекційних обстеження з питань безпеки перевезень радіоактивних матеріалів.

За результатами обстеження видано 3 акта.

12. Регулювання ядерної захищеності

У 2018 році забезпечено реалізацію визначеного пріоритету щодо ефективного функціонування державної системи фізичного захисту в умовах режиму підвищеної готовності (проведення АТО, підвищена загроза радіаційно-небезпечним об'єктам – тероризм, саботаж, крадіжка) в частині досягнення основних цілей фізичного захисту. Створювались та підтримувались умови для мінімізації можливості здійснення диверсії щодо ядерних установок та радіоактивних матеріалів, крадіжки чи іншого несанкціонованого вилучення радіоактивних матеріалів, а також зміцнення режиму нерозповсюдження ядерної зброї.

У рамках наглядової діяльності протягом 2018 року здійснено 7 планових комплексних інспекційних перевірок та 1 позапланову інспекційну перевірку ядерних установок, уранових об'єктів та об'єктів поводження з РАВ.

Забезпечено участь в якості спостерігачів у тактичних навчаннях з перевірки ефективності об'єктового плану взаємодії у разі вчинення диверсії та антитерористичної спрямованості, що організовані в рамках «Проекту комплексних навчань та тренувань з забезпечення готовності сил реагування»:

18 – 19 квітня 2018 р. на ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом»;

22 – 27 квітня 2018 р. на ВП «Рівненська АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом».

З метою запобігання загрозі вчинення диверсій, крадіжок, інших незаконних дій з боку внутрішніх правопорушників, розглянуто Плани взаємодії у разі вчинення диверсії 4 підприємств, 1 План забезпечення фізичного захисту, 115 Переліків посад працівників, робота на яких потребує оформлення допуску до виконання особливих робіт, з яких 50 повернуто на доопрацювання. Надано допуск до виконання особливих робіт 15 керівникам підприємств приватної форми власності, де виконуються особливі роботи.

Оформлено пакет документів для проведення спеціальної перевірки 41 інспектору Держатомрегулювання та надано допуск до особливих робіт 44 особам.

Визначення та підтримання відповідного до вимог законодавства рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, в тому числі при їх перевезенні: надано ліцензіатами 40 Актів визначення рівня фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, з яких 11 повернуто на доопрацювання.

У рамках дозвільної діяльності, з метою виконання вимог статті 45 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», видано 2 дозволи на використання земель і водойм, розташованих в санітарно – захисній зоні ядерної установки, об'єкта призначеного для поводження з радіоактивними відходами, уранового об'єкта, та внесено зміни до 1 дозволу.

Міжнародна діяльність

У контексті обміну інформацією з Базою даних МАГАТЕ щодо інцидентів та незаконного обігу ядерних та інших радіоактивних матеріалів, за звітний період до Бази даних направлено 26 інформаційних повідомлень.

З 05 по 07 червня 2018 р. для представників ЦОВВ України за підтримки МАГАТЕ проведено семінар щодо порядкубору та надання даних до Бази даних МАГАТЕ.

19 – 22 листопада 2018 р. здійснено Технічний візит до Грузії для ознайомлення з досвідом організації національної структури у сфері протидії радіаційним, хімічним, біологічним та ядерним (РХБЯ) викликам та загрозам.

Взято участь:

17 – 19 вересня 2018 р. у районі пункту пропуску через державний кордон України «Рава-Руська», Львівська область, в українсько-польських навчаннях з відпрацювання сценаріїв виявлення ядерної контрабанди в рамках реалізації спільного з Міністерством енергетики США проекту міжнародної технічної допомоги «Виявлення та припинення ядерної контрабанди»;

16 – 19 жовтня 2018 р., м. Одеса, у спільних транскордонних навчаннях з питань припинення спроб незаконного обігу радіоактивних матеріалів на спільній ділянці кордону поза пунктами пропуску через державний кордон та семінарі щодо вдосконалення обміну інформацією, методів реагування на перебування радіоактивних матеріалів поза регулюючим контролем. Захід проходив у рамках реалізації Програми з питань експортного контролю та безпеки кордонів Посольства США в Україні;

10 – 11 грудня 2018 р. у Технічній нараді представників держав - учасниць Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок та Поправки до неї;

у роботі 13-ої та 14-ої нарадах Комітету МАГАТЕ з розробки Серії видань керівних документів з ядерної захищеності (NSGC);

05 вересня 2018 р. у підготовчій нараді, пов'язаній з проведенням операції «Оріон», що направлена на боротьбу з незаконним обігом вогнепальної зброї, боєприпасів, вибухових речовин, а також хімічних, біологічних, радіоактивних та ядерних матеріалів на українсько-молдовському кордоні;

Жовтень – грудень 2018 р. у проведенні операції «Оріон».

Розроблено та підготовлено до прийняття проект Плану з підтримки ядерної захищеності 2019 – 2021 рр.

У лютому 2018 р. за участю фахівців Держатомрегулювання відбулась робоча зустріч спеціалістів Управління радіаційної безпеки Департаменту енергетики США з представниками керівного складу Департаменту поліції охорони МВС України. Під час зустрічі:

- обговорено шляхи підвищення ефективності реагування сил допомоги ззовні на сигнали тривоги, які поступають від систем фізичного захисту джерел іонізуючого випромінювання I категорії;

- програма навчання особового складу у навчальних закладах поліції охорони.

13. Гарантії нерозповсюдження ядерної зброї

Одним із важливих пріоритетів діяльності Держатомрегулювання є виконання зобов'язань, які випливають з Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

У 2018 році забезпечено реалізацію вимог Угоди про гарантії та Додаткового протоколу до цієї угоди у, а саме, отримано, оброблено та надіслано до МАГАТЕ 164 звіти від суб'єктів ДСОК та 20 попередніх повідомлень про міжнародні передачі ядерних матеріалів, регулярно надавалась інформація для планування інспекцій МАГАТЕ, направлено 25 оновлених Інформацій про конструкцію, організовано 36 інспекцій МАГАТЕ на ядерних установках України (включаючи 4 неоголошені

інспекції) та 3 додаткових доступи. Також організовано 3 інспекції та 4 додаткові доступи МАГАТЕ на інші підприємства суб'єктів ДСОК.

Крім того, надіслано 19 декларацій в рамках Додаткового протоколу до Угоди про гарантії. Проводилась робота зі збору інформації, необхідної для надання відповідей на запити МАГАТЕ відповідно до вимог статті 2 а.і) Додаткового протоколу щодо проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, що стосуються ядерного паливного циклу, і не пов'язаних із ядерним матеріалом.

У рамках міжнародної програми підтримки гарантій нерозповсюдження ядерної зброї 08 – 12 жовтня 2018 р. в м. Києві було організовано та проведено навчальний семінар «Зобов'язання операторів місць знаходження поза установками з імплементації гарантій МАГАТЕ».

18 вересня 2018 р. підписано Адміністративну домовленість між Держатомрегулювання та Бюро Австралії з гарантій та нерозповсюдження згідно з Угодою між урядом України та урядом Австралії про співробітництво в галузі використання ядерної енергії в мирних цілях, що передбачає процедури обміну інформацією щодо обліку ядерних матеріалів, які підпадають під дію Угоди.

**Звітна інформація
про підсумки роботи державних інспекцій
з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління)**

Західна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки

Повноваження Західної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську, Чернівецьку області (Західна інспекція).

Результати виконання основних завдань

Західною інспекцією у рамках реалізації пріоритетних напрямів діяльності з державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки в Україні у 2018 році:

У встановленому законодавством порядку проводилось ліцензування діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання.

Здійснювався державний нагляд за дотриманням вимог законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання, обліку та контролю ядерних матеріалів, а також умов виданих документів дозвільного характеру на здійснення діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання.

Здійснювався нагляд за реалізацією заходів, спрямованих на запобігання аваріям у процесі використання ДІВ.

Дозвільна діяльність

За 2018 р. Західною інспекцією розглянуто 138 заяв на видачу, переоформлення та внесення змін до ліцензій на провадження діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання.

За результатами розгляду заяв: видано ліцензій (медичним закладам/промисловим об'єктам) – 19/1; анульовано ліцензій – 6; переоформлено – 30; внесено зміни – 77, залишено без розгляду – 1, відмовлено у внесенні змін - 0.

Усього діючих ліцензій – 356.

Адміністративних послуг надано на суму 161.45 тис.грн.

Надавалась консультаційна та інформаційна допомогу підприємствам, установам, організаціям та фізичним особам з питань ліцензування, реєстрації, сертифікації, інших дозвільних процедур щодо окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії.

Наглядова діяльність

Західною інспекцією проведено 109 інспекцій, у тому числі 38 планових перевірок, 1 позапланову та 70 інспекційних обстежень у зв'язку із надходженням заяв для видачі (внесення змін, переоформлення) ліцензій на право провадження діяльності з використання ДІВ.

За порушення вимог Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» (робота без ліцензії), відповідальність за яке передбачена статтею 171 Закону, накладено штрафи на трьох суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії. Загальна сума накладених та сплачених штрафів – 25,5 тис. грн.

Протягом 2018 року державними інспекторами складено 18 протоколів про адміністративні правопорушення; за протоколами винесено 18 постанов про накладання адміністративного стягнення (штрафу). Загальна сума накладених та сплачених адміністративних санкцій – 7.31 тис. грн.

Основними порушеннями при використанні ДІВ є невиконання вимог загальних правил радіаційної безпеки використання джерел іонізуючого випромінювання у медицині. За результатами інспекцій керівникам установ видано 59 приписів, з яких виконано 24, відтерміновано виконання за зверненням ліцензіата – 3, знаходяться у процесі виконання (встановлений приписом термін виконання не вичерпано) – 26, виконані частково – 5, не виконано – 1 (до адміністративної відповідальності за ст.188-18 КУпАП притягнуто відповідальну особу).

Розглянуто 229 щорічних звітів з радіаційної безпеки.

Інші важливі напрямки діяльності

У 2018 році на підконтрольній території не зареєстровано випадків виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу.

За звітний період випадків радіаційних аварій на об'єктах використання ДІВ не зафіксовано.

Проведено державну експертизу ядерної та радіаційної безпеки 9 робочих проектів, підготовлено 8 позитивних висновків та 1 проект залишено без розгляду через недостатність та суперечність даних. Більшість проектів розроблені з метою реконструкції існуючих приміщень під облаштування відділень інтервенційної кардіології із встановленням сучасних ангиографів.

Робота з громадськістю

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 736 «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці», в якому пунктом 5 передбачено проведення у середніх та вищих навчальних закладах інформаційно-навчальних заходів з питань безпечного використання ядерної енергії, державними інспекторами проведені лекції із використанням мультимедійного обладнання для студентів м. Івано-Франківська.

Поводження з відпрацьованими ДІВ

У Західному регіоні відсутні суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які зберігають відпрацьовані ДІВ понад встановлений особливими умовами ліцензії термін (більше 6 місяців). У разі необхідності подальшого використання радіонуклідних ДІВ їх призначений термін служби продовжується ліцензованими організаціями за результатами перевірки на герметичність. У 2018 році на довготривалі зберігання до ДМСК «Радон» передано 17 радіонуклідних ДІВ.

Співпраця з Державним реєстром ДІВ

З березня 2015 р. Західною інспекцією виконуються функції з державної реєстрації джерел іонізуючого випромінювання.

У 2018 році до бази даних реєстру ДІВ введена інформація про продовження терміну експлуатації 35 радіонуклідних ДІВ, зареєстровано 20 радіонуклідних ДІВ та 132 генераторів випромінювання. Сума реєстраційного збору – 16 тис. грн.

Знято з обліку джерел іонізуючого випромінювання:

радіонуклідних – 29;

генераторів випромінювання – 56.

Відповідно до вимог Податкового кодексу України Західною інспекцією направлено до територіальних управлінь Міндоходів України переліки суб'єктів використання ядерної енергії, у результаті діяльності яких у 2018 р. можуть утворитися радіоактивні відходи. У 2018 році у встановленому порядку розглянуто

та погоджено звітність про фактичні обсяги утворення радіоактивних відходів 17 суб'єктів.

У 2018 році відповідно до вимог наказу Держатомрегулювання від 02 жовтня 2014 р. № 143 в Івано-Франківському базовому медичному коледжі розпочато навчання та перевірку знань з питань радіаційної безпеки у середнього медичного персоналу (рентгенлаборантів) медичних закладів. Усього в регіоні підтвердили відповідність системи навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки п'ять суб'єктів. З метою контролю за дотриманням порядку та проведення первинної перевірки знань відповідальних посадових осіб представники Західної інспекції брали участь у засіданнях екзаменаційних комісій суб'єктів.

Встановлено порушення вимог під час проведення виїзних курсів Державним закладом «Дніпропетровська державна медична академія охорони здоров'я України» (м. Дніпро), про що повідомлено Центральну інспекцію.

Південна інспекції з ядерної та радіаційної безпеки

Повноваження Південної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає Одеську, Миколаївську та Херсонську області (Південна інспекція).

Регулювання безпеки поводження з джерелами іонізуючого випромінювання (ДІВ)

Дозвільна діяльність та оцінка безпеки

Станом на 31 грудня 2018 р. діє 249 ліцензії на використання джерел іонізуючого випромінювання. У 2018 р. видано 22 ліцензії, внесено зміни до 43 ліцензій, переоформлено 5 ліцензій, відмовлено у видачі 1 ліцензії.

Протягом 2018 року на території Південного регіону (Одеській, Миколаївській та Херсонській областях) введення в експлуатацію підприємств, організацій та установ, які використовують нові радіаційні технології не було.

У 2018 році Південною інспекцією проведено 2 державні експертизи проектів нових ДІВ медичного та промислового застосування.

Наглядова діяльність

Протягом 2018 року проводилися інспекції, інспекційні обстеження суб'єктів діяльності з використання ДІВ:

проведено 32 інспекційні перевірки;

проведено 10 інспекційних обстежень;

складено 42 акти;

складено 26 приписів;

притягнуто до адміністративної відповідальності 2 особи на загальну суму_1 360,00 грн.

Проведено оцінку 170 звітів про стан радіаційної безпеки за 2017 р. ліцензіатів, які знаходяться на території Одеської, Миколаївської та Херсонської областей, в тому числі: Одеська область – 88 звітів, Миколаївська область – 45 звітів, Херсонська область – 37 звітів.

За результатами аналізу встановлено, що ліцензіатами у 2017 році в основному забезпечувався необхідний рівень радіаційної безпеки при проведенні діяльності з джерелами іонізуючого випромінювання. Радіаційних аварій та інцидентів з ДІВ у звітному періоді не було зафіксовано.

Більшу частину порушень з питань радіаційної безпеки при здійсненні діяльності з використання ДІВ виявлено у медичних установах, пов'язане з недостатнім фінансуванням медичних закладів та проведенням реорганізацій медичних установ.

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

Всього у Південному регіоні на кінець 2018 року зареєстровано 394 власників джерел іонізуючого випромінювання. З них 55 власників мають радіонуклідні джерела, 367 власників – нерадіонуклідні установки (рентгенівські установки). Розбіжність у цифрах пояснюється тим, що частина власників мають одночасно радіонуклідні джерела та рентгенівські установки. У Регістрі зареєстровані як ліцензіати, так і суб'єкти, які використовують ДІВ, діяльність з якими звільняється від ліцензування, але не звільняється від регулюючого контролю.

На кінець 2018 року в АС «Регістр» було зареєстровано джерел, що знаходилися в експлуатації або зберігалися - 3234, у тому числі: радіонуклідних джерел – 1713; генеруючих пристроїв – 1521. Протягом 2018 року пройшли державну реєстрацію 69 джерел. Детальна інформація за видами зареєстрованих джерел та місцезнаходженням подається у таблиці:

		Одеська область	Миколаївська область	Херсонська область	Разом
Кількість зареєстрованих у 2018 р. ДІВ	р/н	12	6	2	20
	генераторів	34	6	9	49

У 2018 році переведено до категорії РАВ та знято з реєстрації 4 од. радіонуклідних ДІВ, 51 од. пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання.

Державний реєстр продовжував забезпечувати повноцінний контроль за місцезнаходженням та переміщенням ДІВ у країні.

Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

З метою підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ Південною інспекцією здійснювалась взаємодія з Головними управліннями ДФС у Одеській, Миколаївській та Херсонській областях щодо виконання вимог Податкового Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлені особливими умовами ліцензії строк.

У зв'язку з визнанням банкрутом та відкриттям ліквідаційної процедури Публічного акціонерного товариства «Чорноморський суднобудівний завод» (ПАТ «ЧСЗ»), зазначене підприємство знаходиться під особливим контролем Південної інспекції, оскільки використовує ДІВ 2 категорії та ядерні матеріали у вигляді біологічного захисту. Зважаючи на те, що ПАТ «ЧСЗ» знаходиться у стані припинення і неможливо відновлення нормальної господарської діяльності, підприємству надано припис стосовно вжиття усіх необхідних заходів щодо поводження з ДІВ та ЯМ і забезпечення безпечного завершення діяльності.

Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ

У 2018 році Південною інспекцією взято участь у реагуванні на 3 (виявлення ДІВ у незаконному обігу) випадки радіаційних інцидентів та інших подій, пов'язаних з втратою контролю над ДІВ. Радіаційних аварій не було.

Забезпечено виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2011 р. №736 щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці. Південною інспекцією проводилася освітня робота зі студентами Одеського національного політехнічного університету, консультаційно-навчального центру з охорони праці, також надавалися консультації представникам організацій та установ, які зверталися з питань радіаційної безпеки до інспекції.

Південно-Східна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки

Повноваження Південно-східної інспекції поширюється у регіоні, який включає Донецьку, Запорізьку та Луганську області і є одним з найбільш промислово розвинутих та техногенно-навантажених регіонів в Україні (Південно-східна інспекція).

Наглядова та дозвільна діяльність

До початку бойових дій на сході України у зоні відповідальності Південно-східної інспекції 450 суб'єктів мали ліцензії на провадження діяльності з використання ДІВ. З них 294 – у медицині, 126 – у промисловості, 19 – виконували роботи з технічного обслуговування, ремонту, монтажу ДІВ.

Станом на кінець 2018 року на підконтрольній Україні території у зоні відповідальності Південно-східної інспекції здійснюють діяльність з використання ДІВ 230 ліцензіатів, 6 з яких використовують високоактивні ДІВ I категорії з активністю понад 1000 Кюрі.

Протягом 2018 року Південно-східною інспекцією видано 13 нових ліцензій, внесено 51 зміну до чинних ліцензій, переоформлено 15 ліцензій, анульовано 4 ліцензії. Надано адміністративних послуг на суму 117,70 тис. грн. Проведено 33 інспекції та інспекційних обстеження, з них у зоні проведення антитерористичної операції – 2 (суб'єкти діяльності з високим ступенем ризику). За їх результатами складено 33 акти, видано 17 приписів щодо усунення порушень законодавства, дві особи притягнуто до адміністративної відповідальності за частиною 1 ст. 95 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення».

У зв'язку з дією у 2018 році мораторію на проведення планових інспекційних перевірок (ст. 3 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції») спостерігається збільшення порушень з боку ліцензіатів, які здійснюють діяльність у зоні проведення антитерористичної операції, дозвільного принципу використання ядерної енергії, зокрема, в частині придбання та експлуатації ДІВ, використання яких не передбачено умовами діючих ліцензій.

За результатами аналізу 211 щорічних звітів про стан радіаційної безпеки було встановлено, що 15 ліцензіатів у 2018 році отримали додаткові ДІВ, використання яких не було передбачено умовами діючих ліцензій. На виконання наданих приписів діяльність цих суб'єктів протягом 2018 року було приведено у відповідність до чинного законодавства, норм, правил та стандартів з радіаційної безпеки. За порушення чинного законодавства чотири посадові особи було притягнуто до адміністративної відповідальності за частиною 1 ст. 95 Кодексу України «Про адміністративні правопорушення».

Державна експертиза ядерної та радіаційної безпеки

Протягом року організовано проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки 14 проектів нових ДІВ. Розглянуто та погоджено 14 звітів та 14

висновків, які надійшли від експертної організації (ДП «ДНТЦ ЯРБ»), з них 3 у промисловості та 11 у медицині. Слід зазначити, що поступово спостерігається позитивна тенденція переоснащення медичних закладів сучасним обладнанням для діагностичних та терапевтичних цілей. Позитивні висновки державної експертизи отримали 2 проекти встановлення лінійних прискорювачів у медичних закладах Донецької та Запорізької областей. Ряд медичних закладів отримали нові комп'ютерні томографи та діагностичні рентгенівські системи з цифровою обробкою інформації.

Навчання та перевірка знань з питань радіаційної безпеки

У зоні відповідальності Південно-східної інспекції 4 суб'єкти підтвердили відповідність системи навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки вимогам наказу Держатомрегулювання від 02 жовтня 2014 р. № 143. Відповідно до Порядку проведення навчання і перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу і посадових осіб суб'єктів окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії, представники Південно-східної інспекції протягом 2018 року брали участь у засіданнях екзаменаційних комісій під час проведення перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу відповідних суб'єктів діяльності.

Поводження з радіоактивними відходами

У рамках виконання вимог ст. 250 Податкового кодексу України, Південно-східною інспекцією у 2018 році подавались до територіальних органів Державної фіскальної служби України переліки підприємств, установ, організацій, фізичних осіб – суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, у результаті діяльності яких утворилися, утворюються або можуть утворитися радіоактивні відходи та які тимчасово зберігають такі відходи понад установлені особливими умовами ліцензії строк.

Було розглянуто та погоджено відповідну звітність, яка надавалась протягом року 33 ліцензіатами. Аналіз наданих звітів засвідчив, що у жодного з ліцензіатів, розташованих на підконтрольній Україні території, не виникло податкових зобов'язань за утворення радіоактивних відходів та їх понаднормативне зберігання.

Забезпечення державної реєстрації ДІВ

Відповідно до наказу Держатомрегулювання від 04 березня 2015 р. № 42, Південно-східна інспекція продовжує виконання функцій з державної реєстрації ДІВ у Донецькій, Запорізькій та Луганській областях.

Станом на кінець 2018 року до бази даних Державного реєстру ДІВ внесено інформацію про 4194 ДІВ (1444 радіонуклідних, 2750 генеруючих), що належать 859 суб'єктам діяльності у сфері використання ядерної енергії. У 2018 році зареєстровано 243 нових ДІВ, 13 радіонуклідних ДІВ знято з обліку у зв'язку з переведенням їх до категорії РАВ та передачею на спеціалізовані підприємства по поводженню з РАВ. 69 нерадіонуклідних ДІВ виведено з робочого стану у таких спосіб, щоб відновлення було неможливим. Внесено інформацію про продовження строку експлуатації 180 радіонуклідних ДІВ.

Радіаційні аварії та інциденти

Протягом 2018 року у зоні відповідальності Південно-східної інспекції зафіксовано 5 радіаційних інцидентів.

1. У березні на ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» у залізничному вагоні з металобрухтом виявлено частину (фрагмент) обладнання, що містив у своєму складі ізотоп радій-226 вагою 0,1 кг (світломаса постійної дії).

2. У липні на території Трьохізбенської військово-цивільної адміністрації Новоайдарського району Луганської області виявлено 6 предметів, які мали ознаки радіоактивного матеріалу (ймовірно, радіоізотопні сигналізатори обледеніння, які містять радіонуклід стронцій-90+іттрій-90).

3. У вересні на ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» виявлено залізничний вагон з металобрухтом, на поверхні якого зафіксовано радіаційну аномалію (потужність еквівалентної дози гамма-випромінювання становила 1,2 мкЗв/год). Спеціалістами ДСП «Дніпропетровський державний міжобласний спеціальний комбінат» з вагону вилучено 2 фрагменти обладнання, які мали ознаки радіоактивного матеріалу.

4. У листопаді на ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» у залізничному вагоні з металобрухтом виявлено підозрювані матеріали/об'єкти (фрагменти вологоміру ВПГР-1 та щільноміру ППГР-1), що містили у своєму складі радіоактивний матеріал.

5. У грудні на ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» виявлено 2 залізничні вагони з металобрухтом, на поверхні яких було зафіксовано радіаційні аномалії (потужність еквівалентної дози гамма-випромінювання становила 1,47 – 1,56 мкЗв/год). Спеціалістами ДСП «Дніпропетровський державний міжобласний спеціальний комбінат» з вагону вилучено фрагменти радіоактивно-забрудненого металобрухту.

Усі вилучені радіаційно-небезпечні об'єкти перевезено до ДСП «Дніпропетровський державний міжобласний спеціальний комбінат» у сховище для тимчасового зберігання. Радіоактивного забруднення території не зафіксовано.

Інші важливі напрямки діяльності

У липні 2018 р. Південно-східна інспекція брала участь у засіданні робочої групи з аналізу проблемних питань в екологічній сфері та пошуку шляхів вирішення як на підконтрольних, так і непідконтрольних територіях Донецької та Луганської областей, створеної при Міністерстві з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України. На засіданні обговорено: результати дослідження екологічної ситуації на території Донецької та Луганської областей; поточний стан екологічної ситуації на території Донецької та Луганської областей; екологічні ризики, пов'язані із затопленням шахт, зокрема, шахти «Юний комунар» (об'єкт «Кліваж»). На виконання Протоколу засідання робочої групи проводився моніторинг екологічної ситуації на підприємствах, які здійснюють діяльність з використання ДІВ на територіях Донецької та Луганської областей, підконтрольних українській владі. Моніторинг здійснювався шляхом аналізу звітних документів ліцензіатів, аналізу документів, які подаються заявниками на видачу (внесення змін, переоформлення) ліцензій на провадження окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії, застосування заходів державного нагляду (контролю) відносно суб'єктів провадження діяльності з високим ступенем ризику у сфері використання ядерної енергії. Під час виконання вищезазначених заходів не встановлено фактів, які б вказували на погіршення стану радіаційної безпеки в регіоні внаслідок використання ДІВ.

Забезпечено участь у розробці проекту «Боротьба із незаконним використанням та незаконним обігом радіоактивних матеріалів у східному регіоні України на території, де проводилась антитерористична операція», який планується для реалізації в Україні (за фінансової підтримки Сполучених Штатів Америки) та має бути спрямований на запобігання радіаційним аваріям, пов'язаним з можливою втратою джерел іонізуючого випромінювання, які використовуються

підприємствами на сході України, і для відновлення повноцінної інформації про їх стан.

Північна інспекції з ядерної та радіаційної безпеки

Повноваження Північної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає Київську, Чернігівську, Житомирську, Вінницьку, Черкаську області та місто Київ (Північна інспекція).

Результати виконання основних завдань

Протягом 2018 року Північною інспекцією виконано такі важливі завдання, як здійснення в установленому законодавством порядку ліцензування діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ) та здійснення нагляду за дотриманням виконання вимог ядерного законодавства, норм та правил з радіаційної безпеки.

У 2018 році у промисловості, науці та медицині, що використовують у своїй діяльності ДІВ, радіаційних аварій не зафіксовано.

Видано 394 документи дозвільного характеру та внесено до інформаційної бази:

- 74 виданих ліцензій (промисловість – 47 , медицина – 27);
- 1 дублікат;
- 46 переоформлених ліцензій (промисловість – 8 , медицина – 38);
- 264 внесено змін до ліцензій (промисловість – 102, медицина – 162);
- 9 анульованих ліцензій (промисловість – 3, медицина – 6) та 25 недійсних ліцензій (завершення діяльності).

Адміністративних послуг надано на суму 519 300,00 грн.

Дозвільна діяльність

Ліцензування діяльності з використання ДІВ.

707 суб'єктів здійснюють діяльність з використання ДІВ та мають відповідні ліцензії на цю діяльність, з них:

- 405 використання ДІВ у медицині;
- 302 використання ДІВ у промисловості, у т.ч.:
- 138 виконання робіт з технічного обслуговування, ремонту монтажу;
- 7 виконання робіт з проведення випробувань ДІВ та перевірки на герметичність.

Проведено оцінку 114 положень про визначення доз опромінення пацієнтів при проведенні діагностичних процедур.

У 2018 році забезпечено проведення та розглянуто 29 державних експертиз з ядерної та радіаційної безпеки.

Забезпечено постійне надання інспекторами консультаційної та інформаційної допомоги підприємствам, установам, організаціям та фізичним особам з питань ліцензування, реєстрації, щодо окремих видів діяльності у сфері використання ядерної енергії, а саме використання ДІВ.

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

У 2018 році зареєстровано в Державному Регістрі ДІВ 468 шт. джерел іонізуючого випромінювання суб'єктів діяльності з використання ДІВ у промисловості, науці та медицині на підпорядкованій території. Радіонуклідних ДІВ у кількості 174 шт., генераторів у кількості 294 шт.

У 2018 році ДІВ зареєстровано на суму 53 292,95 грн.

Наглядова діяльність

Заходи, передбачені річним планом здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державної інспекції ядерного регулювання України на 2018 рік Північною інспекцією, виконано в повному обсязі та в установлені строки.

Протягом 2018 року проведено:

- 66 інспекційних перевірок (промисловість – 44; медицина – 22);
- 142 інспекційних обстежень (промисловість – 33; медицина – 109).

Складено 66 актів інспекційних перевірок та 142 акти інспекційних обстежень, видано 5 приписів, складено 5 протоколів про адміністративні правопорушення, винесено 4 постанови на суму 42 500 грн.

Проведено оцінку понад 470 щорічних звітів з аналізу безпеки використання ДІВ.

Інші важливі напрями діяльності

Протягом 2018 року зареєстровано 8 випадків виявлення ДІВ у незаконному обігу.

Забезпечено підвищення рівня знань з питань радіаційної безпеки серед населення.

У 2018 році проведено 1 перевірку знань з питань радіаційної безпеки членів екзаменаційної комісії суб'єкту діяльності, який проводить навчання і перевірку знань з питань радіаційної безпеки. Взято участь в 6-и засіданнях комісій з перевірки знань з питань радіаційної безпеки. Розглянуто та опрацьовано 3 щорічних звіти суб'єктів, що проводять навчання і перевірку знань з питань радіаційної безпеки.

Поводження з відпрацьованими ДІВ

УДВП «ІЗОТОП» один суб'єкт діяльності у сфері використання ядерної енергії, що використовує радіонуклідні ДІВ та маю відпрацьовані ДІВ.

Відповідно до вимог Податкового кодексу проведено оцінку 62 щоквартальних звітів про фактичні обсяги радіоактивних відходів суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, що використовують радіонуклідні ДІВ (м. Київ – 39; Київська область – 8; Чернігівська область – 3; Житомирська область – 8; Вінницька область – 2; Черкаська область – 2).

Нормативне регулювання

Взято участь у розробці та удосконаленні нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів Держатомрегулювання з ядерної та радіаційної безпеки. Надані пропозиції щодо:

- розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) (на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342 «Про затвердження методики розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю)»;

- проекту нормативно-правового акту «Загальні вимоги радіаційної безпеки провадження діяльності з джерелами іонізуючого випромінювання»;

- внесення змін до НРБУ-97 та ОСПУ-2005 (з метою забезпечення виконання Плану заходів з імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом;

- перегляду чек-листів (переліку питань, які підлягають інспектуванню в частині використання ДІВ у ядерній медицині).

Північно-Західна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки

Повноваження Північно-Західної інспекція з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької області (Північно-Західна інспекція).

Регулювання безпеки поводження з ДІВ

Дозвільна діяльність та оцінка безпеки

Станом на 28 грудня 2018 р. 247 суб'єктів господарської діяльності різних форм власності Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей здійснюють діяльність у сфері використання ядерної енергії на підставі ліцензій на провадження діяльності з використання ДІВ, виданих Північно-Західною інспекцією.

207 суб'єктів господарської діяльності – медичні заклади та установи, 22 – використовують радіаційні технології в науці, промисловості та інших галузях, 18 – надають послуги з технічного обслуговування та постачання ДІВ, що генерують іонізуюче випромінювання.

У звітному періоді було отримано 111 заяв на проведення дозвільних процедур (видача, переоформлення, внесення змін) у сфері використання ядерної енергії. За результатами розгляду: видано 15 ліцензій, переоформлено – 20, анульовано – 1 та до 52 ліцензій було внесено зміни.

Заяви 4 ліцензіатів залишено без подальшого розгляду.

3 заяви було відкликано заявниками для доопрацювання документів.

Розгляд 1 заяви припинено через звільнення ДІВ від ліцензування.

Розгляд 15 заяв продовжується у 2019 році.

1 ліцензіат припинив діяльність з використання ДІВ.

Розглянуто та проведено оцінку 15 Положень про визначення доз опромінення пацієнтів при застосуванні ДІВ у діагностичних цілях.

Переглянуто та погоджено 1 план взаємодії на випадок вчинення диверсій ліцензіатів з високим та середнім ступенем ризику.

Проведено оцінку та аналіз 170 щорічних звітів про стан радіаційної безпеки за 2017 рік, наданих ліцензіатами.

Наглядова діяльність

Протягом 2018 року проведено 94 заходи наглядової діяльності: 66 комплексних інспекційних перевірок (планових), 1 спеціальну непланову інспекційну перевірку та 27 інспекційних (передліцензійних) обстежень.

За результатами наглядових заходів складено 94 акти та надано 56 приписів щодо усунення виявлених порушень.

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

Станом на 28 грудня 2018 р. до бази Державного реєстру ДІВ внесено інформацію щодо 333 одиниць ДІВ (209 закритих, 124 генераторів), що належать 377 суб'єктам регіону.

У 2018 році проведено реєстрацію 83 одиниць радіонуклідних ДІВ та 75 одиниць ДІВ, що генерують іонізуюче випромінювання. До держбюджету України перераховано 23 970,90 грн. реєстраційного збору.

Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

У рамках виконання вимог ст. 250 Податкового кодексу України, у 2018 році розглянуто та погоджено 35 звітів про фактичні обсяги РАВ.

Протягом 2018 року 21 одиницю радіонуклідних ДІВ переведено до категорії РАВ та передано до спеціалізованих підприємств по поводженню з РАВ, а також виведено з експлуатації та утилізовано у встановленому порядку 32 генератори іонізуючого випромінювання.

Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ.

24 травня 2018 р. при проведенні спеціальної операції СБУ у м. Здолбунів Рівненської області у громадянина під час санкціонованого обшуку вилучено підозрілий металевий предмет циліндричної форми 5x10 см.см з ознаками радіоактивності, що був у незаконному обігу. Північно-Західною інспекцією на місці проведено його огляд та обстеження. Безпосередньо біля об'єкту потужність експозиційної дози (ПЕД) складала 23 мкЗв/год. Після експертного дослідження в ІЯД НАН України даний предмет передано до Львівського ДМСК УДО «Радон».

01 серпня 2018 р. представником Північно-західної інспекції на території колишнього військового полігону в мікрорайоні «Дубово-2» міста Хмельницький обстежено металевий контейнер УКТ-Д11 з ознаками радіоактивності. На поверхні контейнера ПЕД складала до 3 мкЗв/год. Всередині цього контейнера знаходився ще один контейнер з маркуванням SU\013\B (U). На поверхні контейнера ПЕД складала до 6 мкЗв/год. ДІВ, що було у незаконному обігу передано до Київського ДМСК УДО «Радон».

Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

Протягом звітнього періоду було підготовлено для розміщення на веб-сайті Держатомрегулювання 12 інформаційних повідомлення щодо результатів діяльності Північно-західної інспекції. 16 інформаційних повідомлень – на веб-сайтах ОДА Волинської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей.

Проведено 4 лекції у вищих та середніх навчальних закладах регіону з питань радіаційної безпеки.

Прийнято участь у 7 засіданнях комісій з перевірки знань з питань радіаційної безпеки у персоналу суб'єктів, що проваджують діяльність з використання ДІВ.

Протягом 2018 р. взято участь у розгляді та надано пропозиції до 7 проектів нормативно-правових та методичних актів у сфері ядерного регулювання.

Східна інспекції з ядерної та радіаційної безпеки

Повноваження Східної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає Полтавську, Сумську та Харківську області (Східна інспекція).

Регулювання безпеки поводження з джерелами іонізуючого випромінювання (ДІВ)

Дозвільна діяльність та оцінка безпеки

Станом на 31 грудня 2018 р. діє 416 ліцензій на використання джерел іонізуючого випромінювання. У 2018 році видано 12 ліцензій, переоформлено 25 ліцензій, внесено зміни до 39 ліцензій, анульовано 4 ліцензії.

У 2018 році на території Східного регіону (Харківській, Полтавській та Сумській областях) введення в експлуатацію нових радіаційних технологій не було.

Східною інспекцією у 2018 році державна експертиза ядерної та радіаційної безпеки проектів нових ДІВ не проводилась.

Наглядова діяльність

Протягом 2018 року проводилися інспекції, інспекційні обстеження суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії:

- проведено 51 інспекційну перевірку;
- проведено 58 інспекційних обстежень;
- складено 109 актів;
- складено 46 приписів;

притягнуто до адміністративної відповідальності 2 особи на загальну суму 1020,0 грн.

Східною інспекцією здійснено аналіз 366 звітів про стан радіаційної безпеки за 2017 рік Ліцензіатів, які знаходяться на території Харківської, Полтавської та Сумської областей, в тому числі: Харківська область – 213 звітів, Сумська область – 60 звітів, Полтавська область – 93 звіти. За результатами аналізу встановлено, що Ліцензіатами у 2017 році в основному забезпечувався необхідний рівень радіаційної безпеки при проведенні діяльності з джерелами іонізуючого випромінювання. Радіаційних аварій та інцидентів з ДІВ у звітному періоді не відбувалось.

Основними порушеннями, що виявлені у користувачів ДІВ є:

1. Не забезпеченно навчання та перевірки знань з радіаційної безпеки у керівника або особи, відповідальної за радіаційну безпеку, та членів постійнодіючої комісії з перевірки знань з радіаційної безпеки.

2. Не забезпеченно в повній мірі технічного обслуговування рентгенодіагностичного обладнання.

3. Недостатність засобів індивідуального захисту, а також не забезпечення контролю ефективності засобів індивідуального захисту в медичних установах.

4. Не забезпеченно проведення перевірки рентгенодіагностичних апаратів на відповідність Державним стандартам, в тому числі, перевірки радіаційного виходу рентгенівських апаратів за допомогою прямих вимірювань.

5. Не в повній мірі проведено контроль потужності еквівалентної дози на робочих місцях персоналу, що працює з рентгенологічним обладнанням установи, та у суміжних приміщеннях.

6. Не забезпеченно у повній мірі державної реєстрації ДІВ, а також ненадання відповідної інформації до Державного Регістру ДІВ про зміни з ДІВ.

7. Несвоєчасно внесено зміни до ліцензії на право провадження діяльності з використання ДІВ, у зв'язку із реорганізацією ліцензіатів, з метою поширити дію ліцензії на додаткові ДІВ, які були придбані у 2017 році.

Найбільша кількість невідповідностей (дефіцитів безпеки) з радіаційної безпеки при використанні ДІВ, була виявлена під час здійснення інспекційних перевірок бюджетних медичних установ (пов'язано з недостатнім фінансуванням медичних закладів).

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

У Харківській, Полтавській та Сумській областях 682 суб'єкта діяльності, які використовують ДІВ та зареєстрували ДІВ у Державному реєстрі. У реєстрі зареєстровані як ліцензіати так і суб'єкти, які використовують ДІВ, діяльність з якими звільняється від ліцензування.

На кінець 2018 року в АС «Регістр» було зареєстровано джерел, що знаходилися в експлуатації або зберігалися, 3964, у тому числі: радіонуклідних джерел – 1505;

генеруючих пристроїв – 2459. Кількість зареєстрованих ДІВ у 2018 році зазначено в таблиці:

Зареєстровано	2018
Загальна к-сть ДІВ	168
Радіонуклідних	22
Генеруючих пристроїв	146

У 2018 році переведено до категорії РАВ та знято з реєстрації 60 од. радіонуклідних ДІВ, 78 од. пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання.

У 2018 році Державний реєстр продовжував забезпечувати повноцінний контроль за місцезнаходженням та переміщенням ДІВ у країні.

Підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ

З метою підвищення рівня безпеки та збереженості відпрацьованих ДІВ Східною інспекцією здійснювалась взаємодія з Головними управліннями ДФС у Харківській, Полтавській та Сумській областях щодо виконання вимог Податкового Кодексу України, в частині, оподаткування утворення радіоактивних відходів та тимчасового їх зберігання понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

Реагування на інциденти, пов'язані з втратою контролю за ДІВ

У 2018 році Східною інспекцією взято участь у реагуванні на 1 (виявлення ДІВ у незаконному обігу) випадок радіаційних інцидентів та інших подій, пов'язаних з втратою контролю над ДІВ. Радіаційних аварій не було.

Взаємодія з органами влади, ліцензіатами, громадськістю

У 2018 році забезпечено виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 736 щодо забезпечення відкритості і доступності інформації, пов'язаної з використанням ядерної енергії, а також підвищення рівня культури ядерної безпеки в атомній енергетиці. Східною інспекцією проводилася освітня робота зі школярами, студентами, професіоналами (персоналом) на курсах підвищення кваліфікації, державні інспектори брали участь у перевірці знань з питань радіаційної безпеки у персоналу тощо.

Також, з метою інформування громадськості про стан радіаційної безпеки в регіоні: Східною інспекцією постійно готується інформація для розміщення на веб-сайтах Держатомрегулювання та обласних державних адміністрацій Харківської, Полтавської та Сумської областей щодо результатів діяльності, важливих подій, реагування на радіаційні аварії, результати радіаційного моніторингу в зоні діяльності (санітарно-захисна зона, зона спостереження) підприємства з поводження з радіоактивними відходами тощо).

Продовжувалась робота в частині систематизації інформації стосовно регулювання безпеки ДІВ: актуалізовано базу даних щодо переліку ліцензіатів та суб'єктів, що надають інші «послуги» з радіаційної безпеки (навчання, дозиметричний контроль, технічне обслуговування тощо), державних експертиз з ядерної та радіаційної безпеки експертиз тощо.

Центральна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки

Повноваження Центральної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки поширюється у регіоні, який включає Дніпропетровську та Кіровоградську області (Центральна інспекція).

Наглядова та дозвільна діяльність

Протягом 2018 року було здійснено 37 інспекційних перевірок та обстежень (з них: 13 неметричних підприємств, 24 медичні заклади), за результатами яких видано:

- 16 актів інспекційної перевірки, з них 12 з приписом;
- 21 акт інспекційного обстеження, з них 5 з приписом.

За порушення вимог норм, правил та стандартів ядерної та радіаційної безпеки на винних осіб складено 29 протоколів за частиною першою ст. 95 Кодексу України про адміністративні правопорушення та 2 протоколи за частиною першою ст. 188¹⁸ Кодексу України про адміністративні правопорушення. Сума стягнутих фінансових санкцій – 9180,00 грн.

Протягом 2018 року видано 12 ліцензій на використання ДІВ (4 неметричним підприємствам, 8 медичним закладам); переоформлено 7 ліцензій (медичним закладам); внесено змін до 45 ліцензій (13 – неметричним підприємствам, 32 медичним закладам), видано дублікат 1 ліцензії (медичний заклад).

Протягом 2018 року взято участь у проведенні державної експертизи проектів ДІВ (у разі введення в експлуатацію нових установок з ДІВ або додаткових ДІВ, що потребують переоцінки рівня спроможності) для 5 медичних закладів та 9 підприємств, що зареєстровані в Дніпропетровській та Кіровоградській областях.

Забезпечення державної реєстрація ДІВ

Протягом 2018 року в АС «Регістр» додатково зареєстровано 61 джерело, що отримане або знаходилось в експлуатації (зберігалися) на об'єктах Дніпропетровської та Кіровоградської областей. Кількість зареєстрованих ДІВ у кожному регіоні зазначено в таблиці:

Зареєстровано	Дніпропетровська область		Кіровоградська область	
	Зареєстровано всього	Зареєстровано у 2018 році	Зареєстровано всього	Зареєстровано у 2018 році
Загальна кількість ДІВ	2431	45	373	16
Радіонуклідних	1207	19	38	1
Генеруючих пристроїв	1224	26	325	15

Регулювання безпеки поводження з радіоактивними відходами (РАВ)

Протягом 2018 р. до Пункту захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ) Державним спеціалізованим підприємством «Дніпропетровський державний міжобласний спецкомбінат» (ДСП «Дніпропетровський ДМСК») прийнято на зберігання наступні РАВ:

1. Тверді РАВ (ТРВ):
 - 47051,2 кг загальною активністю 1,205E+10 Бк станом на 31.12.2018.
2. Відпрацьовані ДІВ у біозахисті:
 - 114 шт. загальною активністю 3,531E+12 Бк станом на 31.12.2018; вага біозахисту 2364 кг.

Вказані РАВ прийнято від наступних підприємств:

Місто	Підприємство	Вага ТРВ (кг)	Кількість ДІВ (шт.)	Сумарна активність РАВ
Дніпропетровська область				
м. Дніпро	ТОВ НВКФ «Промізотоп»		2	5,443E+10
м. Дніпро	КБ «Південне»		4	5,229E+06

м. Кам'янське	Управління з питань НС	147,0		3,670E+06
м. Жовті Води	ДП «Східний ГЗК»		8	7,379E+08
м. Кривий Ріг	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	44636,0		7,104E+09
м. Кривий Ріг	ПАТ «Південний ГЗК»		5	1,597E+10
Запорізька область				
м. Енергодар	Запорізька АЕС	52,0	57	3,450E+12
м. Запоріжжя	Запорізька митниця ДФС		2	3,138E+05
Донецька область				
м. Маріуполь	ТОВ «МК Азовсталь»	790,2		2,515E+08
м. Краматорськ	КПЛУ «Міський онкологічний диспансер»		34	2,048E+09
Луганська область				
смт Рубіжне	ТОВ «Рубіжанський КТК»		1	7,5686E+09
смт Рубіжне	Виконавчий комітет міськради	1384,0		2,606E+08
смт Новоайдар	Районна державна адміністрація	2,0		2,773E+09
смт Кремінна	ТОВ «Укрспецгеологія»		1	8,006E+08
Київська область				
Київ	МП ТОВ «РЕАЛ»	40,0		1,263E+09
РАЗОМ		47051,2	114	3,543E+12

У відповідності до Програми радіаційного контролю на ДСП «Дніпропетровський ДМСК», узгодженої з територіальними органами Держсаннагляду, протягом 2018 року продовжувалось проведення скринінгового аналізу стану забруднення природного середовища у зонах впливу розташування ПЗРВ та ДДМСК.

Протягом року проводилися такі види робіт:

- контроль індивідуальних доз опромінювання персоналу;
- контроль потужності дози та щільності потоку іонізуючого випромінювання на поверхні технологічного обладнання, на робочих місцях, суміжних приміщеннях, на території ДДМСК і в зонах, що контролюються;
- контроль радіоактивності аерозолів у повітрі робочих приміщень;
- контроль рівня поверхневого забруднення радіоактивними речовинами приміщень, технологічного обладнання, устаткування, робочих місць;
- контроль якості дезактивації обладнання, приміщень;
- контроль викидів радіоактивних речовин в атмосферу;
- контроль наявності радіоактивних речовин у промскиди спецівідділення, контактного відстійника;
- контроль змісту радіонуклідів в об'єктах оточуючого середовища (грунт, вода, рослинність).

Моніторинг виконувався фахівцями Служби радіаційної безпеки (СРБ) ДСП «Дніпропетровський ДМСК», яка оснащена для цього необхідними засобами радіаційного контролю, що пройшли держпівірку та мають відповідні свідоцтва. Радіологічна лабораторія, що входить до складу СРБ, акредитована (свідоцтво № ПЧ 06-2/228-2018 від 17.09.2018).

Результати радіометричних спостережень щодо вмісту радіонуклідів у ґрунті, повітрі, воді та рослинності в санітарно-захисній зоні та зоні спостереження не показують тенденцій до приросту та не мають помітних відмінностей від типових для даної місцевості фонових значень. Коливання показів не виходять за типові для

накопиченого ряду значень статистичні межі.

Концентрація техногенного нукліду цезію-137 у пробах ґрунту ПЗРВ, санітарно-захисної зони та зони спостереження не виходить за межі типових для даної місцевості значень за рахунок глобальних випадінь. Техногенних радіонуклідів у повітрі, воді та рослинності СЗЗ та зони спостереження не виявлено на рівні чутливості наявних засобів вимірювань. У показниках випадінь з повітря не виявлено присутності радіонуклідів від технологічної діяльності ПЗРВ.

Дозові навантаження на персонал знаходяться на типовому для останніх років рівні. Вклад внутрішнього опромінення знаходиться на рівні природного фонового опромінення. Це підтверджується контролем забруднення повітря у робочих приміщеннях та «брудній» зоні ПЗРО.

Наявні результати не показують суттєвої різниці по екологічній ситуації між санітарно-захисною зоною та зоною спостереження. Дослідження проб повітря, осадків та рослинності на ПЗРВ засобами сцинтиляційної спектрометрії не виявляє присутності техногенного забруднення.

У цілому за результатами моніторингу довкілля за останні п'ять років приросту значень вмісту радіонуклідів в об'єктах довкілля, де виконуються постійні вимірювання, не спостерігається. Результати радіометричних спостережень не виявляють очевидних тенденцій змін результатів моніторингу довкілля за останні п'ять років.

Продовжується експлуатація автоматичної системи моніторингу «Атлант-М» (блоки детектування розташовані в новому сховищі, на в'їзді до ПЗРВ та санпропускнику, понад 120 вимірів на годину), що дає додаткову інформацію щодо підтвердження стабільності радіаційної обстановки на ПЗРВ.

Проводився вибірковий гамма-дозиметричний моніторинг території ПЗРВ у місцях відбору проб ґрунтів щодо виявлення локальних аномалій із підвищеними рівнями дози зовнішнього гама-випромінювання поверхні ґрунтів. Локальних аномалій забруднення ґрунтів на окремих ділянках не виявлено. Радіаційний фон на території ПЗРВ складає 0,10-0,12 мкЗв/год.

Постійна увага приділяється оснащенню СРБ сучасними засобами радіаційного контролю. У рамках міжнародної допомоги ДСП «Дніпропетровський ДМСК» отримано спецавтомобіль та оснащення аварійної бригади підприємства.

Виявлення радіаційного забруднення та радіаційні інциденти у 2018 році

1. 17 квітня 2018 р. під час вхідного дозиметричного контролю, який виконувався фахівцями служби радіаційної безпеки ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг) на станції «Промислова» системою автоматизованого контролю «Кордон» виявлено вагон з вантажем металобрухту з підвищеним рівнем γ -випромінювання. Максимальна потужність дози гамма-випромінювання на поверхні борта вагону складала 2,0 мкЗв/год. Станція відправлення Супрунівка. Постачальник вантажу – ТОВ «Компанія «Максимет». Вантажовідправник – ТОВ «ПВГ МЕТ-АЛЬЯНС».

Під час сортування металобрухту вилучено металеву трубу діаметром 80 мм, довжиною 1,2 м з максимальною ППД γ -випромінювання на відстані 0,1 м від поверхні 3,7 мкЗв/год. Радіаційно забруднений об'єкт, що вилучений під час сортування металобрухту, призначеного для переплавки, передано до ДСП «Дніпропетровський ДМСК» на довгострокове зберігання.

2. 12 жовтня 2018 р. під час вхідного дозиметричного контролю, який виконувався фахівцями служби радіаційної безпеки ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (Дніпропетровська область, м. Кривий Ріг) на станції «Промислова» системою

автоматизованого контролю «Кордон» виявлено вагон з вантажем металобрухту з підвищеним рівнем γ -випромінювання. Максимальна потужність дози гамма-випромінювання на поверхні борта вагону складала 3,3 мкЗв/год. Станція відправлення Харків-Балашовський. Постачальник вантажу – ТОВ «Балкер».

Під час сортування металобрухту вилучено металеві труби діаметром 76 мм, довжиною 0,3-1,0 м, загальною масою 560 кг з максимальною ППД γ -випромінювання на відстані 0,1 м від поверхні 5,0 мкЗв/год. Радіаційно забруднені об'єкти, що вилучені під час сортування металобрухту, призначеного для переплавки, передано до ДСП «Дніпропетровський ДМСК» на довгострокове зберігання.

Звітна інформація
про підсумки роботи у 2018 році Державного підприємства
«Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки»

Державне регулювання безпеки використання ядерної енергії безпосередньо пов'язане з необхідністю вирішення чисельних і складних завдань науково-технічного характеру. Загальноприйнятою та найбільш ефективною міжнародною практикою є створення при регулюючому органі організації технічної підтримки державної форми власності, яка здатна виконувати компетентні та незалежні технічні оцінки, а також проводити власні дослідження й розробки для вирішення проблем регулювання безпеки.

Державне підприємство «Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки» (ДНТЦ ЯРБ) є державним унітарним комерційним підприємством, заснованим на державній власності в лютому 1992 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 3 лютого 1992 р. № 52 з метою науково-технічної, експертної та інформаційно-аналітичної підтримки діяльності регулюючого органу. З 2008 року підприємство має статус подвійного підпорядкування Держатомрегулюванню та НАН України:

- Держатомрегулювання здійснює щодо ДНТЦ ЯРБ передбачені законодавством функції управління державним майном, яке закріплене за ним на праві господарського відання;
- НАН України здійснює науково-методичне керівництво діяльністю ДНТЦ ЯРБ. Підприємство за науковою спрямованістю його діяльності введено до складу Відділення фізико-технічних проблем енергетики.

Підприємство здійснює свою діяльність у межах повноважень, наданих чинним законодавством і закріплених Статутом ДНТЦ ЯРБ. На сьогодні організаційна структура підприємства охоплює 9 спеціалізованих за напрямом діяльності науково-технічних відділів, 3 науково-організаційних відділи, 8 адміністративно-управлінських відділів, 2 відокремлені підрозділи (Рис. 1).

Середньооблікова чисельність працівників у 2018 році становила 241 осіб.

Планування основної діяльності ДНТЦ ЯРБ та реалізація передбачених заходів впродовж звітного року відповідали енергетичній стратегії України, планам діяльності регулюючого органу та НАН України на 2018 рік, стратегічному плану розвитку підприємства на 2014-2018 роки, а також рішенням колегії та дорученням керівництва Держатомрегулювання.

Діяльність підприємства у 2018 році була орієнтована зокрема на:

- розвиток системи нормативного регулювання ЯРБ;
- обґрунтування регулюючих рішень у дозвільній діяльності щодо забезпечення прийняттого рівня безпеки, реалізації програм з підвищення її рівня, здійснення заходів із запобігання аварійним процесам та управління ними, а також мінімізації їх наслідків;
- підвищення ефективності наглядової функції державного регулювання;
- виконання науково-дослідних та аналітичних робіт із впровадження передової методології в практику регулювання і забезпечення безпеки;

- реалізацію та пошук нових проектів з надання науково-технічних послуг за межами України;
- підвищення професійної кваліфікації та професійної перепідготовки спеціалістів і фахівців у сфері використання ЯРБ;
- реалізацію заходів щодо поінформованості громадськості з питань ЯРБ в Україні.

Протягом звітного періоду ДНТЦ ЯРБ:

- перереєстровано в Державному реєстрі наукових установ, яким надається підтримка держави;
- за результатами незалежних аудитів підтверджено відповідність фінансової звітності підприємства чинному законодавству, положенням (стандартам) бухгалтерського обліку України, прийнятій обліковій політиці, а також адекватність відображення в ній результатів господарювання;
- підтверджено, відповідність інтегрованої системи менеджменту ДНТЦ ЯРБ вимогам ISO 9001:2015 та ISO 37001:2016;
- розроблено Стратегічний план розвитку ДНТЦ ЯРБ на 2019-2023 роки (затверджено наказом Держатомрегулювання від 12.10.2018 № 408);
- прийнято до складу Керівного комітету Форуму ОТП, започаткованого МАГАТЕ в 2010 році;
- прийнято як асоційованого члена в Асоціацію «Український ядерний форум».

Для посилення науково-технічного потенціалу ДНТЦ ЯРБ і вирішення комплексних проблем ядерної галузі та оптимізації виробничих процесів у звітному періоді здійснено низку заходів щодо:

- підвищення ефективності експертної діяльності ДНТЦ ЯРБ;
- зміцнення зв'язків з національними спеціалізованими науковими інститутами НАН України та європейськими організаціями;
- посилення аналітичних можливостей підприємства (придбання/отримання нових розрахункових кодів і програм, навчання персоналу);
- впровадження системи управління інформаційною безпекою відповідно до вимог ISO/IEC 27001;
- посилення наукової складової персоналу ДНТЦ ЯРБ.

Нижче наведено стисло інформацію про найбільш важливі роботи, що виконував ДНТЦ ЯРБ протягом звітного періоду.

1. Науково-технічна підтримка діяльності Держатомрегулювання

1.1. Підтримка нормотворчої діяльності

ДНТЦ ЯРБ брав участь у заходах на підтримку нормотворчої діяльності регулюючого органу, як в рамках виконання планів нормативного регулювання Держатомрегулювання, так і в рамках міжнародної співпраці з КЯР США, RISKAUDIT, IRSN та NRPA за напрямками: безпека ЯУ; безпека поводження з РАВ; забезпечення фізичного захисту, обліку та контролю; безпека ДІВ. Загалом на розробці в 2018 році перебувало 20 документів, з них:

- зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 НПА та 1 зміна до НПА;

- розроблено 6 остаточних редакцій проектів НПА;
- розроблено 5 перших редакцій проектів НПА;
- розроблено 6 технічних завдань на створення НПА.

Проводяться аналітичні дослідження як самостійно, так і в рамках співпраці з міжнародними організаціями, зокрема BNL, RISKAUDIT і NRPA, для розвитку методичної бази Держатомрегулювання та ДНТЦ ЯРБ в частині експертної та наглядової діяльності (загалом на розробці у 2018 році перебувало – 10 документів).

Протягом звітнього періоду ДНТЦ ЯРБ за дорученням Держатомрегулювання долучався до:

- організації та проведення засідання робочої групи з гармонізації безпеки реакторів (RHWG) у рамках діяльності асоціації WENRA в Україні;

- проведення аналізу звітів щодо імплементації референтних рівнів WENRA для діючих реакторів у національну регулюючу базу країн-членів: («Report. Peer Review of the Implementation of the 2014 Safety Reference Levels in National Regulatory Frameworks» і «Report. Quantitative Reporting on the Status of Harmonisation»). Фахівці ДНТЦ ЯРБ актуалізували інформацію, наведену в цих звітах, щодо стану та планів імплементації референтних рівнів WENRA для діючих реакторів в національну нормативну базу;

- проведення аналізу та визначення обсягу змін до НРБУ-97 і ОСПУ-2005 в частині імплементації Директиви Ради 2013/59/Євратом, яка встановлює основні стандарти безпеки для захисту від небезпеки, що виникає від іонізуючого випромінювання;

- розгляду (підготовки відгуків) документів експлуатуючих організацій та провідних організацій галузі (20 документів); підготовки пропозиції до розпорядчих документів, підготовлених Держатомрегулюванням та іншими центральними органами виконавчої влади України (9 документів).

- роботи Комісії Держатомрегулювання з нормативного регулювання та Аналітичної групи з удосконалення нормативно-правової бази з ЯРБ ЯУ;

- діяльності Міжвідомчої робочої групи з питань радіаційного захисту у медицині, в рамках діяльності якої розроблено «Дорожню карту» - план заходів з імплементації міжнародних вимог безпеки (МАГАТЕ), законодавства ЄС, національного законодавства з питань медичного опромінення, з метою покращення стану радіаційного захисту персоналу та пацієнтів під час застосування ДІВ у медицині.

- діяльності Міжвідомчої робочої групи з розробки нової редакції плану реагування на радіаційні аварії. Фахівці ДНТЦ ЯРБ виконали аналіз застосування Плану реагування на радіаційні аварії, затвердженого спільним наказом Держатомрегулювання та МНС від 17.05.2004 № 87/211, і ступінь його відповідності положенням Директиви Ради Європи/Євратому 059/2013 і нормам безпеки МАГАТЕ.

ДНТЦ ЯРБ брав активну участь у розробленні міжнародних технічних документів з безпеки, зокрема 11 документів МАГАТЕ та 4 документів ETSON.

Фахівці ДНТЦ ЯРБ беруть участь у роботі експертних груп ДП НАЕК «Енергоатом» визначення концептуальних підходів до:

- подальшої діяльності в умовах скасування чинності НД колишнього СРСР;
- втілення технології модульних реакторів малої потужності в Україні.

1.2. Експертна діяльність

ДНТЦ ЯРБ як базова експертна організація здійснює за дорученням Держатомрегулювання розгляд наданих Замовником матеріалів, перевірку відповідності технічних рішень вимогам чинних НПА України, норм правил і стандартів з ЯРБ, аналіз повноти й достовірності вихідних даних і припущень, коректності проведених розрахунків, отриманих результатів та висновків з метою оцінки безпеки у сфері використання ядерної енергії.

Протягом звітнього періоду в рамках експертно-аналітичної підтримки Держатомрегулювання фахівцями ДНТЦ ЯРБ виконувалось 1013 державних експертиз ЯРБ, з них завершено виконання 805 експертиз.

До найбільш важливих робіт за цим напрямом належить виконання низки комплексних державних експертиз з:

- оцінки заходів з підвищення безпеки, визначених КзППБ та іншими програмами модернізації;
- переоцінки безпеки ЯУ та довгострокової експлуатації (продовження строку експлуатації енергоблоків №№ 1-5 ЗАЕС, №№ 3, 4 РАЕС, № 1 ХАЕС та № 3 ЮУАЕС);
- оцінки безпеки нових ЯУ («Джерело нейтронів» ННЦ ХФТІ, ЦСВЯП енергоблоків ХАЕС, РАЕС та ЮУАЕС, СВЯП-2);
- оцінки безпеки застосування нових типів ядерного палива (використання на енергоблоках АЕС України тепловидільних збірок вдосконаленої конструкції палива (ТВЗ-WR) виробництва компанії «Westinghouse» та палива другого покоління);
- оцінки безпеки об'єктів, призначених для поводження з ВЯП та РАВ, зняття з експлуатації ЧАЕС, а також об'єкта «Укриття» (підсилення та герметизація будівельних конструкцій II черги ЧАЕС, що виконують функції захисного контуру НБК, ПКПТРВ, комплекси з переробки РАВ на АЕС України, остаточне закриття та консервація енергоблоків №№ 1-3 ЧАЕС, створення об'єктів, призначених для поводження з РАВ на майданчику ЧАЕС тощо);
- оцінки безпеки під час використанні ДІВ у медицині, науці та промисловості;
- оцінки безпеки технічного переоснащення комплексу інженерно-технічних засобів системи фізичного захисту східної частини периметра ЮУАЕС.

1.3. Експертно-консультативна підтримка

Фахівці ДНТЦ ЯРБ на постійній основі залучаються Держатомрегулюванням до оцінок поточного стану безпеки на об'єктах ядерної галузі, як експерти-консультанти.

Серед робіт звітнього періоду за цим напрямом слід виділити:

- участь у проведенні спільних інспекцій та аналізування отриманих результатів (12 обстежень: 3 – РАЕС; 1 – комплекс з переробки РАВ РАЕС; 2 – ЗАЕС; 2 – ХАЕС; 1 – ЮУАЕС; 1 – ДСП «Одеський ДМСК»; 1 – ЧАЕС; 1 – ДСП «ЦППРВ»);
- участь у проведенні приймальних випробувань обладнання, призначеного для модернізації або реконструкції систем і елементів, важливих для безпеки АЕС (75 випробувань);

- участь у загальностанційному протиаварійному тренуванні ЮУАЕС за темою «Комунальна аварія з частковим пошкодженням активної зони реакторної установки енергоблока № 3, що супроводжувалося повним знеструмленням АЕС»;
- участь у проведенні 2 атестацій технології зварювання виробів, призначених для установки в системах, важливих для безпеки АЕС (ННЦ ХФТІ та ЧАЕС);
- реалізацію заходів із впровадження інтегральної системи нагляду за безпекою АЕС (власним коштом проведено низку досліджень щодо розрахунків показників безпеки, а також підготовлено пропозиції до плану інспекційних перевірок/обстежень енергоблоків ХАЕС);
- реалізацію заходів із впровадження ризик-інформованих підходів, зокрема проведені роботи з аналізу та порівняння національних регулюючих вимог із документами США щодо визначення обсягу коригувань для забезпечення можливості оптимізації ТОіР на основі ризик-інформованого управління конфігурацією АЕС.

1.4. Наукова діяльність

Протягом звітнього періоду виконувалось 27 науково-дослідних та аналітичних робіт, з них 14 – завершено. Розподіл робіт за джерелами фінансування: власним коштом – 12, госпрозрахунок – 2, міжнародні контракти – 13.

Наукова діяльність ДНТЦ ЯРБ орієнтована на виявлення, ідентифікацію та визначення шляхів вирішення проблем регулювання і забезпечення ЯРБ, зокрема на:

- удосконалення нормативної бази з ЯРБ;
- розрахункові дослідження перебігу аварійних процесів в реакторній установці та герметичній оболонці АЕС;
- впровадження сучасних розрахункових кодів в експертну діяльність щодо оцінки матеріалів, що обґрунтовують безпеку енергоблоків АЕС України;
- поглиблений аналіз та обробка даних щодо досвіду експлуатації АЕС;
- дослідження актуальних питань безпеки використання ядерної енергії;
- використання можливостей мобільної лабораторії радіаційної розвідки RapidSONNY.

З метою обміну науковою інформацією за звітний період ДНТЦ ЯРБ долучився до роботи низки форумів, конференцій тощо, зокрема:

- у рамках освітньої програми ДП НАЕК «Енергоатом» «Весняна школа 2018» фахівці ДНТЦ ЯРБ розповіли студентам про науково-технічну підтримку регулювання ЯРБ, передові наукові дослідження та розробки у сфері ЯРБ, провели наочну демонстрацію роботи вимірювального обладнання мобільної лабораторії радіаційної розвідки RapidSONNI і переносного приладу радіаційного моніторингу Vasikka;

- спільно з Одеським національним політехнічним університетом та ДП НАЕК «Енергоатом» успішно проведено Міжнародну українсько-турецьку літню ядерну школу для представників України та восьми університетів Туреччини;

- проведено науково-технічний семінар «Актуальні проблеми безпеки інформаційних та керуючих систем АЕС», з нагоди 25-ої річниці з дня створення у

м. Харков відділу аналізу безпеки керуючих та інформаційних систем АЕС ДНТЦ ЯРБ;

- проведено навчальний семінар з безпеки дослідних ЯУ для фахівців НТЦ ЯРБ Госатомнадзора Республіки Білорусь;

- 14 по 18 травня 2018 року за Програмою технічного співробітництва МАГАТЕ (проект RER9134 «Посилення безпеки відповідно до плану дій МАГАТЕ щодо ядерної безпеки») у м. Київ відбувся регіональний семінар МАГАТЕ «Інформування з питань безпеки регулюючими органами», за участі спеціалістів із 17 країн світу;

- у рамках проектів ЄК спільно з представниками європейських організацій у складі консорціуму на чолі з ENSTTI проведено навчання для спеціалістів регулюючих органів та їх ОТП, а також навчальний курс щодо регулюючого контролю радіаційного захисту при застосуванні в медицині;

- спільно IRE та його філією (IRE-ELiT), в рамках програми допомоги бельгійського уряду країнам Східної, Центральної Європи та країнам СНД, проведено чотири тематичних семінари з обміну досвідом щодо радіаційного захисту медичних ДІВ, аварійної готовності та реагування, характеристизації РАВ і радіоактивних матеріалів природнього походження.

На міжнародній конференції МАГАТЕ «Завдання організацій науково-технічної підтримки в сфері підвищення ядерної безпеки і захищеності: забезпечення ефективного та сталого експертного потенціалу» (Брюссель, жовтень 2018 року) від ДНТЦ ЯРБ представлено доповідь «Підтримка регулюючого органу України в ліцензуванні диверсифікованого постачання ядерного палива» та 2 постерні доповіді: «Науково-технічна підтримка ліцензування діяльності зі спорудження в Україні нових сховищ відпрацьованого ядерного палива: досягнення, виклики та потреби у подальших дослідженнях» та «Національний досвід, керівництва та методи аналізу, що застосовуються організацією технічної підтримки (ДНТЦ ЯРБ)».

Освітня діяльність ДНТЦ ЯРБ, зокрема заходи з підвищення професійної кваліфікації та професійної перепідготовки спеціалістів і фахівців у сфері використання ЯРБ здійснювались за напрямками:

- **радіаційна безпека.** Проведено навчальні курси та перевірку знань у співробітників Національної поліції України та Київського міського пологового будинку №2;

- **підвищення кваліфікації з питань ЯРБ.** Проведено навчальні курси для керівників ДП «НАЕК «Енергоатом» за темами: «Огляд нормативних документів з ядерної та радіаційної безпеки», «Застосування НП при будівництві і введенні в експлуатацію нових ЯУ», «Система управління безпекою», «Система досвіду експлуатації»;

- **використання керівництв з управління важкими аваріями для енергоблоків АЕС.** Проведено два навчання для персоналу групи інженерної підтримки ЮУАЕС;

- **оцінка радіаційних наслідків аварій за допомогою системи JRODOS.** Проведено навчальний курс для персоналу ЗАЕС за темою «Методологія підготовки вихідних даних по джерелу викиду для оцінки радіаційних наслідків аварій за допомогою системи підтримки прийняття рішень JRODOS»;

- **використання комп'ютерних кодів.** Проведено навчальні семінари для персоналу ДП «НАЕК «Енергоатом» щодо передачі досвіду використання комплексу комп'ютерних програм SCALE та комп'ютерного коду DYN3D.

Цього року провідними фахівцями підприємства з метою передавання отриманих знань та досвіду проведено для працівників ДНТЦ ЯРБ і Держатомрегулювання 8 семінарів за актуальними питаннями ЯРБ.

2. Міжнародне співробітництво

Протягом звітнього періоду ДНТЦ ЯРБ здійснював міжнародну діяльність, спрямовану на виконання пріоритетних завдань від Держатомрегулювання та зміцнення позицій підприємства, як надавача консультаційних послуг на внутрішньому та зовнішньому ринках. Підтримка регулятора надавалася у рамках проектів міжнародної технічної допомоги Україні, у яких ДНТЦ ЯРБ брав участь як співвиконавець, а також у рамках відповідних міжнародних угод.

Основні напрями міжнародного наукового і науково-технічного співробітництва ДНТЦ ЯРБ у 2018 році:

- **технічна оцінка ЯРБ та розробка нормативної і методичної документації** спільно із зарубіжними експертами в рамках виконання проектів за програмами міжнародної технічної допомоги Держатомрегулюванню;

- **вивчення та практичне застосування сучасної методології з оцінки ЯРБ** у рамках двостороннього співробітництва з іноземними партнерами;

- **посилення спроможності ДНТЦ ЯРБ на міжнародному ринку консультаційних послуг у сфері ядерної безпеки** через участь в проектах технічної допомоги ЄС за програмою INSC з надання підтримки регулюючим органам інших країн;

- **співпраця із міжнародними організаціями;**

- **участь у конкурсах за Програмою Євратому з досліджень та навчальної діяльності («Горизонт-2020»);**

- **сприяння проведенню та забезпечення організації навчальних заходів і технічних візитів іноземних спеціалістів до ДНТЦ ЯРБ та Держатомрегулювання.**

Важливою складовою міжнародного співробітництва є участь ДНТЦ ЯРБ у проектах міжнародної технічної допомоги ЄС за програмою INSC, зокрема:

- участь (як субпідрядна організація) у реалізації міжнародними консорціумами 10 проектів технічної допомоги Держатомрегулюванню;

- участь у проектах INSC з підтримки регулюючих органів інших країн: Білорусі (3 проекти), Вірменії (1 проект) та Марокко (1 проект);

- проведення у консорціумі на чолі з ENSTTI 4 навчальних курсів та стажування у рамках проектів за програмою INSC для персоналу регуляторів та ОТП (з них 1 навчальний курс було організовано у м. Києві).

У 2018 році **ЄБРР** продовжував фінансування проектів з надання Держатомрегулюванню міжнародної допомоги від донорських фондів – Чорнобильського фонду «Укриття» та Фонду Ядерної Безпеки: допомога в ліцензуванні проектів, що здійснюються відповідно до Плану здійснення заходів на об'єкті «Укриття» ЧАЕС, та допомога в регулюючій діяльності під час реалізації проекту СВЯП-2 до видачі ліцензії на експлуатацію.

Протягом 2018 року відбулася низка робочих зустрічей між представниками Держатомрегулювання/ДНТЦ ЯРБ та КЯР США/BNL для обговорення результатів співробітництва у 2016-2017 роках та пропозицій щодо перспективних напрямів подальшої співпраці. У березні 2018 року Держатомрегулювання та КЯР США підписали Домовленість про обмін технічною інформацією та співробітництво у сфері ядерної безпеки. Підготовлено пропозицію для підписання нової Базової угоди між ДНТЦ ЯРБ та BNL.

Тривала плідна співпраця ДНТЦ ЯРБ з **NRPA** у рамках Угоди між Держатомрегулювання та NRPA про співробітництво в сфері ЯРБ. У 2018 році з 6 спільних проектів щодо вдосконалення нормативної бази з ЯРБ України успішно завершено 3 проекти). Крім того, на основі Дорожньої карти співпраці на 2018-2020 роки розпочато роботи ще за 3 новими проектами.

За підтримки **Шведського органу з радіаційної безпеки** виконувались роботи з розвитку та підтримки веб-сайту з питань ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї в Україні.

У рамках двосторонніх угод продовжувалася **співпраця з державними і приватними установами Німеччини, Бельгії, США та КНР:**

- з **GRS** (Німеччини) проведено низку робочих зустрічей та семінарів; підписано контракт на розробку методичних рекомендацій щодо моніторингу стану паливомістких матеріалів під час експлуатації НБК;

- спільно з **IRE та IRE-ELiT** (Бельгії) проведено в Україні 4 тематичних семінари з обміну досвідом;

- за підтримки **Міністерства оборони США** проведено роботи з модернізації ІКЦ Держатомрегулювання. У травні 2018 року ДНТЦ ЯРБ завершив дослідну експлуатацію встановленого в ІКЦ обладнання;

- з **Національною лабораторією Айдахо** (США) тривала робота з оцінки проектних документів та експертизи технічної документації щодо введення в експлуатацію ЯПУ «Джерело нейтронів»;

- з **Аргонською національною лабораторією** (підрядник Департаменту енергетики США) у 2018 році виконано аналіз національних регулюючих вимог (у порівнянні із документами США) для оптимізації ТОiP на основі ризик-інформованого управління конфігурацією АЕС;

- з **Інститутом ядерної енергетики КНР** підписано Меморандум про довгострокову співпрацю у сфері ЯРБ та погоджено перше технічне завдання для ДНТЦ ЯРБ на розробку керівництв з аналізу безпеки АЕС з ВВЕР;

- підписано Угоду між адміністративним комітетом Вільної зони економічного та технологічного розвитку м. Циндао та СП ТОВ «Китайсько-українські ядерно-енергетичні технології Сянчу» (за участю ДНТЦ ЯРБ) про інвестиції в проект зі створення науково-дослідного інституту альтернативної енергетики Сянчу та будівництва його головного офісу на території цієї Вільної зони.

Основні напрями співпраці ДНТЦ ЯРБ з **МАГАТЕ** у 2018 році:

- участь у роботі Комітету з розгляду стандартів з ядерної безпеки. Розглянуто проекти 3-х стандартів та 8 документів МАГАТЕ і надано коментарі до проектів 4-х документів;

- підтримка функціонування міжнародних систем щодо: обміну інформацією про порушення на дослідницьких реакторах (IRSRR); звітності про експлуатаційний

досвід (IRS); підтримка функціонування Міжнародної шкали ядерних і радіологічних подій (INES). Представники ДНТЦ ЯРБ є національними координаторами від України щодо забезпечення роботи цих систем;

- професійна підготовка та підвищення кваліфікації персоналу ДНТЦ ЯРБ через участь експертів у заходах у рамках національних та регіональних проектів, у технічних семінарах, нарадах, науково-технічних конференціях тощо. Загалом цього року експерти ДНТЦ ЯРБ взяли участь у 24 заходах МАГАТЕ.

У 2018 році фахівці ДНТЦ ЯРБ брали участь у координаційних дослідницьких проектах під егідою Агентства:

- проект FUMAC «Моделювання палива в аварійних умовах»;
- проект MUPSA «Бенчмарк імовірнісного аналізу безпеки для майданчиків з багатоблоковими/багатореакторними АЕС»;
- проект «Підвищення спроможностей країн-учасників в диверсифікації поставок палива для АЕС».

Протягом 2018 року ДНТЦ ЯРБ, як асоційований член **ETSON**, брав участь у діяльності 14 тематичних експертних груп та 3-х спеціальних груп, у засіданнях Генеральної Асамблеї та Технічної ради з питань реакторної безпеки ETSON, надавав підтримку для підготовки щомісячних публікацій EUROSAFE Newsletter на порталі ETSON.

Підприємство брало участь у спільних заходах **European Clearinghouse** та її Технічної Ради. Між ДНТЦ ЯРБ та **Riskaudit** (Німеччина-Франція) проведено попередні консультації щодо можливої спільної участі у наступному конкурсі пропозицій щодо проведення тематичних досліджень у рамках мережі.

Надавалась експертна та організаційна підтримка участі Держатомрегулювання в діяльності **WENRA**, зокрема, тривала робота в двох робочих групах з гармонізації реакторів (RHWG) та з питань поводження з РАВ та зняття з експлуатації (WGWD).

У рамках діяльності **Форуму державних органів ядерного регулювання країн, що експлуатують реактори типу ВВЕР** ДНТЦ ЯРБ є активним учасником Робочої групи з ІАБ. У 2018 році спеціалісти ДНТЦ ЯРБ брали участь у двох нарадах цієї групи та у виконанні завдання «Роль ІАБ в управлінні життєвим циклом АЕС». Також, під час 25-го щорічного Форуму ВВЕР фахівець ДНТЦ ЯРБ представив доповідь від України.

З метою розширення науково-технічного співробітництва з країнами ЄС ДНТЦ ЯРБ у складі міжнародних консорціумів брав активну участь у підготовці 7 проектних пропозицій до конкурсів за 4 напрямками у рамках Робочої Програми **Євратому на 2018 рік (Програма з досліджень та навчальної діяльності «Горизонт-2020»)** за напрямками:

- Європейська Спільна Програма з поводження та захоронення РАВ – пропозиція EURAD;
- Оцінка безпеки для покращення стратегій управління аварійними ситуаціями для реакторів II та III покоління – 4 проектні пропозиції (COVESTRAT, HP in RDM, MUSA, R2CA);
- Заохочення інновацій у сфері ядерної безпеки на користь європейських громадян – пропозиція PASSBO;

- Наявність та використання дослідницької інфраструктури для освіти, підготовки фахівців та формування компетенції – пропозиція 2BETINA.

У рамках співробітництва з **Госатомнадзором та НТЦ ЯРБ Республіки Білорусь** проведено три навчальних семінари для фахівців цих організацій.

У звітному періоді ДНТЦ ЯРБ організував 29 заходів з прийому іноземних делегацій та спеціалістів із Бельгії, КНР, Литви, Німеччини, Норвегії, США, Франції, Республіки Білорусь. Іноземні експерти провели 6 семінарів та навчальних курсів для українських фахівців.

Під час службових відряджень за кордон 54 фахівці ДНТЦ ЯРБ взяли участь у 110 заходах за міжнародними проектами/контрактами, у конференціях та засіданнях міжнародних робочих груп.

3. Підвищення кваліфікації працівників

Невід'ємною частиною системи професійної підготовки та підвищення кваліфікації персоналу є перевірка знань та періодична атестація персоналу. Так, протягом звітнього періоду було організовано і проведено:

- перевірку знань норм, правил і стандартів з ЯРБ у керівників та працівників ДНТЦ ЯРБ, які беруть участь у виконанні державних експертиз ЯРБ (38 працівників);
- чергову та позачергову атестацію працівників наукового персоналу (атестовано 18 працівників).

4. Запобігання та протидія корупції

З метою належного виконання антикорупційного законодавства України протягом звітнього періоду продовжувалось здійснення заходів щодо запобігання проявам корупції, профілактики і попередження причин та умов, які сприяють проявам корупційних правопорушень.

Забезпечено подання декларацій посадовими особами ДНТЦ ЯРБ та інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про суттєві зміни у майновому стані та про відкриття валютного рахунку в установі банку нерезидента. Для здійснення фінансового контролю відповідно до вимог чинного законодавства України всі посадові особи ДНТЦ ЯРБ подали у 2018 році декларації (3 особи подали декларацію з порушенням строків).

Працівники ДНТЦ ЯРБ у 2018 році за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень до відповідальності не притягувалися.

У 2018 році проведено SWOT-аналіз сильних та слабких сторін підприємства, загроз, які виникають у процесі формування високого рівня доброчесності та нульової терпимості до проявів корупції в діяльності ДНТЦ ЯРБ на підставі положень антикорупційного законодавства та вимог стандартів ISO 9001:2015 і ISO 37001:2016.

У листопаді 2018 року наше підприємство успішно пройшло сертифікаційний аудит органу «TUV HELLAS» (Греція) на відповідність вимогам стандарту ISO 37001:2016. ДНТЦ ЯРБ стало першим державним підприємством України, що отримало сертифікат відповідності вимогам ISO 37001:2016.

5. Інформаційна та просвітницька діяльність

Інформаційна діяльність підприємства спрямована на створення прозорої та незалежної системи інформування відповідних цільових аудиторій ДНТЦ ЯРБ, посилення позиції та впізнаваності підприємства на національному та міжнародному ринках, розширення міжнародного співробітництва щодо інформаційної діяльності.

Веб-сайт та соціальні мережі ДНТЦ ЯРБ. Підприємство поширює інформацію про свою діяльність за допомогою веб-ресурсів, зокрема веб-сайту sstc.com.ua та сторінок у соціальних мережах (Facebook, Twitter та YouTube).

Протягом 2018 року на сайті розміщувались повідомлення про діяльність підприємства і матеріали на інші теми: актуальні проблеми ЯРБ; побутові аспекти радіаційної безпеки та корисні поради; діяльність українських АЕС; ядерне паливо; поводження з РАВ; Чорнобильська зона відчуження; нормативно-правове регулювання ядерної галузі; закордонні АЕС; міжнародна співпраця й новини науки у сфері ЯРБ тощо.

Підтримка сайту з питань ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї. ДНТЦ ЯРБ у рамках співпраці зі Шведським органом з радіаційної безпеки надає технічну підтримку та здійснює супровід веб-сайту з питань ядерної безпеки, радіаційного захисту та нерозповсюдження ядерної зброї в Україні (<http://uatom.org>).

Інформаційна та просвітницька діяльність. ДНТЦ ЯРБ продовжував активну інформаційну та просвітницьку роботу з метою пропагування своєї діяльності, наукових досягнень та привернення уваги до актуальних проблем у сфері ЯРБ. В основу діяльності за цим напрямом покладено принципи державної політики України у сфері використання ядерної енергії – відкритість і доступність відповідної інформації для широкої громадськості.

Видання журналу «Ядерна та радіаційна безпека». Підприємством на регулярній основі з 1998 року щоквартально видається спеціалізований журнал «Ядерна та радіаційна безпека», який є провідним науково-технічним виданням у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки.

Робота зі ЗМІ. ДНТЦ ЯРБ прагне бути більш відкритим до громадськості та ЗМІ. Цього року фахівці ДНТЦ ЯРБ надавали коментарі для телеканалів 1+1, 112, 5 канал, Прямий, ICTV та ін. Спеціально для газети «Дзеркало тижня» було підготовлено дві оригінальні статті. Створено власну базу даних ЗМІ та щоденно проводиться моніторинг актуальних новин.

Звітна інформація
про підсумки роботи у 2018 році Державного підприємства
«Державний центр регулювання якості та поставок»

Основними напрямками діяльності Державного підприємства «Державний центр регулювання якості та поставок» (ДП Держцентрякості) згідно з чинною редакцією Статуту є:

виконання експертиз технічних умов на продукцію, яка важлива для безпеки, участі у приймальних випробуваннях та атестаціях технології зварювання;

виконання функцій органу з оцінки відповідності згідно з діючими технічними регламентами та галуззю акредитації органу з оцінки відповідності ДП «Держцентрякості»;

виконання функцій базового підприємства з метрологічного забезпечення діяльності Держатомрегулювання;

виконання функцій секретаріату Технічного комітету ТК 79 «Атомна енергія»;

виконання експертиз технічних умов на продукцію, яка важлива для безпеки, участі у приймальних випробуваннях та атестаціях технології зварювання.

Підприємство залучалось Держатомрегулювання до проведення експертиз технічних умов та інших документів на відповідність вимог норм і правил ядерної та радіаційної безпеки. Також представники Держцентрякості брали участь у приймальних та типових випробуваннях, а також комісіях з атестації технології зварювання виробів призначених для систем важливих для безпеки АЕС.

У 2018 році було проведено:

експертиз – 18;

участь у випробуваннях – 8;

участь в атестації технології зварювання – 9.

З 2013 року ООВ «Держцентрякості» акредитований Національним Агентством з акредитації України (НААУ) як орган з оцінки відповідності (атестат акредитації від 02.08.2013 р. № 10212). Наказом Мінекономрозвитку від 09 грудня 2013 р. № 1448 ООВ «Держцентрякості» призначений органом з оцінки відповідності за нижчезазначеними технічними регламентами на новий період.

ДП «Держцентрякості» з початку 2018 року призначено органом з оцінки відповідності вимогам Технічного регламенту щодо пакувальних комплектів для зберігання та захоронення радіоактивних відходів.

ДП «Держцентрякості» з початку 2018 року призначено органом з оцінки відповідності вимогам Технічного регламенту закритих джерел іонізуючого випромінювання.

У вересні 2015 р. за результатами аудиту ДП «Держцентрякості» акредитовано Національним Агентством з акредитації України на відповідність новому міжнародному стандарту ISO/IEC 17065-2012 «Оцінка відповідності. Вимоги до органів, що сертифікують продукцію, процеси та послуги», видано поновлений атестат акредитації від 14.09.2015 р. № 10212.

У березні 2017 р. НААУ проведено черговий плановий аудит ООВ «Держцентрякості» на відповідність стандарту ISO/IEC 17065.

Кількість виконаних робіт з оцінки відповідності у різних формах представлено в таблиці 1.

Таблиця 1 Кількісні результати робіт з оцінки відповідності та експертизи по напрямках.

	2014	2015	2016	2017	2018
Сертифікати на обладнання для АЕС видані на виконання добровільних процедур сертифікації	3	18	7	0	1
Сертифікати експертизи типу видані в рамках виконання робіт згідно з вимогами Технічних регламентів (контейнери РАВ)	3	16	5	4	0
Сертифікати відповідності видані в рамках виконання робіт згідно з вимогами Технічних регламентів (контейнери РАВ)	2	18	5	4	0
Сертифікати відповідності видані в рамках виконання робіт згідно з вимогами Технічних регламентів ДІВ	30	24	11	1	0
Експертні висновки щодо оцінки відповідності ТУ, програм випробувань участі в атестації тощо	25	34	31	29	29
Посвідчення про приймання комплектуючих ядерного палива	7	19	12	18	14
Посвідчення про приймання контейнерів для свіжого палива	7	9	8	0	0

Метрологічна служба Держатомрегулювання (МС) створена наказом від 07.05.2009 р. № 78 з метою метрологічного забезпечення діяльності Держатомрегулювання.

На ДП «Держцентрякості» згідно з наказом Держатомрегулювання від 30.05.2011р. № 73 покладено виконання функцій МС;

У 2015 році було затверджено за погодженням з ДП «Укрметртестстандарт» нову редакцію СВД-О-2.185.1 «Положення про метрологічну службу Державного підприємства «Державний центр регулювання якості поставок та послуг».

Одними з основних функцій МС згідно з Положенням про метрологічну службу є:

- розробка методик виконання вимірювань, методик метрологічної атестації, повірки та калібрування засобів вимірювальної техніки, які використовуються структурними підрозділами Держатомрегулювання при здійсненні державного нагляду за виконанням законодавства, норм, правил та стандартів з ядерної та радіаційної безпеки;
- організація проведення повірок та ремонту засобів вимірювальної техніки.

У 2018 р. між ДП Держцентрякості та Держатомрегулювання укладено та виконано договір № 37-Е/18 щодо виконання комплексу робіт з метрологічного супроводу засобів вимірювальної техніки (ЗВТ) з метою забезпечення якості вимірювань характеристик іонізуючого випромінювання при виконанні оцінки безпеки джерел іонізуючого випромінювання. За результатами робіт для 55 ЗВТ

підтверджено їх метрологічні характеристики та надано свідоцтва про повірку, 2 ЗВТ не пройшли повірку та підготовлено довідки про непридатність.

ДП Держцентражості (технічний комітет стандартизації ТК 79 «Атомна енергія») завершено розроблення національного стандарту України ДСТУ «Атомна енергетика. Терміни та визначення понять». Національним органом стандартизації (ДП «УкрНДНЦ») наказ № 317 від 13 жовтня 2017 року прийнято національний нормативний документ ДСТУ 8733:2017 «Атомна енергетика».

ДП Держцентражості завершено розробку національного стандарту ДСТУ ІЕС 62765-1:2018 «Атомні електростанції. Інформаційні та керувальні системи, важливі для безпеки. Управління старінням датчиків та перетворювачів. Частина 1: Перетворювачі тиску» гармонізованого із міжнародним стандартом ІЕС 62765-1:2015 «Nuclear powers plants. Instrumentation and control important to safety. Management of ageing of sensors and transmitters. Part 1: Pressure transmitters», ступінь відповідності – ідентичний (IDT).

Висновки

Враховуючи наведену у Звіті інформацію, Держатомрегулюванням, як центральним органом виконавчої влади, на належному рівні забезпечено регулювання ядерної та радіаційної безпеки, захищеності, виконання пріоритетних завдань, затверджених на 2018 рік та завдань, визначених актами і дорученнями Президента України, Кабінету Міністрів України.

Злагоджена, системна та послідовна робота у 2018 році апарату Держатомрегулювання, територіальних органів з ядерної та радіаційної безпеки та на майданчиках АЕС, підприємств, що входять до сфери управління дозволила забезпечити на належному рівні ядерну та радіаційну безпеку, захищеність, радіаційний захист населення, персоналу та навколишнього природного середовища, дотримання міжнародних режимів гарантій нерозповсюдження ядерної зброї, безпеки та захищеності.

- Керівництвом Держатомрегулювання забезпечено участь у заходах на високому державному рівні з рогляду важливих для ядерної та радіаційної безпеки, фізичного захисту, захищеності та гарантій питань, зокрема:

- засіданнях Підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки та Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Верховної Ради України;

- засіданні Спільної координаційної групи Держатомрегулювання - ДАЗВ з питань безпеки діяльності з поводження з радіоактивними відходами у формі відпрацьованих джерел іонізуючого випромінювання;

- нараді за участю керівників та посадових осіб, які забезпечують радіаційну безпеку, ДП «Укрмедпроектбуд» та НДСЛ «ОХМАТДИТ» МОЗ України з питань стану виконання Програми оцінки готовності джерел іонізуючого випромінювання до введення в дослідно-промислову експлуатацію, використання яких планується Національною дитячою спеціалізованою лікарнею «Охматдит» по вул. Чорновола, 28/1 у Шевченківському районі м. Києва;

- спільному засіданні Групи верхнього рівня та Міжвідомчої робочої групи з підготовки шостої Національної доповіді України та розгляду національних

доповідей сторін Об'єднаної конвенції про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами;

- у роботі 27-ого Міжнародного форуму «Дні якості в Україні 2018».

Також проведено ряд виїзних заходів на АЕС та підприємствах, так серед них:

- на майданчику ЮУАЕС засідання штабу з питань впровадження ядерного палива виробництва компанії «Вестінгауз».

- на ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» робоча нарада щодо поточний стан уранового виробництва на підприємстві, дотримання норм та правил з радіаційної безпеки, окреслило основні проблемні питання та напрями подальшого розвитку підприємства.

- на майданчику РАЕС нарада щодо оцінки стану робіт з продовження терміну експлуатації (ПТЕ) третього енергоблоку Рівненської АЕС

- на майданчику ЧАЕС нарада щодо реалізації робіт зі зняття з експлуатації енергоблоків №№ 1,2,3, реалізацією проекту створення нового безпечного конфайменту (НБК) та інших проектів, що реалізуються на майданчику Чорнобильської АЕС.

- на майданчику ЗАЕС засідання оперативного штабу з впровадження модернізованого ядерного палива виробництва компанії Westinghouse (ТВС-WR) на енергоблоках АЕС України;

- на майданчику ХАЕС робоча нарада щодо стану справ з продовження терміну експлуатації енергоблоку №1 ХАЕС.

У відкритті міжнародних заходів, що проводились в Україні, присвячених інформаційній роботі органу ядерного регулювання в цілях забезпечення безпеки, старту проекту Трастового Фонду НАТО щодо ліквідації сховища «історичних» радіоактивних відходів на об'єкті «Цибулеве» (військова частина А0981 Міністерства оборони України, с. Цибулеве, Кіровоградська область).

Також проведено спільне засідання Громадських рад Держатомрегулювання та ДАЗВ щодо приведення зони відчуження у безпечний екологічний стан.